

Epištola Židům

Nástin výkladu

Hamilton Smith

Epištola Židům

Nástin výkladu

Hamilton Smith

Hamilton Smith: Epištola Židům – Nástin výkladu

Originální název: „The Epistle to the Hebrews – An Expository Outline“

Vydáno s laskavým svolením nakladatele 74 Granton Road, Edinburgh

ŠÍŘENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Spolek pro šíření křesťanské vzdělávací literatury

Nabočany 19

538 62 Hrochův Týnec

www.sirenipismasvateho.cz

info@sirenipismasvateho.cz

2022

Obsah

Předmluva	9
Úvod	9
1. Slávy Osoby Krista (1,1-2,18).....	12
2. Nejvyšší kněz našeho vyznání (3,1-4,16)	24
3. Kristova utrpení a povolání ke kněžství (5,1-10)	35
4. Duchovní stav židovských věřících (5,11-6,20).....	38
5. Nový řád kněžství (7,1-28).....	44
6. Nová smlouva (8,1-13)	49
7. Nová oběť a nová svatyně (9,1-28)	54
8. Noví velebitelé (10,1-39)	60
9. Cesta víry (11,1-40).....	68
10. Jak nás Bůh udržuje na cestě víry (12,1-29)	84
11. Vně tábora (13,1-25)	99

Předmluva

Výklad této Epištoly je od Hamiltona Smithe, který žil v Anglii v letech 1862 až 1943.

Jeho knihy jdou do hloubky a jsou založeny na Božím slovu. Zároveň se vyznačují jednoduchostí a jasností, takže užitek z předkládaných pravd mohou mít mladší i starší čtenáři.

Žádná kniha Bible – snad s výjimkou Janova evangelia – nepopisuje slávy Pána Ježíše v Jeho božství a v Jeho lidství tak podrobně jako právě Epištola Židům. A přece je tato Epištola zároveň obtížnou knihou, která obsahuje místa často chybně chápáná. Těžkosti mizí, když dotyčná biblická místa uvažujeme v jejich přesném znění a v souvislosti. V tom dává předkládaný výklad cennou pomoc.

Máme důvěru v to, že Pán požehná každému, kdo tuto úvahu bude číst s přáním, více se dovědět z Božího slova o slávách Pána Ježíše.

(dle předmluvy k německému vydání)

Česká verze byla vyhotovena na podkladě anglického originálu s přihlédnutím k dvěma jiným překladům. Úprava knihy se shoduje s německým vydáním a také znění uvažovaných veršů je většinou přeloženo odtud s přihlédnutím ke kralickému a za pomoci dalších překladů. Na čtenáři je, aby tam, kde toho cítí potřebu, si sám ověřil správnost.

Úvod

Epištola Hebreům (tak zní její název v původním textu – p. p.) je adresována Židům, kteří uvěřili v Pána Ježíše. Obsah Epištoly jasně ukazuje, že byla napsána, aby utvrdila věřící v pravdě křesťanství se všemi jeho výsadami a požehnáními, a tak aby je vysvobodila ze židovského systému, s nímž byli spojeni přirozeným rodem.

Abychom porozuměli významu učení Epištoly, musíme mít na paměti charakter tohoto náboženského systému, s nímž byl židovský ostatek spojen. Bylo to národní náboženství, dané těm, kteří svým přirozeným rodem byli potomky Abrahama. Nijak nenastolovalo otázku nového narození. Bylo cele pro zem; mlčelo, pokud šlo o nebe. Regulovalo chození člověka ve vztahu

k Bohu a ke svým bližním, a zaslibovalo zemský život se zemskými požehnáními těm, kdo chodili podle jeho nařízení.

Toto náboženství mělo za svůj střed pro shromažďování viditelný chrám – nejprepychovější budovu, kterou kdy člověk postavil – s hmotnými oltáři, na kterých byly obětovány hmotné oběti zvláštní třídou sloužících kněží, kteří vedli vnější velebení Boha, doprovázené podrobně rozpracovanými ceremoniemi podle předepsaného rituálu.

Bylo určeno přirozenému člověku, aby se ukázalo, zda v člověku v těle je něco, co může dát odpověď na Boží dobrotivost, když mu je dáno náboženství, které řídí každý detail lidského života od narození až do stáří, aby zajistilo jeho pozemské blaho, jeho dobré poměry a štěstí.

Ve výsledku sloužilo toto obrácení se na přirozeného člověka jen k tomu, aby ukázalo, že v neznovuzrozeném člověku není nic, co by odpovídalo Bohu. Tak se stalo, že tento židovský systém, který ve svém počátku byl ustanoven Bohem, se skrze člověka ve své historii zkazil. Vrchol špatnosti pod tímto systémem bylo zavržení a zabití Mesiáše.

Když Židé takto naplnili pohár své nepravosti, stali se zralými pro soud. Kdyby svatý Bůh déle snášel systém, který se v rukou lidí zkazil až k vraždě Božího Syna, znamenalo by to poskvrnění Jeho spravedlnosti a přehlížení hříchů člověka. Proto je dovoleno soudu, aby započal svůj běh, a v daný čas bylo město zničeno a národ rozptýlen.

V zákonu byl však skryt ještě jiný úmysl. Nejenže reguloval život člověka tím, že mu ukazoval jeho povinnost vůči Bohu a vůči bližnímu, ale celý systém byl stínem budoucích dobrých věcí. Jeho stánek byl obrazem věcí v nebi; jeho kněžství mluvilo o kněžském díle Krista; jeho oběti ukazovaly na tu velkou oběť Krista.

Když přišel Kristus – slavná podstata všech těch stínů – židovský systém naplnil svůj účel jako obraz budoucích věcí. Je proto dán stranou za prvé proto, že člověk ho zkazil, a za druhé proto, že Kristus je jeho naplněním.

Dále musíme mít na paměti, že zatím co se tento systém obracel na člověka v těle a velké množství lidu ponechával jen ve vnějším a formálním vztahu k Bohu, přece v tomto systému byli takoví, kteří skrze víru byli jasně v pravém vztahu k Bohu, a když Kristus přišel, uznali Ho jako Mesiáše. Tvoří ale jen ostatek národa, a v této Epištole jsou uznáváni a ona se na ně obrací jako na ty, kteří byli ve vztahu k Bohu už předtím, než bylo uvedeno křesťanství.

K tomuto zbožnému ostatku se Epištola obrací, aby jej uvedla do nových a nebeských vztahů křesťanství tím, že ho odděluje od pozemského židovského náboženství.

Jestliže tedy kvůli špatnosti lidí a kvůli příchodu Krista byl židovský systém dán stranou, je otevřena cesta pro uvedení křesťanství. Tak jako vždy, jestliže Bůh dává stranou to staré, je to proto, aby uvedl něco lepšího. Když dává stranou starý systém, Bůh si zachovává věřící ostatek ze Židů tím, že jej přivádí do křesťanského okruhu. Židovský ostatek bude mít přirozeně silná pouta k náboženství svých otců. Pouta přirozenosti, láska k zemi, pozemská očekávání a předsudky výchovy, to vše bude směřovat k tomu, aby je vázalo k systému, který Bůh dal stranou. Pro ně tedy bude zvláště nesnadné vstoupit do nebeského charakteru křesťanství. Kromě toho, protože chrám stále ještě stál a áronští kněží stále ještě obětovali viditelné oběti, bylo tu stále nebezpečí, že ti, kteří se přiznali ke křesťanství, se obrátí zpět k židovství.

Aby působil proti této tendenci a aby utvrdil naše duše v křesťanství, Duch Boží nám v této Epištole ukazuje:

1. slávy Osoby Krista a Jeho místo v nebi (kap. 1 a 2);
2. Kristovo kněžství, udržující Jeho lid na zemi v jeho cestě k nebi (kap. 3 – 8);
3. Kristovu oběť, otevírající věřícímu nebe a uschopňující věřícího pro nebe (kap. 9 a 10);
4. přítomný přístup k nebi, kde je Kristus (kap. 10);
5. cestu víry, která vede ke Kristu v nebi (kap. 11);
6. různé cesty, které Bůh používá, aby udržel naše nohy na cestě, která vede ke Kristu v nebi (kap. 12);
7. blahoslavenství místa pohanění s Kristem na zemi venku za táborem (kap. 13).

Tím se stává jasným, jak ustavičně a požehnaně je v této Epištole před námi udržováno nebe. Je to skutečně Epištola otevřených nebes. Toto představení nebeského charakteru křesťanství dává Epištole zvláštní cenu ve dnech, kdy křesťanstvo ztratilo pravý charakter křesťanství a snížilo je na světský systém pro zlepšování člověka.

Kromě toho, když Duch Boží ukazuje tyto velké a nebeské pravdy našim duším, je nám dáno vidět, jak tyto pravdy přesahují a dávají stranou vše, co předcházelo. Kristovy slávy převyšují každou stvořenou bytost, ať proroky

nebo anděly. Kristovo kněžství dává stranou áronské kněžství, Kristova oběť mnohé oběti pod zákonem. Bezprostřední přístup k Bohu dává stranou chrám a jeho oponu, cesta víry celý systém viditelných věcí. Místo venku dává stranou „tábor“ s jeho zemským náboženstvím.

Dále si všimneme, že v této Epištole není představena Církev jako taková. Jen jednou je o ní zmínka, a to jen jako o jedné z dalších věcí, ke kterým jsme přišli. (Zmínka v Židům 2,12 je citace ze Žalmu 22.) Před našimi dušemi přechází velikost Krista a křesťanství v protikladu k židovství. Jsme vedeni k tomu, abychom viděli, že v křesťanství leží vše v oblasti víry mimo věci vidění a smyslového chápání. Kristus ve slávě, Jeho kněžství, Jeho oběť, blíženi se k Bohu, cesta víry, nebeský běh a věci, ke kterým jsme přišli – to vše může být viděno a poznáváno jen vírou. **Vliv** křesťanství může být skutečně vidět v životě a charakteru a může dokonce přinést výsledky v životě neobracených lidí. Ale vše, co vlastně náleží ke křesťanství, co přináší výsledky v životě, je neviditelné, v protikladu k židovství s jeho působením na vidění a smysly. Kromě toho když přicházíme k nebeským věcem a k věcem víry, přicházíme k věcem, které jsou před Bohem, a k věcem, které jsou stálé. Jsme obklopeni věcmi, které pomíjejí, které se mění, věcmi, které jsou otřásány. V křesťanství jsme přivedeni k tomu, co nikdy nepomine, nikdy se nezmění a nikdy nebude otřeseno. Kristus zůstává, Kristus je tentýž a vše, co je založeno na Kristu a Jeho věčném vykoupení, je stálé a nikdy tím nebude pohřnuto.

Praktickým účinkem učení Epištoly musí být to, že nás oddělí od každé formy zemského náboženství, ať to je židovství nebo zkažené křesťanstvo, utvořené podle vzoru židovství. Kromě toho, jestliže nás pravda staví na zemi na místo vně, dává nám místo uvnitř za oponou v nebi samém a činí nás cizinci a poutníky ve světě, jímž procházíme.

1. Slávy Osoby Krista

(Židům 1 a 2)

Poněvadž není zmíněno jméno pisatele, můžeme soudit, že pro nás není důležité vědět, kdo Epištolu napsal. To, že se apoštol Petr zmiňuje o epištole, psané Pavlem Židům, již počítá mezi „jiná písmena“, navozuje myšlenku, že pisatelem je apoštol Pavel (2. Petra 3,15.16).

Zvláštní charakter Epištoly může být dostatečným vysvětlením pro vynechání pisatelova jména, neboť mezi jinými záměry byla Epištola napsána proto, aby ukázala, že Bůh už nemluví skrze lidi, ale v obdivuhodné milosti On sám v Osobě Syna navázal přímý kontakt s lidmi. Kromě toho je v Epištole Kristus sám představen jako Apoštol, skrze kterého Bůh mluvil k člověku, a proto staví do stínu všechny ostatní, kteří jsou v podřízeném smyslu apoštoly.

Velkým cílem Epištoly je uvést věřící do nebeského charakteru křesťanství a vysvobodit je ze zemského náboženství vnějších forem. V křesťanství závisí vše – sláva, kterou přináší Bohu, a požehnání, která zajišťuje pro věřící – na Osobě a díle Krista. Velmi vhodně tedy Epištola začíná představením sláv Jeho Osoby. Božská sláva Krista jako Syna je ukázána v 1. kapitole; autorita Jeho slova v kapitole 2,1-4 a sláva Jeho lidství ve verších 2,5-18.

Sláva Syna

(Židům1)

Verše 1-3: *Častokrát a rozličnými způsoby mluvíval kdysi Bůh otcům skrze proroky, na konci těchto dnů k nám mluvil v Synu, kterého ustanovil dědicem všech věcí, skrze něhož také světy učinil; který, jsa odlesk jeho slávy a otisk jeho podstaty a všechny věci nesa slovem své moci, když skrze sebe samého způsobil očištění hříchů, posadil se na pravici majestátu na výsosti.*

V minulosti mluvil Bůh k otcům Izraele častokrát a různými způsoby. Bůh mluvil skrze Mojžíše, když v zákonu vyhlásil Své požadavky na člověka. Jindy Bůh mluvil se svým lidem v cestách Své prozřetelnosti skrze anděly. Později Bůh mluvil skrze proroky, aby vzpurný lid volal zpět k Sobě samému. Proroci jsou zvláště zmíněni jako ti, kteří předcházeli příchod Syna.

Syn přišel „na konci těchto dnů“ – na závěr dnů proroků. Boží svědectví, vydané člověku v minulých dnech, pokračovalo v Osobě Syna. Proroci mluvili jako nástroje, užité Duchem Božím. Když přišel Syn, byl to Bůh sám, kdo mluvil. V Osobě Syna se Bůh přiblížil k lidem a člověk se mohl blížit k Bohu bez zprostředkování proroka nebo kněze.

Důležitost toho, co je mluveno, velkou mírou závisí na velikosti a slávě osoby, která mluví. Bůh k nám mluvil v té nejslavnější Osobě – ve věčném Synu. Abychom poznali velikost Mluvícího, a tím také důležitost toho, co je mluveno, předkládá nám Duch Boží sedmeronásobný pohled na slávu Syna.

1. Syn je ustanovený Dědic všech věcí. Synovství a dědictví jsou v Písmu vždy spojeny. Lidé se snaží vlastnit zem, vládnout nad moři a dobývat vzduch. Snaží se zdědit moc, bohatství, moudrost, sílu, čest, slávu a požehnání. Kristus jako Syn zdědí vše, neboť On je ustanovený Dědic všeho a jen On sám je všeho hoden. Dlouhá historie světa jen dokazuje, že člověk je naprosto nehodný zdědit tyto věci. V té míře, jak se dostanou do moci člověka, on je zneužije, aby se sám vyvýšil a vyloučil Boha. Moc užije k prosazování vlastní vůle; bohatství ve snaze učinit se sám šťastným bez Boha; moudrost k vyloučení Boha z Jeho stvoření; sílu k jednání nezávisle na Bohu; čest k vyvýšení sebe; slávu, aby se sám ukazoval; a požehnání, aby sám sobě sloužil. Toho, jenž je ustanoveným Dědicem všech věcí, člověk zcela zavrhl a přibil ke kříži. Přesto nebesa s velkou radostí říkají: „*Hoden jest ten Beránek zabitý vzíti moc, a bohatství, i moudrost, i sílu, i čest, i slávu, i požehnání.*“ (Zjevení 5,12) Když se Kristus ujme dědictví všech věcí, užije je všechny k Boží slávě a k požehnání člověka. V křesťanství jsme ztotožnění s Dědicem všech věcí. Jaká to je útěcha pro ty, kdo, podobně jako hebrejští věřící, strpí uloupení svých statků.
2. Syn je Ten, skrze něhož byl stvořen celý vesmír: „*skrze něho také světy učinil.*“ Nikoli pouze tento svět, ale také všechny ty rozsáhlé systémy, které se pohybují v nezměrných hlubinách vesmíru. Hledíme kupředu a vidíme, že On je ustanovený Dědic všech věcí; hledíme nazpátek a vidíme, že je Učinitel všech věcí, velkých i malých. Syn dává celému stvoření Svoji pečeť.
3. Syn je „*odlesk Jeho slávy*“ – vyzáření Boží slávy. Syn, který se stal tělem, plně představuje Boží slávu. Tato Boží sláva zahrnuje všechny Jeho zjevené vlastnosti. Syn se nám přiblížil způsobem, který nám umožňuje vidět Boha, ukázaného ve všech Jeho vlastnostech.
4. Syn je „*otisk Jeho podstaty*“. To je více než jen vyzařování vlastností. Znamená to ukázání Boha samého – vyjádření Jeho Bytosti. Syn, který se stal člověkem, byl viditelným představitelem Toho, jenž je neviditelný. Je možné nést vlastnosti někoho, a přitom nebýt představitelem té osoby. V Synu nejenom vyzařovaly Boží vlastnosti, ale On byl Božím představitelem ve stvoření. Všechny Jeho skutky ukazovaly, že Bůh byl přítomen mezi námi.
5. Syn je Udržovatelem všech věcí slovem Svě moci. I kdyby lidé připustili,

že tu musí být nějaká první příčina, snažili by se vyloučit Boha ze vší přítomné aktivity ve stvoření. Pojímají stvoření jako, jak jeden řekl, „dosta-
tečné v sobě samém, dokonalý stroj, zhotovený, aby běžel věčně, bez
ruky, která ho udělala“. Pravda je, že nejenže byl vesmír uveden v jsouc-
nost skrze Syna, ale že je také Synem udržován. Ani jedna hvězda ne-
může udržet svou cestu, ani vrabec nespadne na zem bez Něho.

6. Syn způsobil očištění hříchů. Nejenže je Stvořitel světa, On je také Vyku-
pitel padlého světa. On „*skrze sebe samého*“ vykonal dílo, skrze které
mohou být hříchy věřícího odpuštěny a před Bohem odstraněny.
7. O slávě Osoby Syna svědčí dále vyvýšené místo, které On nyní zaujímá
po pravici majestátu na výsosti. V průběhu Epištoly je čtyřikrát vyhlá-
šeno, že On se posadil po Boží pravici. Zde to je skrze slávu Jeho Osoby;
v 8. kapitole to je ve spojení s Jeho současnou činností jako našeho vel-
kého Nejvyššího kněze; v 10. kapitole je Jeho místo po Boží pravici vý-
sledkem Jeho skončeného díla na kříži; ve 12. kapitole tam je jako Ten,
jenž dosáhl konce cesty víry.

Když Duch Boží vyhlásil slávy Syna v Jeho průchodu časem a v Jeho přítom-
ném postavení po Boží pravici, pokračuje, aby nám ukázal vynikající výteč-
nosti Jména, které Kristus zdědil, když byl zjeven v těle. V Písmu jméno vy-
jadřuje váženost nebo věhlas, které někoho odlišují od druhých. Je citováno
sedm míst ze Starého zákona, aby bylo ukázáno, že Kristus má výtečnější
Jméno než kterákoli stvořená bytost nebo věc.

Verše 4 a 5: *Tím mnohem lepší se stav než andělé, čím výtečnější jméno
před nimi zdědil. Neboť kterému z andělů kdy řekl: „Syn můj jsi ty, já dnes
zplodil jsem tebe“? A opět: „Já mu budu otcem a on mi bude synem“?*

1. Kristus má místo a Jméno daleko nad **anděly**. Je citován 2. Žalm, aby uká-
zal, že Kristus, přicházející na svět, zaujímá mnohem lepší místo než nej-
vyvýšenější stvořené bytosti. Jakkoli je jejich postavení požehnané, an-
dělé jsou jen služebníci: Kristus je Syn. Nikdy nebylo žádné andělské by-
tosti řečeno: „*Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe.*“ Kristus je sku-
tečně v Písmu představen jako Syn od vší věčnosti; zde je pozdraven jako
Syn, když se narodil v čase. Kdosi pravdivě řekl: „On byl vždy Syn a vždy
bude Syn. Byl Syn zde jako člověk, a bude neméně Syn ve věčnosti. ...
Nemohl být žádný rozdíl mezi věčným Synem a Synem narozeným
v čase, kromě co se týká stavu.“

Aby bylo dále ukázáno, že Kristova sláva převyšuje slávu andělů, je citováno druhé místo Písma, 2. Samuelova 7,14, které nám říká, že Kristus nejen byl ve vztahu Syna Božího, ale že na Svě cestě tímto světem vždy prožíval charakteristické výsady toho vztahu, jak je napsáno: „*Já budu jemu Otcem, a on mi bude Synem.*“

Verš 6: *Když ale opět uvodí prvorozeného na okrsek země, praví: „A nechť se mu klanějí všichni andělé Boží.“*

Ještě další místo Písma je citováno, aby ukázalo, že místo, které Syn zaujímá, je daleko nad místem andělů, neboť ve vztahu k Jeho příchodu na svět, je o Něm řečeno: „*A nechť se mu klanějí všichni andělé Boží.*“ (Žalm 97,7) Nejenže byl předmětem ctícího velebení v nebi, ale při příchodu na svět, ať v minulém ponížení nebo v budoucí slávě tisíciletého království, je předmětem klanění andělských zástupů. Toto klanění ukazuje na Jeho slávu, neboť kdyby nebyl božská Osoba, takové klanění by vůbec nebylo na místě.

Verše 7 a 8: *A ve vztahu k andělům sice říká: „Který činí anděly své větry a služebníky své plamen ohně“; ale ve vztahu k Synu: „Tvůj trůn, ó Bože, je na věky věků a žezlo pravosti je žezlem tvého království“;*

2. **Trůn**, který zaujímá jako příšlý na svět, je nad každý trůn. Andělé jsou učiněni větry /duchy/; Syn není učiněn ničím, ale je osloven jako Bůh, a v protikladu k trůnům zemských králů je Jeho trůn na věky věků. Citace je ze 45. Žalmu, který, jak víme, je „o Králi“. Z naší Epištoly se učíme, že tento Král, který má vládnout nad Izraelem, není nikdo menší než Syn – božská Osoba. Trůny lidí docházejí svého konce, neboť nemají spravedlivý základ. Ale trůn Syna je trvalý trůn, neboť Jeho vláda bude ve spravedlnosti.

Verš 9: *... miloval jsi spravedlnost a nenáviděl bezzákonnost; proto tě, Bože, tvůj Bůh pomazal olejem veselí nad tvé společníky.*“

3. Za třetí se Sebou v milosti spojil druhé jako své **společníky**. Ale i tak nám citát ze 45. Žalmu připomíná, že On má místo nad Svými společníky. I když je jako božská Osoba osloven jako Bůh, přece je viděn jako dokonalý Člověk na zemi, o kterém může být řečeno: „*Tvůj Bůh Tě pomazal.*“ Z důvodu Jeho mravní dokonalosti – Jeho lásky ke spravedlnosti a nenávisti k nepravosti – je vyvýšen nad všechny ty, které se Sebou v milosti

spojuje.

Verše 10 a 11: A: „Ty, Pane, na počátku založil jsi zemi, a díla rukou tvých jsou nebesa. Ona pomínou, ty pak zůstáváš; a ona všechna jako roucho zestárnou,

4. Celé **stvoření** ustupuje před touto slavnou Osobou, která je oslovena jako Stvořitel. Je citován 102. Žalm, aby bylo dokázáno, že Ten, jenž se ponížil, aby se stal Mužem bolesti a slz, není nikdo jiný, než Pán stvoření, skrze kterého byla učiněna nebesa a zem, a že On zůstane, i když stvoření zestárne a pomine.

Verš 12: ...a jako plášť je svineš a budou proměněna. Ale ty jsi tentýž, a tvá léta nepominou.“

5. **Čas** přináší své změny a přijde ke svému konci; a přece se ze 102. Žalmu učíme, že u této slavné Osoby není žádná změna, a Jeho léta nikdy nepominou.

Verš 13: Ke kterému z andělů ale kdy řekl: „Posaď se na mé pravici, dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou?“

6. Žádný **nepřítel** před Ním nemůže obstát. Je citován 110. Žalm, aby nám připomněl, že každý nepřítel bude položen pod Jeho nohy. Ve dnech Jeho těla Jej Jeho nepřátelé přibili na kříž; v den Jeho slávy budou učiněni podnoží Jeho nohou.

Verš 14: Zdali nejsou všichni služební duchové, vysílání k službě kvůli těm, kdo mají zdědit záchranu?

7. Kristus, ačkoli zaujal Svě místo jako člověk, je větší než všichni andělé, když podle 110. Žalmu je posazen na trůn, aby **vládl**, zatím co oni jsou vysíláni, aby jako služební duchové sloužili těm, kteří mají zdědit spasení.

Takto jestliže se Syn stává tělem, Jeho sláva je pečlivě střežena. Výtečnost Jeho Jména je viděna v této galaxii sláv. Jeho sláva je větší než andělů; Jeho trůn je nad každý trůn. Stvoření může pomínout, ale On zůstane. Čas přestane, ale Jeho léta nepřestanou. Jeho nepřátelé jsou učiněni podnoží Jeho nohou; a On sedí po Boží pravici, aby nařizoval, zatím co ostatní slouží. Jestliže On přichází na svět, všechna stvoření ve vesmíru Mu ustupují.

Autorita Synova slova

(Židům 2,1-4)

Verše 1 a 2: *Proto máme tím více dbát toho, co jsme slyšeli, abychom snad nesklouzli pryč. Neboť když skrze anděly mluvené slovo bylo pevné a každé přestoupení a každá neposlušnost obdržely spravedlivou odplatu,*

První kapitola vyhlásila slávu Syna, když přišel na svět. Když posluchači poznali vynikající slávu Mluvícího, sluší se na ně, aby velmi vážně dbali na to, co bylo řečeno. Vyznat, že slyší, a potom nedbat na to velké spasení, ohlášené Pánem, tím, že se vrátí k židovství, by bylo osudné. Osidlo bylo nejen v tom, že nechají vyklouznout věci, které slyšeli, ale mnohem větší nebezpečí pro vyznavače samé je, že vyklouznou z křesťanské pudy tím, že se vrátí k židovství. To by bylo odpadnutí.

V celé Epištole se pisatel obrací na Židy, kteří vyznali křesťanství, a mezi ně zahrnuje i sebe. V první kapitole říká, že „**Bůh k nám mluvil**“. Zde říká: „**Proto /my/ máme tím více dbát.**“ Jiní poukázali na to, že v této Epištole není oslovena církev jako taková, ale spíše věřící individuálně. Je na ně pohlíženo jako na ty, kteří učinili vyznání, o kterém se předpokládá, že je pravé, pokud by se odvrácením zpět od Krista neprokázalo, že je jen vnější.

Bůh podepřel autoritu slova sděleného anděly tím, že s každým přestoupením a neposlušností tohoto slova spojil spravedlivé potrestání. Čím více Bůh potvrdí autoritu Synova slova. Jestliže nebylo úniku před důsledky neposlušnosti zákona daného nařízením skrze anděly, tím méně bude možné uniknout pro někoho, kdo se dle jména přiznal ke křesťanství a jedná se slovem Krista s lhostejností, vzdává se ho a vrací se k židovství.

Verše 3 a 4: *...jak my unikneme, jestliže zanedbáváme tak velkou záchranu, která měla začátek svého zvěstování skrze Pána a nám byla potvrzena od těch, kteří to slyšeli, přičemž Bůh kromě toho spolu svědčil jak znamením, tak divy a různými projevy moci a rozdíleními Ducha svatého podle své vůle?*

V přesném výkladu není záchrana, o které pisatel mluví, evangelium Boží milosti, jak je dnes zvěstováno. Ani vlastně nejde o lhostejnost hříšníka vůči evangeliu. Ale **použití** v tomto smyslu jistě může být učiněno, neboť zůstává vždy pravdou, že nemůže být úniku pro toho, kdo s konečnou platností nedbá na evangelium. Zde to je záchrana, která byla kázána skrze Pána Židům,

jíž byla otevřena cesta úniku pro věřící ostatek ze soudu, který měl přijít na národ. Tato záchrana byla později kázána Petrem a druhými apoštoly v prvních kapitolách Skutků, když říkali: „*Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!*“ (Sk. 2,40) Tomuto svědectví bylo vydáváno svědectví Bohem „*jak znameními, tak divy*“ a „*různými projevy moci*“. Toto evangelium království bude opět kázáno poté, co bude Církev vzata.

Porušení zákona bylo vážné. Odvrátit se, je-li kázána milost, je horší. Ale ze všeho nejvážnější je, vyzná-li někdo, že věří slovu, a potom s ním jedná s opovržením, když se ho vzdá a obrátí se k židovství nebo k nějakému jinému náboženství. To je odpadnutí; a pro odpadlého nedává Písmo žádnou naději.

Sláva Syna člověka

(Židům 2,5-18)

Když pisatel vyhlásil autoritu Synova slova a varoval nás před nedbáním na Jeho slovo, pokračuje a dále nám ukazuje slávy Krista. Už nám ukázal Jeho slávy jako Božího Syna ve věčnosti a jako zjeveného v těle. Nyní máme poznat Jeho slávy jako Syna člověka.

Verš 5: *Neboť nepoddal andělům budoucí okrsek země /budoucí svět/, o kterém mluvíme.*

Jeho sláva jako Syna člověka bude rozvinuta v budoucím světě, ačkoli víra už nyní může vidět Ježíše, korunovaného ctí a slávou.

Zdá se, že „*budoucí svět*“ („*okrsek země*“) sotva může být nebe. O nebi nemůžeme mluvit jako o „*budoucím*“. My ještě máme přijít do nebe, ale ono existuje a vždy existovalo. Písmo mluví o třech světech: o světu před potopou, o kterém píše Petr: nazývá ho „*první /tehdejší/ svět*“; o přítomném světu: „*ta pak nebesa, která nyní jsou, i země*“ (2. Petra 3,6.7); a v tomto oddílu máme „*budoucí okrsek země*“ („*budoucí svět*“).

„*Budoucí svět*“ se vztahuje k zemi v miléniu a uvede pořádek požehnání, který ještě neexistuje. Tento nový svět požehnání bude v poddanosti Synu člověka, a tak jevištěm pro ukázání Jeho slávy. V určitém smyslu je přítomný svět postaven v poddanosti andělům, kteří jsou v Boží ruce užívání k vykonávání Jeho vlády v prozřetelnosti k ochraně dědiců spasení, když jsou na cestě ke slávě. V budoucím světě udělají andělé místo vládě Syna člověka.

Verše 6 až 9: *Kdosi ale někde vysvědčil a řekl: „Co jest člověk, že na něj pamatuješ, aneb syn člověka, že na něj patříš? Trochu jsi ho ponížil pod anděly, slávou a ctí korunoval jsi ho, a ustanovils jej na dílem svých rukou. Všecko jsi poddal pod jeho nohy.“ Poddav pak jemu všecko, ničeho nezanechal, co by mu nebylo poddáno. Nyní ale ještě nevidíme všechno jemu poddané. Vidíme ale Ježíše, který byl trochu pro utrpení smrti ponížen pod anděly, slávou a ctí korunovaného – tak, aby skrze Boží milost za všechno okusil smrti.*

Aby ozřejmil tuto velkou Kristovu slávu, pisatel cituje z 8. Žalmu, kde se David ptá: „*Co jest člověk, že jsi naň pamětliv?*“ (5. verš) Otázka ukazuje malost člověka, odpověď velikost Krista, Syna člověka. Když David pozoruje měsíc a hvězdy, cítí svou vlastní nevýznamnost ve srovnání s jejich nesmírností a volá: „*Co jest člověk?*“ Když hledí na padlého člověka, tu ten je skutečně velmi malý. Když hledí na člověka podle Božích rad, jak je ukázán v Kristu, Synu člověka, tu On je velmi velký. Veden Duchem Božím, pisatel Epištoly Židům vidí Krista v Synu člověka z 8. Žalmu a může říci: „*Vidíme Ježíše.*“

David říká: „*Všecko jsi podložil pod nohy jeho.*“ (7. verš) Duch Boží nám říká, že to je Ježíš, vládnoucí v budoucím světě, a že ono „*všecko*“ zahrnuje nejen věci na zemi, ale celý stvořený vesmír a každou stvořenou bytost, neboť „*ničeho nezanechal, co by mu nebylo poddáno*“.

David říká: „*Učinil jsi ho málo menšího andělů.*“ (6. verš) Duch Boží říká, že Ježíš „*byl trochu pro utrpení smrti ponížen pod anděly*“. Ve světě, kde byl Bůh zneuctěn, Syn člověka dokonale oslavil Boha a ukázal Jeho svatý charakter tím, že vytrpěl smrt. Člověk okouší smrt jako výsledek hříchu. Syn člověka okusil smrti z Boží milosti. Okusil smrti za všechno (nebo: za každého), aby milost mohla plynout ke všem.

David říká: „*Slávou a ctí korunoval jsi jej.*“ (6. verš) Duch Boží vede víru, aby řekl: **To je Ježíš** a: „*Vidíme*“ Ho „*slávou a ctí korunovaného*“. V Boží radě bylo, aby v Osobě Krista byl člověk Pánem všeho. Učinitel a Udržovatel všeho, když se stal člověkem, bude Středem a Hlavou rozsáhlého vesmíru. To je sláva, která zastiňuje slávu andělů. Žádný anděl nikdy neměl, ani nebude mít místo univerzální vlády.

Tak před námi přecházejí minulé, přítomné a budoucí slávy Syna člověka. V minulosti okusil smrt za všechny věci; v přítomnosti je korunován slávou a ctí; v budoucnosti bude do poddanosti Jemu přiveden celý vesmír.

Verš 10: *Slušelo se jemu, kvůli kterému jsou všechny věci a skrze kterého jsou všechny věci, když přivedl mnohé syny ke slávě, aby původce jejich záchrany učinil skrze utrpení dokonalým.*

Verše 5 až 9 rozvinuly slávy Krista ve spojení s budoucím světem. Od 10. verše až do konce kapitoly poznáváme další slávu Krista ve spojení s mnoha syny, kteří mají být přivedeni do slávy.

Citát ze 45. Žalmu nám už v 1. kapitole pověděl, že Božím úmyslem je, aby Kristus měl společníky, kteří budou sdílet Jeho budoucí slávu. Ve zbývajících částech této kapitoly se o těchto společnících mluví jako o Božích „synech“ a „bratrech“ Krista. V dalším se dovídáme vše, čím Kristus prošel, aby osvobodil Své bratry od smrti, ďábla a hříchů, stejně jako o Jeho přítomné službě, aby je podpíral a udržoval, když je vede ke slávě.

Jestliže však má být mnoho synů přivedeno ke slávě, musí to být způsobem, který se náleží Božímu svatému charakteru. A tak čteme: „*Slušelo se jemu*“ – Bohu – „*kvůli kterému jsou všechny věci a skrze kterého jsou všechny věci*“, aby Kristus nejen okusil smrti, ale proto, aby byl Vůdcem Svého lidu, aby vstoupil do jejich okolností a utrpení, a skrze tato utrpení byl učiněn dokonalým. Vždy dokonalý ve Své Osobě, byl dokonale uzpůsoben, aby plnil postavení Vůdce Svého lidu skrze poušť se všemi jejími utrpeními. Tak se stal „*Původcem /Vůdcem/ jejich záchrany*“. Je mocen zachránit je z každého nebezpečí na jejich cestě ke slávě.

Verš 11: *Neboť jak ten, který posvěcuje, tak také ti, kteří jsou posvěcováni, jsou všichni z jednoho; pro kterou příčinu se nestydí nazývat je bratry, když říká:*

Od 11. verše dále poznáváme požehnané výsledky, které k věřícím plynou skrze Krista, který vstoupil do jejich postavení, nesl následky toho postavení, a v něm poctil Boží slávu.

Předně Posvěčující (Kristus) a posvěcovaní (věřící) jsou viděni jako všichni z jednoho. Tento obdivuhodný výraz se zdá ukazovat, že Kristus, když přišel do našeho postavení a nesl důsledky, nás tak skutečně přivedl do Svého postavení před Bohem jako člověka, že On a ti Jeho – Posvěčující a posvěcovaní – jsou viděni jako tvořící před Bohem jednu společnost. Je však dobré poznamenat, že Boží slovo nikdy o Ježíšovi a o lidech neříká, že jsou všichni jedno, ale že „*jak ten, který posvěcuje, tak také ti, kteří jsou posvěcováni,*

jsou všichni z jednoho“. Z tohoto důvodu, kvůli postavení, do kterého je přivedl Svým posvěcujícím dílem, se nestydí nazývat je „bratry“.

Věřící jsou posvěceni; jako posvěcení, jsou přivedeni do téhož postavení před Bohem jako Kristus – všichni jsou z jednoho. A protože všichni jsou z jednoho, On se nestydí nazývat je bratry. Z Evangelíí víme, že teprve když byl Kristus vzkříšen, nazval Své učedníky „bratry“ (Jan 20,17). Pán sám vždy chodil ve vztahu k Bohu jako ke Svému Otci. Ani jednou na Jeho cestě Jej neslyšíme obracet se na Boha jako na „Mého Boha“; vždy to je „Můj Otec“. Jen na kříži, když byl učiněn hříchem, říká: „Bože můj.“ My však jsme přivedeni do tohoto vztahu ne Jeho vtělením, ale vykoupením. Proto teprve když byl vzkříšen, Pán může říci: „*Vstupuji k Otci svému a k Otci vašemu, k Bohu svému a k Bohu vašemu.*“ A ihned mluví o Svých učednících jako o „Mých bratřích“.

Verše 12 a 13: *„Oznámím jméno tvé bratřím svým, uprostřed shromáždění prozpěvovati /chválu/ budu tobě.“ A opět: „Já budu v něm doufati.“ A opět: „Aj já a dívky, které dal mi Bůh.“*

Tři citace ze Starého zákona jsou podány, aby ukázaly, jak požehnaným způsobem je Posvěcující ztotožněn s posvěcovanými – se Svými bratřími. **Předně** v Žalmu 22,23 Pán ve vzkříšení prohlašuje: „*Zvěstovati budu /Oznámím/ jméno tvé bratřím svým, uprostřed shromáždění prozpěvovati /chválu/ budu tobě.*“ Zde se Pán sám spojuje se Svými bratřími: z Boží strany, aby oznámil Otcovo jméno, na naší straně, aby uprostřed Svého lidu vedl chválení Otce. To, co bylo předpověděno v 22. Žalmu, je vyjádřeno v Janu 20 a vyloženo ve 2. kapitole Epištoly Židům.

Za druhé čteme v Izaiáši 8,17 (podle Septuaginty): „*Já budu v něm doufati.*“ Když zaujal postavení jako člověk, Pán se spojil s těmi Svými v tom jediném správném životě, jaký člověk má žít – v životě závislosti na Bohu.

Za třetí v Izaiáši 8,18 čteme: „*Aj já a dívky, které dal mi Bůh.*“ Zde opět vidíme ztotožnění se Krista se znamenitými země – ne se syny lidskými – ale s dětmi, které Mu dal Bůh.

Verše 14 a 15: *Protože děti mají účast na krvi a těle, i on podobně se jich stal účastným, aby skrze smrt zničil /zbavil moci/ toho, kdo má moc smrti, to jest ďábla, a osvobodil všechny ty, kteří byli strachem ze smrti po celý život poddáni otroctví.*

Verše 12 a 13 ukázaly, jak požehnaně nás Kristus učinil zajedno se Sebou ve Svém postavení před Bohem. Nyní se máme naučit další pravdě, že On se sám s námi učinil zajedno v našem postavení slabosti a smrti před Bohem. Jestliže děti jsou účastny těla a krve, On podobně se účastnil téhož. Jestliže ony jsou pod vládou smrti a ďábla, On, když přijal tělo a krev, mohl vejít do smrti, aby anuloval ďábla, který měl moc smrti, a vysvobodil ty, kteří skrze strach ze smrti byli po celý svůj život poddáni otroctví. Ďábel ví, že mzda hříchu je smrt a neváhá užít tuto vážnou pravdu k držení hříšníka po celý jeho život ve strachu ze smrti a jejích důsledků. Pán, na něhož smrt nemá žádný nárok, vchází do smrti a nese trest smrti, který spočíval na nás, a tak olupuje ďábla o jeho moc děsit věřícího smrtí. My můžeme skutečně projít smrtí ne jako trestem za hřích, vedoucím k soudu, ale jen jako bránou vedoucí ven ze všech utrpení do plnosti požehnání.

Verše 16-18: *Neboť se zajisté neujíká andělů, nýbrž ujímá se semene Abrahamova. Proto musel být ve všem připodobněn bratřím, aby se ve věcech s Bohem stal milosrdným a věrným nejvyšším knězem, aby učinil smíření za hříchy lidu; neboť v čem sám trpěl, když byl pokoušen, může pomoci těm, kteří jsou pokoušeni.*

Pán nepřišel proto, aby pomohl andělům, ale aby se ujal věci Abrahamova semene. Aby to mohl udělat, musel být ve všech věcech učiněn podobný Svým bratřím. Tak plně vchází do jejich postavení, i když ne do jejich stavu. Zde se poprvé v této Epištole dozvídáme o Jeho milostivém díle pro nás jako milosrdného a věrného Nejvyššího kněze. Aby mohl vykonat tuto nutnou službu, musel Svým životem ponížení a zkoušek vstoupit do všech našich těžkostí a pokušení. Potom, když tento dokonalý život byl skončen, vešel do smrti, aby učinil smíření za naše hříchy, aby mohly být odpuštěny. Když bylo to velké dílo dokonáno, je mocen ze Svého místa ve slávě vykonávat Svou kněžskou milost a v milosrdenství a věrnosti pomáhat těm, kteří jsou pokoušeni, protože On sám trpěl, když byl pokoušen.

Utrpení vzniká, když se neustoupí pokušení. Jestliže ustoupíme, tělo netrpí; naopak si hoví v pokušení, nalézá své potěšení ve věci, kterou jsme pokoušeni. V té chvíli prožívá radost z hříchu, ačkoli pro hřích nakonec bude muset trpět. Pán byl pokoušen, ale ukázala se jen Jeho dokonalost, ve které On nikdy ani na chvíli neustoupil pokušení. To mělo za následek utrpení. Raději trpěl hlad, než aby povolil ďáblu pokušení. Když takto trpěl tváří v tvář po-

kušení, je schopen pomáhat Svému lidu a umožnit mu pevně stát, když přijde pokušení. S dokonale soucitným srdcem vstupuje do našich pokušení a pomáhá nám s milosrdenstvím a věrností. My příliš často můžeme ukazovat milosrdenství na úkor věrnosti, anebo jednat ve věrnosti na úkor milosrdenství. On v dokonalosti Svě cesty může ukazovat milosrdenství, aniž by činil kompromisy ohledně věrnosti.

2. Nejvyšší kněz našeho vyznání

(Židům 3,1 – 4,16)

První dvě kapitoly nám ukazují slávy Kristovy Osoby, a tak nás připravují, abychom porozuměli požehnání Jeho služby jako našeho velkého Nejvyššího kněze. V tomto dalším oddílu Epištoly poznáváme předně sféru, ve které je vykonávána Kristova kněžská služba – Boží dům (Židům 3,1-6). Za druhé okolnosti pouště, které si vyžadují tuto kněžskou službu (Židům 3,7-19). Za třetí je nám mluveno o odpočinku, ke kterému ta poušť vede (Židům 4,1-11). Nakonec poznáváme milostivé prostředky, které Bůh připravil, aby nás v poušti ochránil (Židům 4,12-16).

Sféra Kristovy kněžské služby

(Židům 3,1-6)

Poslední část 2. kapitoly Epištoly Židům nám ukázala milostivou cestu, po které Pán šel, aby mohl projevovat Svůj kněžský soucit se Svým trpícím lidem. V počátečních verších této kapitoly je uveden Boží dům, aby ukázal sféru, ve které je vykonáváno Jeho kněžství.

Verš 1: *Proto, svatí bratři, účastníci nebeského povolání, hleďte na apoštola a nejvyššího kněze našeho vyznání, Ježíše,*

V úvodním verši oslovuje židovské věřící jako „svaté bratry“ a „účastníky nebeského povolání“. Jako Židé byli zvyklí na to, že byli nazýváni „bratry“ a byli účastníky zemského povolání. Jako křesťané jsou „svatí bratři“ a jako všichni ostatní křesťané jsou předměty „Božího povolání vzhůru v Kristu Ježíši“ (Filipským 3,14).

Když nám v 1. a 2. kapitole Epištoly Židům byly představeny Kristovy slávy, jsme nyní vyzýváni, abychom „**hleděli na apoštola a nejvyššího kněze našeho vyznání, Ježíše**“. Titul Apoštol je zvláště spojen s pravdou o Božím Synu,

představenou v první kapitole, ve které je Syn viděn, jak přichází na zem a mluví k lidem od Boha. Titul Nejvyšší kněz je spojen s druhou kapitolou, ve které je Syn člověka představen jako vracející se ze země do nebe, aby sloužil před Bohem ve prospěch lidí. Pravým účelem vši služby není pouze zaměstnávat posluchače pravdou, kterou je slouženo, ale přivést je do styku s cílem vši služby – zanechat je „hledící“ na Ježíše.

Měli bychom poznamenat, že zde to je Ježíš, nikoli „Kristus Ježíš“. Každý Žid by uznal Mesiáše, ale jen křesťan by uznal, že Kristus přišel v Osobě Ježíše.

Verše 2-5: *...který je věrný tomu, jenž jej ustanovil, jako to byl také Mojžíš v jeho celém domě. Neboť tento byl považován za větší slávy hoden než Mojžíš, tak jako větší slávu než dům má ten, kdo ho postavil /zhotovil/. Neboť každý dům je někým postaven; ten ale, kdo všechno postavil, je Bůh. A Mojžíš byl sice věrný v jeho celém domě jako služebník – ke svědectví o tom, co potom mělo být mluveno;*

Duch Boží se zmiňuje o Mojžíšovi a o stánku na poušti, aby ukázal, že Mojžíš byl Kristem převyššen a že stánek byl jen svědectvím o věcech, které měly být zjeveny později. Mojžíš nikdy nebyl kněz; jeho služba měla spíše apoštolský charakter. Přicházel k lidu v Božím jménu; Aron, kněz, přicházel k Bohu za lid. Mojžíš vystavěl na poušti pod Božím vedením stánek. Ježíš, pravý Apoštol, je stavitel celého vesmíru, o kterém byl stánek svědectvím. Nadto jestliže Bůh přebývá v nebesích nebes, tu je také pravdou, že přebývá uprostřed Svého lidu, který dnes tvoří Jeho dům. Dům ve své přítomné duchovní formě je jednou z věcí, kterých byl hmotný stánek obrazem.

Verš 6: *...ale jako Syn nad jeho domem, jehož dům jsme my, jestliže totiž smělост a chloubu naděje budeme pevně držet až do konce.*

Mojžíš byl věrný v Božím domě na poušti jako služebník. Kristus je nad Božím domem – skládajícím se z Božího lidu – jako Syn. Tak uvedení Božího lidu jako tvořícího Boží dům ukazuje sféru, ve které Kristus vykonává Své kněžství. A proto o něco později čteme, že máme velkého Nejvyššího kněze nad Božím domem (Židům 10,21).

Poušť, která vyžaduje Kristovu kněžskou službu

(Židům 3,7-19)

Zmínka o Mojžíšovi a stánku velmi přirozeně vede k cestě Božího lidu pouští.

Jestliže stánek je předobraz Božího lidu, pak cesta Izraele po poušti je obrazem cesty Božího lidu tímto přítomným světem se všemi jeho nebezpečími. Tato cesta pouští se stává záležitostí, která vyžaduje kněžskou milost.

Kromě toho je nebezpečími, s nimiž se musíme setkávat, vystavena zkoušce skutečnost našeho vyznání. Tito Hebrejci veřejně vyznali křesťanství. U vyznání tu je vždy možnost, že není pravé, a proto jsou uváděna slůvka „jestliže“. Tak pisatel říká, že jsme Boží dům, „*jestliže totiž smělost a chloubu naděje budeme pevně držet až do konce*“ (v. 6). Není to nějaké varování před přílišnou důvěrou v Krista a věčné bezpečí, které pro věřícího vyzískal, neboť pravdivě bylo řečeno: „Neexistuje žádné ‚jestliže‘ ani pokud jde o Kristovo dílo, ani pokud jde o radostnou zvěst o Boží milosti. Tam je pro víru všechno bezpodmínečná milost.“ (W. K.) Varování předpokládá, že ti, kterým je adresováno, mají tuto jistotu a jsou varováni proto, aby se jí nevzdali. To, že pravý věřící vydrží, anebo spíše že Bůh jej přes jeho mnohá selhání bude pevně držet až do konce skrze Kristovu kněžskou milost, je jisté. Skutečnost u věřícího je prokázána jeho vytrváním až do konce. Poušť, která zkouší pravého věřícího, ukáže neupřímnost pouhého vyznavače.

Verše 7-11: *Proto, jak praví Duch svatý: „Dnes, jestliže uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce jako v rozhořčení ve dni pokušení na poušti, kde mne vaši otcové pokoušeli tím, že mne zkoušeli, a viděli mé skutky po čtyřicet let. Proto jsem se rozhněval na toto pokolení a řekl jsem: Vždycky bloudí srdcem; ale mé cesty nepoznali. Tak jsem přísáhl ve svém hněvu: Jestliže oni vejdou /nebo: Jistě nevejdou/ do mého odpočinutí!“*

Abychom byli povzbuzeni k vytrvání, jsou nám citací ze Žalmu 95,7-11 připomenuta varování daná Duchem Božím Izraeli vzhledem k příchodu Krista na tento svět v slávě a moci, aby přivedl národ do odpočinutí. Dnes je den milosti a spasení s pohledem na sdílení Kristovy slávy v budoucím světě. V takový den požehnání jsou varováni, aby nejednali tak jako jejich otcové na poušti. Izrael vyznával, že opustili Egypt a následovali Hospodina na poušti, která byla bohatá na nebezpečí, a v níž jen důvěra v Boha je mohla zachovat až do konce. Po čtyřicet let viděli, jak Boží skutky moci a milosrdenství se staraly o jejich potřeby a chránily je před každým nebezpečím. A přece přes všechna znamení Boží přítomnosti Jej pokoušeli a zkoušeli, když říkali: „*Jestli Hospodin uprostřed nás, či není?*“ (2. M. 17,7) Ukázali tak tvrdost srdce, nedotčeného Boží dobrotivosti. Tím, že hledali jen své žádosti a byli nevědomí o Božích cestách, jasně ukázali, že ať už měli jakékoli vyznání, neměli

skutečnou důvěru v Boha. O takových Bůh řekl: „*Nevejdou v odpočinutí mé.*“ (Žalm 95,11)

Verše 12 a 13: *Dejte pozor, bratři, aby snad v někom z vás nebylo zlé srdce nevěry v odpadnutí od živého Boha, nýbrž povzbuzujte se navzájem každého dne, dokud se říká „dnes“, aby nikdo z vás nebyl zatvrzen oklamáním hříchu.*

V těchto verších jsou varování 95. Žalmu použita na vyznávající křesťany. Máme „dát pozor“, abychom se skrze zlé srdce **nevěry** neodvrátili od živého Boha a znovu se nesvěřili mrtvým formám, a tak neukázali, že ať už jsme vyznávali cokoli, duše nemá důvěru v Krista a milost, která skrze Jeho dokonané dílo zajišťuje věřícímu spasení a odpuštění. Avšak to, co je zde předmětem, je sotva přidávání židovských forem ke křesťanskému životu, jakkoli to je špatné, ale vzdání se Krista úplně a obrácení se zpět k židovství, což je odpadnutí.

Dále jsme nejen napomínání, abychom dali pozor na sebe, ale „*abychom se povzbuzovali navzájem*“ každý den, dokud stále ještě je den milosti a spasení, abychom nebyli zatvrzeni oklamáním činění vlastní vůle. Zde to není oklamání tím, že se dopouštíme jednotlivých hříchů, jakkoli je to vážné, neboť jeden hřích vede k druhému. Pisatel mluví o principu hříchu, jímž je bezzákonost (1. J. 3,4). Málo myslíme na to, jak svá srdce zatvrzujeme činěním vlastní vůle. Takto máme dát pozor na sebe a mít starost jeden o druhého. Láska by neměla být lhostejná k tomu, když bratr sklouzává činěním vlastní vůle.

Verše 14-19: *Neboť jsme se stali společníky Krista, jestliže totiž počátek ujištění pevný podržíme až do konce, dokud se říká: „Dnes, jestliže uslyšíte jeho hlas, nezatvrzujte svá srdce jako v tom rozhořčení.“ (Neboť kteří, když slyšeli, jej rozhořčili? Nebyli to ale všichni, kteří skrze Mojžíše vyšli z Egypta? Na které se ale hněval čtyřicet let? Ne na ty, kteří zhřešili, jejichž těla padla v poušti? Kterým ale přísáhl, že nemají vejít do jeho odpočinutí, když ne těm, kteří byli neposlušní? A vidíme, že nemohli vejít kvůli nevěře.)*

Věřící jsou nejen Boží dům, jsou také společníci Krista. Ani zde to není tělo Krista a údy Jeho těla jako spojené s Hlavou skrze Ducha Svatého, kam nemůže přijít nic, co není pravdivé. Stále před sebou máme vyznání, o kterém se předpokládá, že je pravdivé, ale je možné, že tomu tak není. Proto je opět řečeno: „...*jestliže totiž počátek ujištění pevný podržíme až do konce.*“ To

není ujištění, založené na něčem v nás, které by bylo jen samospravedlností. Jistota, na kterou je tu kladena taková váha, je založena na Pánu Ježíši, Jeho smířící oběti a uznané účinnosti Jeho díla. Za takovou jistotu nejsme káráni; naopak jsme napomínáni, abychom ji pevně drželi.

Když se potom pisatel opět zmiňuje o Izraeli na poušti, klade tři zkoumající otázky, aby ukázal zatvrdilost, hříchy a nevěru Izraele. Předně: Kdo byli ti, kdo Boha rozhořčili, když slyšeli Boží slovo, mluvící o budoucím odpočinutí? Byli to jen někteří z lidu? Žel, bylo to velké množství, „*všichni, kteří vyšli z Egypta*“. Za druhé: Na které se Bůh hněval po čtyřicet let? Byli to ti, kteří kvůli tvrdosti svého srdce zvolili své vlastní hříchy. Za třetí: Komu Bůh přísáhl, že nevejdou do Jeho odpočinutí? Byli to ti, kteří nevěřili. Tak se učíme, že kořenem jejich hříchu byla **nevěra**. Nevěra je ponechala vystavené jejich hříchům, a nevěra zatvrdila jejich srdce.

Odpočinek, ke kterému poušť vede

(Židům 4,1-11)

Cesta pouští dětí Izraele, o které pisatel mluví v kapitole 3,7-19, směřovala k odpočinutí v Kanánu. Do tohoto odpočinutí nemohli vstoupit ti, kteří vyšli z Egypta, kvůli tvrdosti svého srdce, kvůli svému hříchu a kvůli své nevěře (kap. 3,15.17.19).

Podobně jako Izrael za staré doby, procházejí věřící dnes pouští na své cestě k odpočinku v budoucí slávě. Tento odpočinek je velkým tématem prvních jedenácti veršů 4. kapitoly. Všimněme si toho, že pisatel mluví o Božím odpočinutí. Je nazváno „*Jeho odpočinutím*“ a v citátu ze Starého zákona „*Mé odpočinutí*“ (Židům 3,18; 4,1,3,5).

Toto odpočinutí – Boží odpočinutí – je cele budoucí. Není to přítomné **odpočinutí svědomí**, které věřícímu dává víra v Osobu a dílo Krista podle slov Pána: „*Pojďte ke mně všichni, kteří pracujete a obtíženi jste, a já vám odpočinutí dám.*“ Ani to není **odpočinutí srdce**, které je každodenním podílem toho, kdo chodí v poslušnosti Krista a poddává se Jeho vůli, opět podle Jeho slov: „*Vezměte jho mé na se, a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem, a naleznete odpočinutí duším svým.*“ (Matouš 11,28.29) Ani to není dočasné odpočinutí unaveného dělníka, o kterém čteme v Evangelích, když Pán řekl: „*Pojďte vy sami obzvláštně na pusté místo, a odpočiňte maličko.*“ To jsou slova, která znamenají, že opět musíme pracovat (Marek 6,31).

Bůh může odpočinout jen v tom, co uspokojuje Jeho lásku a svatost. Božího

odpočinutí bude dosaženo, až Boží láska naplní všechny Svě myšlenky pro ty, které miluje. Až bude vládnout spravedlnost, a trápení a vzdychání zmizí, Bůh „*odpočine ve Svě lásce*“ (Sofoniáš 3,17 – přel.). „Svatost nemůže odpočinout tam, kde je hřích; láska nemůže odpočinout tam, kde je trápení.“ (J. N. D.)

Křesťan je vyvolán ven z tohoto světa neklidu, aby měl podíl na odpočinutí nebe. V přítomné době je na poušti – není ani ze světa, který opustil, ani v nebi, ke kterému jde. Víra má před sebou nebeské odpočinutí, ke kterému spějeme. Tam je Kristus, který pro nás toto odpočinutí zajistil, neboť o něco dále čteme, že vešel „*v samo nebe, aby nyní přítomný byl tváří Boží za nás*“ (Židům 9,24).

Verše 1 a 2: *Bojme se nyní, aby snad, poněvadž je ponecháno zaslíbení vejít do jeho odpočinutí, se někdo z vás nejevil, že se opozdil! Neboť i nám bylo zvěstováno dobré poselství, jako i oněm; ale slovo zvěstování jim neprospělo, protože u těch, kteří je slyšeli, nebylo smíšeno s vírou.*

Majíce toto vzácné zaslíbení, jsme varováni, abychom se nejevíli jako nedosahující Božího odpočinutí. Pouhý vyznavač, který se vzdá svého křesťanského vyznání a vrátí se k židovství, se nejen bude jevit jako nedosahující, takový skutečně nedosáhne a zahyne na poušti. Ale pravý věřící se může jevit jako nedosahující, když se obrátí zpět ke světu a usadí se na zemi. Za staré doby Izrael slyšel dobrou zvěst o zemi oplývající mlékem a medem, ale žel, oni nebyli poslušni slova. (Srovnej Židům 3,18 s 5. Mojžíšovou 1,22-26.) Křesťan má ještě slavnější zvěst o ještě větší blaženosti ve věčném odpočinku nebe. Pro víru jsou tyto budoucí slávy skutečností už nyní. Jestliže není Slovo spojeno s vírou, pak nemůže posluchačovi přinést užitek nyní, stejně jako nemohlo tehdy.

Verše 3 a 4: *Neboť my, kteří jsme uvěřili, vcházíme do toho odpočinutí, jak řekl: „Tak jsem přísáhl ve svém hněvu: Jestliže vejdou do mého odpočinutí!“, ačkoli díla od založení světa byla skončena. Neboť někde promluvil o sedmém dni takto: „A Bůh odpočinul sedmého dne ode všech svých skutků.“*

A ačkoli někteří za starých dnů nevěřili radostné zvěsti o odpočinutí v Kánanu, a ačkoli velké vyznávající množství dnes nevěří v radostnou zvěst o nebeském odpočinutí, blažená skutečnost, že Bůh má budoucí odpočinutí, zůstává a věřící mají vejít do onoho odpočinutí. Každý učiněný krok je přivádí blíže Božímu odpočinutí. Pouhý vyznavač bez osobní víry v Krista nutně

padne v poušti. Boží přísaha: „*Jestliže vejdou do Mého odpočinutí,*“ (citát ze Žalmu 95,11 ve verzi ze Septuaginty) ve skutečnosti znamená: „*Nevejdou do Mého odpočinutí.*“

Pisatel se odvolává na stvoření, aby ukázal, že Bůh od začátku měl před sebou „odpočinutí“, a aby zjevil charakter Božího odpočinutí. Když byl zformován svět a byl stvořen člověk k Božímu obrazu a podobnosti, byla díla Božího stvoření skončena. To vedlo k odpočinutí stvoření s jeho dvěma rozoznávacími znaky: (1) Boží uspokojení ze všeho, co učinil, jak čteme: „*A viděl Bůh vše, co učinil, a aj, bylo velmi dobré.*“ (2) Naprosté ukončení všeho Jeho stvořiteelského díla, jak je napsáno: „*A odpočinul v den sedmý ode všeho díla svého, které byl dělal.*“ (1. Mojžíšova 1,31; 2,2) Tak poznáváme dvě velké pravdy, které vyznačují Boží odpočinutí: Naprosté uspokojení z výsledku práce, a když bylo uspokojení dosaženo, absolutní konec vši námahy.

Verš 5: *A na tomto místě opět: „Jestliže vejdou do mého odpočinutí!“*

Odpočinutí stvoření je nastínění věčného odpočinutí. Odpočinutí stvoření bylo přerušeno hříchem. Nicméně Bůh se nevzdává toho pevného úmyslu Svého srdce, aby měl odpočinutí – věčné odpočinutí, které žádný hřích nikdy nezmaří. Tak je nám opět ve dnech Jozue představeno Boží odpočinutí, neboť ještě jednou tu je dobrá zvěst o odpočinutí, i když nevěra Izraele zabránila požitku odpočinutí Kanánu, takže Bůh musí říci: „*Nevejdou do mého odpočinutí.*“ (Žalm 95,11)

Verš 6: *Protože nyní zůstává, že někteří do něho vejdou, a ti, jimž nejprve bylo dobré poselství zvěstováno, nevešli kvůli neposlušnosti,*

Přes skutečnost, že hřích porušil odpočinutí stvoření a nevěra zmařila odpočinutí Kanánu, Bůh nás ujišťuje, že On před Sebou stále ještě má odpočinutí, které nazývá „Mým odpočinutím“, a že jsou někteří, kdo vejdou do Božího odpočinutí, i když ti, kterým to bylo nejprve zvěstováno, pro svou nevěru nedosáhli odpočinutí. Boží úmysl zajistit odpočinutí podle Svého srdce nemá být zmařen hříchem ani nevěrou člověka.

Verše 7 a 8: *...tak opět určuje jakýsi jiný den: „Dnes“, skrze Davida po tak dlouhé době říká, jako předtím bylo řečeno: „Dnes, uslyšíte-li hlas jeho, nezavrhujte svá srdce.“ Neboť kdyby je byl Jozue přivedl k odpočinutí, nemluvil by potom o nějakém jiném dni.*

Jestliže odpočinutí stvoření je zmařeno a odpočinutí Kanánu je ztraceno, co

je to Boží odpočinutí, do kterého mají vstoupit ti, kdo věří? Jozue nemohl přivést lid do odpočinutí Kanánu, a proto David o dlouhá léta později mluví o dalším odpočinku „jiného dne“. Aby vysvětlil toto odpočinutí, pisatel cituje Žalm 95,7.8. Tento Žalm je volání k Izraeli, aby se obrátil k Hospodinu s děkováním při pohledu na budoucí příchod Krista na zem k uvedení národa do odpočinutí. Vzhledem k radostné zvěsti o tomto novém dni milosti je Izrael varován, aby nezatvrzovali svá srdce jako za dnů Jozue. Odmítnout toto nové volání by znamenalo nedosáhnout zemského odpočinutí pod vládou Krista.

Verše 9 a 10: *Tedy zůstává sobotní odpočinutí Božímu lidu. Neboť kdo vešel do jeho odpočinutí, ten také sám dospěl k odpočinutí od svých skutků jako Bůh od svých vlastních.*

Pisatel uzavírá své důkazy tím, že říká: „Tedy zůstává sobotní odpočinutí Božímu lidu.“ A velkou charakteristikou tohoto odpočinutí bude ukončení námahy, neboť „kdo vešel do jeho odpočinutí, ten také sám dospěl k odpočinutí od svých skutků“. Tak je vyhlášena velká pravda, že ať jde o Boží nebeský odpočinek pro nebeský lid, anebo o Boží zemský odpočinek pro zemský lid, ten odpočinek je stále ještě budoucí. To je odpočinutí, ke kterému spěje víra. Nadto to není odpočinutí od hříchu, ale odpočinutí od práce; a ne odpočinutí od práce, protože dělník je unaven, ale odpočinutí, protože jeho dílo je ukončeno. Jak kdosi řekl: „Žádné přítomné odpočinutí není Boží odpočinutí. A to, že to odpočinutí je budoucí, je velkou ochranou před osídlem pro každého křesťana, nejvíce však pro židovského, aby je hledal nyní zde na zemi. Jako Bůh nemůže odpočívat uprostřed hříchu a bídy, ani my bychom si to neměli dovolovat dokonce ani ve svých tužbách, a tím méně to dělat ve svém životě. Nyní je čas pro práci lásky, jestliže známe Jeho lásku; nyní je čas hledat pravé velebitele Otce, jako je hledá On sám.“ (W. K.)

Verš 11: *Snažme se tedy vejít do onoho odpočinutí, aby někdo nepadl podle téhož příkladu neposlušnosti.*

Poněvadž odpočinutí a blaženost odpočinutí jsou budoucí, jsme napomenuti, abychom pracovali, anebo užili pilnosti k vejítí do odpočinutí, které leží před námi. Později jsme v Epištole opět napomenuti k práci a k pilnosti; nemáme být leniví, „nýbrž napodobiteli těch, kteří skrze víru a vytrvání zdědí zaslíbení“ (Židům 6,10-12).

Je tu nebezpečí, že bychom mohli opovrhovat Božím odpočinutím, které leží

na konci cesty, anebo se na cestě unavit prací lásky. Izrael udělal obojí. Dejme tedy pozor, aby někteří z nás nepadli podle téhož příkladu neposlušnosti. Dvě velká napomenutí jsou: „*Bojme se*“, abychom neopovrhovali zaslíbením odpočinutí (verš 1), a „*Užijme píle*“ (pracujme) na cestě k odpočinutí (verš 11).

Boží opatření, aby nás zachoval na cestě pouští

(Židům 4,12-16)

Závěrečné verše kapitoly před nás přivádějí dva velké prostředky, jimiž jsou věřící zachovávaní, když jdou pouští k Božímu odpočinku: předně Boží slovo (verše 12 a 13), a za druhé Kristovu kněžskou službu (verše 14-16).

Verše 12 a 13: *Neboť Boží slovo je živé a působivé a ostřejší než každý dvousečný meč a pronikající až k rozdělení duše a ducha, kloubů i morku, a je posuzovatel myšlenek a uvažování srdce; a žádné stvoření není před ním neviditelné, nýbrž všechno je nahé a odkryté před očima toho, s nímž máme co činit.*

Je nám připomenuto, že Boží slovo není mrtvá litera. Žije a jedná, když proniká srdce člověka. Výsledek pro toho, jehož svědomí a srdce přijde pod jeho vliv, je dvojitý. Předně: Boží slovo zjevuje myšlenky a úmysly srdce. Za druhé: Přivádí duši do přítomnosti Boha, s kterým máme co činit.

Slovo nám odhaluje skryté žádosti „duše“ a uvažování a nevěru „ducha“. Tak nám zjevuje pravý charakter těla, když zkoumá tajné myšlenky a úmysly srdce. Zde nejde o vnější hříchy, ale spíše o skryté pohnutky a původ zla. Slovo nám odkrývá skryté hloubky srdce, když zjevuje, kolik našeho „Já“ je tajnou pohnutkou života. Kromě toho, poněvadž to je Boží slovo, přivádí nás do Boží přítomnosti. Je to Bůh, mluvící ke mně, odkrývající mé srdce ve Svě přítomnosti, abych tam vyznal vše, co Slovo objeví. Jak se stalo, že Izrael padl na poušti? Nebylo to proto, že „*slovo zvěstování jim neprospělo*“? Kdyby vírou dali Slovu jeho místo ve svých srdcích, vedlo by je k tomu, aby objevili a odsoudili tajné kořeny nevěry, která jim bránila v tom, aby vešli do odpočinutí.

Tak je Slovem v Boží přítomnosti odkrýváno a souzeno vše, co by nám bránilo, abychom s úsilím dále směřovali k Božímu odpočinutí, vše, co by nás svádělo usadit se v tomto světě, takže duše může být osvobozena k tomu,

aby pokračovala v poutnické cestě a v práci lásky, majíc před sebou Boží odpočinutí.

Verš 14: *Majíce tedy velkého nejvyššího kněze, který prošel nebesy, Ježíše, Syna Božího, držme pevně to vyznání.*

Kromě toho když nás Boží slovo vede k odsuzování skrytého působení naší vůle, připravuje nás k tomu, abychom měli užitek z Kristovy kněžské pomoci a soucitu. Musíme nejen bojovat se skrytými kořeny zla v našich srdcích, ale jsme obklopeni slabostmi a čelíme pokušením. Abychom mohli jednat se skrytým zlem našich srdcí, potřebujeme Slovo. K podpoře v přítomných slabostech a pokušeních potřebujeme živou Osobu, někoho, kdo nás zastupuje, někoho, jenž v každou chvíli zná všechny naše nesnáze a slabosti a zajímá se o ně, a někoho, kdo s námi může mít soucit, poněvadž sám zakusil pokušení a těžkosti, s nimiž se musíme setkávat.

Takového Nejvyššího kněze máme, „Ježíše, Syna Božího“, jenž byl před námi na cestě, která vede k Božímu odpočinutí. Prošel každý krok cesty, prošel nebesy. Dosáhl Božího odpočinutí. Ve všech našich slabostech nám může pomáhat, když jdeme po cestě v poušti, dokud neodpočineme tam, kde On odpočívá, nad a mimo každou zkoušku a pokušení, tam, kde námaha provždy skončila.

Majíce takového Nejvyššího kněze, jsme napomínáni, abychom pevně drželi své vyznání. Není to prostě pevné držení vyznání, že Ježíš je náš Pán a Spasitel, jakkoli to je poželáné a důležité, ale spíše vyznání že **my jsme účastníci nebeského povolání**. Naše vyznání je, že jako účastníci nebeského povolání máme vejít do Božího odpočinutí. Je tu nebezpečí, že tváří v tvář pokušení se kvůli svým slabostem můžeme vzdát svého vyznání nebeského povolání a usadit se a ztratit v koloběhu pilného zaměstnání, pokud ne ve světě samém.

Verš 15: *Neboť nemáme nejvyššího kněze, který by nemohl mít soucit s našimi slabostmi, nýbrž takového, který ve všem byl pokoušen stejným způsobem jako my, vyjma hřích.*

Pomoc a soucit našeho velkého Nejvyššího kněze potřebujeme předně kvůli svým slabostem, a za druhé kvůli pokušením, s nimiž se musíme setkávat. Slabosti se nás přidrží, dokud jsme v těle s jeho různými potřebami a náklonností k nemocem a nehodám. Slabost není hřích, ačkoli může vést k hříchu. Hlad je slabost; reptat kvůli hladu by byl hřích. Když Pavel poznal, že

Kristova milost vzhledem k jeho nemocem postačí, mohl dokonce říci: „*Nejraději tedy chlubiti se budu nemocemi svými.*“ A opět: „*Proto libost mám v nemocech.*“ (2. Korintským 12,9.10) Nechlubil by se hříchy, ani by neměl zalíbení v hřešení.

Pokud jde o pokušení, musíme mít na paměti, že věřící se musí setkávat se dvěma formami pokušení: s pokušeními skrze zkoušky zvenčí a pokušeními skrze hřích uvnitř. Obě formy pokušení jsou nám ukázány apoštolem Jakubem. Předně říká: „*Považujte to za čistou radost, moji bratři, když upadáte do rozličných zkoušek.*“ Je mnoho zkoušek zvenčí, jimiž se nepřítel snaží odvrátit nás od nebeského povolání a zabránit nám, abychom snažně špli k Božímu odpočinutí. Potom apoštol mluví o zcela jiném charakteru pokušení, když říká: „*Každý ale je pokoušen, když je od své vlastní žádosti odtahován a váben.*“ To je pokušení od hříchu v nás (Jakuba 1,2.14).

V tomto oddílu Epištoly Židům máme před sebou tu první formu pokušení – pokušení odvrátit se od cesty poslušnosti Božího slova, která vede k Božímu odpočinutí. Tak se ďábel pokouší užít slabostí těla, aby nás svými pokušeními odvrátil, stejně jako se snažil užít hlad, aby se pokusil odvrátit Pána od cesty poslušnosti vůči Bohu. V této formě pokušení máme soucit Pána, poněvadž On sám „*ve všem byl pokoušen stejným způsobem jako my*“. O té druhé formě pokušení On nevěděl nic, protože je řečeno, že i když „*ve všem byl pokoušen stejným způsobem jako my*“, tu je dodáno: „*vyjma hřích*“.

Verš 16: *Přistupme nyní se smělostí k trůnu milosti, abychom obdrželi milosrdenství a našli milost k pomoci v pravý čas.*

Tváří v tvář slabostem a pokušením máme zdroj pomoci. Ať jsou nesnáze, s nimiž se máme setkat, jakékoli, ať už jsme jakkoli pokoušeni a zkoušeni, ať povstane jakákoli naléhavá těžkost, je tu k dispozici milost, aby nás uschopnila zkoušku snést. – Je pro nás otevřena cesta k trůnu milosti. Jsme proto napomínáni, abychom se blížili k trůnu milosti, to jest k Bohu samému. Není nám řečeno, abychom se přibližovali k Nejvyššímu knězi, ale k Bohu, a my to můžeme směle činit, protože Nejvyšší kněz nás u trůnu milosti zastupuje. Když se přibližujeme, dostává se nám milosrdenství; nikoli proto, že jsme klesli, ale abychom v té zkoušce neklesli. Pravý čas zde není čas selhání, ale čas, kdy stojíme tváří v tvář zkouškám a pokušením, které mohou k selhání vést.

3. Kristova utrpení a povolání ke kněžství

(Židům 5,1-10)

Apoštol nám ukázal sféru, ve které je vykonáváno Kristovo kněžství – Boží dům – a okolnosti Jeho lidu, které vyžadují Jeho kněžskou službu – cestu pouští. Nyní nám popisuje utrpení, jimiž Kristus prošel vzhledem ke Svě kněžské službě a povolání ke kněžskému úřadu.

Verše 1-4: *Neboť každý nejvyšší kněz, braný z lidí, je ustanoven pro lidi ve věcech s Bohem, aby přinášel jak dary, tak i oběti za hříchy; který dokáže mít shovívavost s nevědomými a bloudícími, poněvadž i on sám je obklopen slabostí; a kvůli ní musí jak za lid, tak i za sebe samého obětovat za hříchy. A nikdo si sám neosobuje tu čest, nýbrž je od Boha povoláván jako i Aron.*

Aby ukázal cenu Kristova kněžství, odvolává se apoštol v těchto verších na aronské kněžství jako na ukazující všeobecné principy, týkající se kněžské služby. Zároveň použitím rozdílů ukazuje nadřazenost Kristova kněžství nad Aronovým.

Musíme jasně rozeznávat, že tyto čtyři verše se vztahují ne na Krista a Jeho nebeské kněžství, ale na Arona a pozemské kněžství. Apoštol vede pozornost k osobě pozemského kněze, k činnosti kněze, ke zkušenostem kněze a k ustanovování kněze.

Pokud jde o **osobu**, je nejvyšší kněz brán „z (prostřed) lidí“. To je v nápadném protikladu ke Kristovu kněžství. Kristus je skutečně člověk, ale On je mnohem více. Pisatel už vysvětlil, a ještě to učiní, že Kristus, jenž je náš Nejvyšší kněz, není nikdo menší než věčný Syn.

Pokud se týká Jeho **činnosti**, pozemský kněz je ustanoven pro lidi ve věcech týkajících se Boha, aby obětoval jak dary, tak i oběti za hříchy, a aby snášel nevědomé a bloudící. Zde je nastíněna Kristova kněžská služba. Kristus jako Nejvyšší kněz jedná ve prospěch lidí – těch mnoha synů, které vede ke slávě – aby je uchránil od pádů a udržoval je v praktickém chození s Bohem. Kristus obětoval dary a oběti za hříchy, aby Svůj lid přivedl do vztahu k Bohu, a když dokončil to velké dílo, které odstranilo jejich hříchy, vykonává nyní Svě kněžské dílo v přímělu, soucitu a podpoře ve prospěch Svého nevědomého a bloudícího lidu.

Pokud jde o **osobní zkušenosti** pozemského nejvyššího kněze, čteme, že „on sám je obklopen slabostí; a kvůli ní musí jak za lid, tak i za sebe samého

obětovat za hříchy". Zde je zčásti obdoba i jasný rozdíl vůči Kristovu kněžství. Je pravda, že ve dnech Svého těla se Kristus nacházel v okolnostech slabosti; ale na rozdíl od Arona byla Jeho slabost bez hříchu, a proto nemůže být řečeno, že **za Sebe samého** obětoval za hříchy.

Když jde o **ustanovování** pozemského kněze, pak „*nikdo si sám neosobuje tu čest, nýbrž je od Boha povoláván jako i Aron*". I zde je opět obdoba, jak nám to je ihned připomenuto, s kněžstvím Krista. Nikdo skutečně nemůže zaujmout místo kněze – v každém významu toho slova – kdo není povolán Bohem. Vážné následky nedbání na tuto velkou pravdu vidíme v soudu, který zachvátil Chóre a ty, kteří s ním byli spojeni, když se chtěli sami ustanovit v kněžství, aniž byli povoláni Bohem. Juda nás varuje, že v křesťanstvu budou mnozí, kteří se podobným způsobem budou ustanovovat kněžími bez Božího povolání, a zahynou odporováním Chóre (4. Mojžíšova 16,3.7. 10; Judy 11).

Zde tedy máme charakter pozemského kněžství podle Božích myšlenek, a nikoli jak byl ilustrován v historii chybujícího Izraele, která končí dvěma zlými muži, kteří zaujímali místo nejvyššího kněze zároveň a společně plánovali ukřižování jejich Mesiáše.

Verše 5 a 6: *Tak ani Kristus neoslavil sám sebe, aby se stal nejvyšším knězem, nýbrž ten, který k němu řekl: „Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe.“ Jak i na jiném místě říká: „Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedechova.“*

V 5. verši přechází pisatel k tomu, aby mluvil o Kristu jako o Nejvyšším knězi. Ukazuje nám velikost Jeho Osoby jako povolání být Knězem, zkušenosti, jimiž prošel, aby mohl zaujmout postavení Kněze, a povolání od Boha k tomuto místu služby.

Sláva Jeho Osoby. Kristus, jenž je povolán, aby byl naším velkým Nejvyšším knězem, je skutečně vzat z prostřed lidí, aby vykonával Svě kněžství ve prospěch lidí. Nicméně je v lidství uznán jako Syn: „*Syn můj jsi ty, já dnes zplodil jsem tebe.*“ Tato slavná Osoba – Ten, jenž je pravý Bůh a pravý člověk, a ve kterém je dokonale vyjádřeno božství i lidství – je ustanovena za Kněze podle slova: „*Ty jsi kněz na věky podle řádu Melchisedechova.*“ Pokud jde o charakter tohoto řádu kněžství, apoštol o něm bude mít více co říci. Zde je citován Žalm 110,4, aby byla ukázána nejen velikost Kněze, ale také důstojnost kněžství.

Verše 7 a 8: *Který ve dnech svého těla, když jak modlitby, tak i snažné*

prosby tomu, který jej mohl zachránit ze smrti, se silným křikem a slzami obětoval (a pro svoji zbožnost byl vyslyšen), ačkoli byl Syn, z toho, co vytrpěl, se naučil poslušnosti.

Ve verších, které následují, se dovídáme zkušenosti, jimiž Kristus prošel, aby mohl vykonávat Svou kněžskou službu. Jakkoli bylo nezbytné, aby On byl ta slavná Osoba, kterou je – Syn, aby mohl vykonávat nejvyšší kněžství v nebi – bylo zapotřebí více. Jestliže má pomáhat a podepírat Svůj lid na jeho cestě pouští, musí On sám vstoupit do těžkostí a nesnází cesty. Apoštol tedy ihned připomíná „dny Jeho těla“, kdy měl podíl na našich slabostech, šel po cestě, po které my jdeme, stál před týmiž pokušeními, jimž my musíme čelit, a byl obklíčen stejnými slabostmi. Pisatel se zvláště zmiňuje o závěrečných utrpeních Pána, když nepřítel, který, jak to jeden řekl, „se na začátku snažil svést Ježíše nabízením věcí, které jsou pro člověka příjemné (Luk. 4), se proti Němu nyní stavěl s hroznými věcmi“ (J. N. D.). V Getsemane se nepřítel snažil odvrátit Pána od cesty poslušnosti tím, že před Něho stavěl hrůzu smrti. Tváří v tvář tomuto útoku Pán jedná jako dokonalý člověk. Nejednal ve Své božské moci a nezahnal ďábla, ani sám Sebe nezachránil od smrti; ale jako dokonale závislý člověk našel Svůj zdroj pomoci v modlitbě, a tak čelil zkoušce a zvítězil nad ďáblem. Nicméně Ho právě Jeho dokonalost jako člověka vedla k tomu, aby cítil hrůzu všeho, co bylo před Ním, a vyjádřil Svě city silným křikem a slzami. Prošel zkouškou v dokonalé závislosti na Bohu, který byl mocen zachránit Ho ze smrti.

Ve vší té hrozně zkoušce byl vyslyšen kvůli Svě zbožnosti, která přiváděla Boha do všech okolností skrze závislost a důvěru v Něho. Byl vyslyšen, když byl posilován v tělesné slabosti a uschopněn v duchu poddat se přijetí kalicha z Otcovy ruky. Tak přemohl moc Satana, a ačkoli byl Syn, přece se naučil poslušnosti skrze věci, které vytrpěl. **My** se musíme učit poslušnosti, protože máme zlou vůli; **On**, protože byl Bůh nade vším, který od věčnosti vždy prikazoval. My se často učíme poslušnosti skrze utrpení, které na sebe přivádíme svou neposlušností; On se učil poslušnosti skrze utrpení, která byla následkem Jeho poslušnosti Boží vůle. On se učil skrze zkušenost, co to stojí poslouchat. Žádné utrpení, jakkoli intenzivní, Jej nemohlo odvést z cesty dokonalé poslušnosti. Kdosi jiný řekl: „Poddával se všemu, poslouchal ve všem a ve všem byl závislý na Bohu.“ (J. N. D.)

Utrpení, o kterých se apoštol zmiňuje, byla „*ve dnech Jeho těla*“, nikoli v den Jeho smrti. Na kříži trpěl pod Božím hněvem, a tam musel být sám. Nikdo

nemůže vcházet do Jeho smírčích utrpení ani je sdílet. V Getsemanské zahradě trpěl od moci nepřítelé, a tam jsou s Ním spojeni druzí. Svou malou mírou můžeme sdílet tato utrpení, když jsme ďáblem pokoušeni. A když tomu tak je, máme všechen soucit a podporu Toho, jenž trpěl před námi.

Verše 9 a 10: *A, jsa dokonán, stal se všem, kteří ho poslouchají, původcem věčného spasení, jsa Bohem pozdraven jako nejvyšší kněz podle řádu Melchisedechova.*

Nadto byl nejen vyslyšen v zahradě, ale poté, co trpěl, byl také vyslyšen ve vzkříšení a byl učiněn dokonalým ve slávě. Zaujímá Své místo jako oslavený člověk podle Svých vlastních slov: „*Aj, vymítám ďábly, a uzdravuji dnes i zítra, a třetího dne dokonám /budu dokonán/.*“ (Lukáš 13,32) Nic nemohlo přidat k dokonalosti Jeho Osoby, ale když prošel utrpeními dnů Svého těla, když vykonal dílo na kříži a byl vyvýšen a oslaven, je dokonale způsobilý k tomu, aby vykonával Svou službu ve prospěch mnoha synů na jejich cestě ke slávě. Když byl dokonán, Bůh Jej pozdravil jako Nejvyššího kněze podle řádu Melchisedechova. Když se stal člověkem, učiněn tělem, je **povolán**, aby se stal knězem podle řádu Melchisedechova (verš 5); když byl vzkříšen a dokonán ve slávě, je **pozdraven** jako přijavší to povolání (verš 10).

4. Duchovní stav židovských věřících

(Židům 5,11 – 6,20)

Apoštolovým velkým předmětem v této části Epištoly je ukázat požehnaný charakter Kristova kněžství. Když se zmínil o Melchisedechovu kněžství, aby pomocí srovnání ukázal důstojnost Kristova kněžství, přerušuje nit svého výkladu, aby opět navázal na začátku sedmé kapitoly.

Apoštol v těchto vsunutých verších pojednává o duchovním stavu těch, jimž píše. Jejich lenivý stav duše je vystavoval vážné těžkosti a hrozícímu nebezpečí. Nesnáž byla v tom, že nebyli schopni vyložit obrazy Starého zákona. O tom je řeč ve verších 5,11 až 6,3. Nebezpečí tu bylo takové, že by se někteří ve svém nízkém stavu mohli vzdát vyznání křesťanství a vrátit se k židovství. Toto nebezpečí je osvětleno v kapitole 6,4-8. Zbývající verše vsuvky vyjadřují apoštolovu důvěru a naději ohledně těch, jimž píše (kap. 6,9-20).

Překážky pro duchovní porozumění

(Židům 5,11-6,3)

Verše 5,11-13: *O tomto máme mnoho co říci, a slovy to lze těžko vysvětlit, protože jste se stali lenivými ve slyšení. Neboť ačkoli byste vzhledem k času měli být učiteli, máte opět zapotřebí, abyste byli vyučováni, jaké jsou prvky počátků Božích výroků; a vy jste se stali takovými, kteří potřebují mléko a ne hutný pokrm. Neboť každý, kdo požívá mléko, je nezkušený v slovu spravedlnosti, neboť je nemluvně.*

Ti, jimž apoštol psal, nebyli prostě nezalíbení pravdy, ani nebyli mladí ve víře – věci, které by neučinily nutně nesnadným rozumět učení Písma. Skutečná těžkost byla, že „se stali lenivými ve slyšení“. Jejich duchovní růst byl zastaven. Přišla doba, kdy by měli být učiteli. Žel, oni potřebovali být znovu „vyučováni, jaké jsou prvky počátků Božích výroků“.

Stali se takovými, kteří potřebovali mléko místo hutné stravy. Apoštol vůbec nezlehčuje užívání mléka, ale říká: Jestliže mléko je ta správná strava, je to jasný důkaz toho, že duše je duchovně děťátko, které potřebuje být upevněno v Boží spravedlnosti.

Verš 14: *Hutný pokrm je ale pro dospělé, kteří v důsledku zvyklosti mají pocvičené smysly k rozeznání dobrého, stejně jako i zlého.*

Hutná potrava – plná pravda křesťanství, do které nás apoštol touží vést – náleží plně vzrostlému křesťanovi, tomu, kdo je upevněn v postavení, do kterého jej Boží spravedlnost postavila před Bohem jako syna. Takoví, místo aby byli leniví k slyšení, mají své smysly pocvičené k rozeznávání jak dobrého, tak i zlého.

Verše 6,1-3: *A proto, opustíte slovo počátku Krista, pokračujme k plnému vzrůstu a nekladme opět nějaký základ pokáním z mrtvých skutků a vírou v Boha, učením o umýváních a vkládání rukou a vzkříšení mrtvých a věčném soudu. A to učiníme, když to Bůh dovolí.*

Apoštol dále ukazuje překážky duchovního růstu. Svatým v Korintu bránila moudrost a filozofie člověka (1. Korintským 1-3). Těmto židovským věřícím bránilo lpění na jejich tradičním náboženství. Kdosi pravdivě řekl: „Není větší překážky pro pokrok v duchovním životě a v porozumění, než lnout k nějaké staré formě náboženství, které, poněvadž je tradiční a ne prostá

osobní víra v pravdu, vždy spočívá v ustanoveních, a v důsledku toho je tělesné a zemské.“ (J. N. D.)

Tak jako u těchto židovských věřících, i v křesťanstvu není nikde tma a neznámost Božího slova větší než mezi těmi, kteří se pevně drží tradice a náboženského rituálu. Zaměstnání pouhými formami a oslnění náboženstvím oslovujícím smysly, které podněcuje emoce a slouží přirozené mysli, jsou lidé učiněni slepými k evangeliu Boží milosti, zjevenému v Božím slovu.

Aby ušli této léčce, apoštolovo napomenutí zní: „*A proto, opustíte slovo počátku Krista, pokračujte k plnému vzrůstu.*“ Potom se zmiňuje o určitých základních pravdách, známých v židovství před křížem a odpovídajících stavu duchovního dětství. V protikladu k těmto pravdám apoštol předkládá plnou pravdu o Osobě a díle Krista, nyní zjevenou v křesťanství, která mluví o dokonalosti. Tím, že se tito věřící přidrželi pravd, které byly pro čas před příchodem Krista, bránili svému růstu v plném zjevení Krista v křesťanství.

Apoštol mluví o pokání z mrtvých skutků, víře v Boha, učení o umýváních, o vkládání rukou, o vzkříšení mrtvých a o věčném soudu. Tyto věci byly dobře známé před příchodem Krista v těle. Víra, o které mluví, je víra v Boha, nikoli osobní víra v našeho Pána Ježíše Krista. Umývání se vztahuje k židovským očišťováním, nikoli ke křesťanskému křtu. Vkládání rukou se vztahuje ke způsobu, jakým se obětující Izraelita ztotožňoval s obětí, kterou přinášel. Vzkříšení je mrtvých, nikoli „z mrtvých“ jako v křesťanství. Marta v příběhu Evangelia (Jan 11,24) věřila ve vzkříšení mrtvých. Bylo pro ni těžké věřit v křesťanskou pravdu, že někdo by mohl být vzkříšen z prostřed mrtvých, zatím co ostatní byli ponecháni ve smrti.

Apoštol nás nežádá, abychom popírali některé z těchto starozákonních pravd, ale abychom opustili to částečné světlo a šli dále k plnému světlu křesťanství – k dokonalosti. To, říká, učiníme, když to Bůh dovolí. Vracet se k těmto věcem by znamenalo opět pokládat „nějaký základ“; ovšem ne „(ten) základ“, jako kdyby to byl základ křesťanství, ale spíše „nějaký základ“ židovských věcí.

Nebezpečí odpadnutí

(Židům 6,4-8)

Verše 4-6: *Neboť je nemožné ty, kteří jednou byli osvíceni a okusili nebeský*

dar a stali se účastni Ducha Svatého a okusili dobré Boží slovo a divy budoucího věku a odpadli, opět obnovit k pokání, poněvadž Syna Božího pro sebe samé křižují a vystavují ho posměchu.

Když se apoštol nejprve snažil odpovědět na těžkosti, způsobené jejich lenivým duchovním stavem, jde dále, aby varoval tyto věřící před vážným nebezpečím, kterému byli vystaveni. Skutečnost, že lpěli na formách a ceremoniích židovství, může ukazovat, že někteří, kdo byli již osvíceni pravdami křesťanství a okusili jeho výsady, se vzdali svého vyznání a vrátili se k židovství. Pro takové nebude žádné obnovení. Toto „odpadnutí“, o kterém apoštol mluví, není odchýlení se pravého věřícího, ale odpadnutí pouhého vyznavače.

Oddíl mluví o osvícení, nikoli o novém narození, ani o věčném životě. Mluví o vnějších výsadách křesťanství, o přítomnosti Ducha, o vzácnosti Božího slova a o vnějších projevech moci v křesťanském okruhu. To vše mohlo být pocítováno a poznáváno těmi, kteří byli přivedeni mezi křesťany, i když při nich nebyl duchovní život. Taková se účastnili vnějším způsobem výsad křesťanského okruhu, a přece se mohli vzdát svého vyznání a vrátit se k židovství. Když tak činili, vraceli se k systému, který končil v ukřižování Mesiáše. Oni jakoby pro sebe křižovali Božího Syna a vystavovali Ho otevřeně pohaně, neboť svým jednáním prakticky doznávali, že zkusili Krista a křesťanství, ale shledali židovství lepším.

Všechnu obtížnost z tohoto oddílu odstraní to, když jasně vidíme, že apoštol nepředpokládá vlastnění života z Boha ani Boží dílo v duši, ale pouze okoušení vnějších výsad křesťanského okruhu.

Verše 7 a 8: *Neboť země, která často pije déšť na ni přicházející a přináší užitečnou bylinu pro ty, kvůli kterým je také obdělávána, obdrží od Boha požehnání; když ale přináší trní a bodláky, tu je neosvědčená a blízká zlořečení a jejím koncem je spálení.*

Obraz, užitý apoštolem, tyto věci objasňuje. Byliny i trní se stejným způsobem podílejí na požehnání deště, který přichází z nebe. Ale byliny přinášejí ovoce, zatímco trní je nakonec spáleno.

Potěšení a povzbuzení

(Židům 6,9-20)

Verše 9-12: *My ale jsme ve vztahu k vám, milovaní, přesvědčení o lepších a se záchranou spojených věcech, i když tak mluvíme. Neboť Bůh není nespravedlivý, aby zapomněl na vaši práci a lásku, kterou jste dokázali pro jeho jméno, když jste sloužili a sloužíte svatým. Přejeme si ale velmi, aby každý z vás dokazoval tutéž píli k plné jistotě naděje až do konce, abyste se nestali lenivými, nýbrž napodobiteli těch, kteří skrze víru a vytrvání zdědí zaslíbení.*

Když se apoštol zabýval těžkostí jejich nízkého stavu a varoval je před nebezpečím odpadnutí, povzbuzuje nyní tyto věřící a ve vztahu k nim vyjadřuje důvěru a naději. Ačkoli je varoval, nevztahuje na ně to, co právě řekl ohledně odpadnutí. Naopak je o nich přesvědčen o lepších věcech, které jsou spojeny se spasením. Tak jasně ukazuje, že vnější výsady křesťanského okruhu, o nichž mluvil ve verších 4-8, mohou být určitou mírou známé těm, kteří nejsou spaseni.

Věci, které doprovázejí spasení, jsou věci, které podávají svědectví o božském životě v duši. Jsou jimi „láska“, „naděje“ a „víra“. Že měli lásku, bylo dokázáno jejich ustavičnou službou lidu Pána. Bůh nezapomene na službu, jejíž pohnutkou je láska ke Kristu. Plná odplata za takovou službu bude v budoucím dni. To vede apoštola k tomu, aby mluvil o „naději“, ležící před námi. Přál si, aby tito věřící pilně pokračovali ve své službě lásky v plné jistotě naděje, která hledí kupředu k odpočinutí a k odplatě za všechnu práci.

Apoštol nechce říci, že výhled na odplatu má být pohnutkou pro službu. Tou, jak jasně prohlašuje, je láska „pro jeho jméno“. Ale jako vždy, tak i zde je odplata uvedena, aby povzbudila při pohledu na těžkosti. Avšak pokračovat až do konce vyžaduje víru a trpělivost. Jsme napomenuti, abychom byli napodobiteli Božích mužů, „kteří skrze víru a vytrvání zdědí zaslíbení“. Jejich víra hleděla kupředu k budoucímu požehnání a umožňovala jim s trpělivostí snášet své zkoušky pouště.

Verše 13-15: *Neboť když Bůh dával zaslíbení Abrahamovi, přísáhl, protože neměl při kom větším přísáhnout, při sobě samém a řekl: „Jistě ti bohatě požehnám a velmi tě rozmnožím.“ A když tak vytrval, dosáhl zaslíbení.*

Víra však vyžaduje nějakou absolutní autoritu, na níž může spočinout. Apoštol se obrací k historii patriarchy Abrahama, aby ukázal, že Boží slovo je pevný základ, na kterém víra jedná. V Abrahamově případu bylo toto slovo potvrzeno přísahou. Bůh plně ručil Svým slovem za to, že přivede Abrahama do požehnání. Výsledek toho byl, že Abraham byl uschopněn trpělivě snést všechna strádání cesty pouští.

Verše 16-18: *Neboť lidé přísahají při někom větším, a přísaha je pro ně konec všeliké rozepře k potvrzení; v čemž Bůh, když chtěl dědicům zaslíbení nadmíru hojněji dokázat nepohnutelnost své rady, se zaručil přísahou, abychom skrze dvě nepohnutelné věci – přičemž bylo nemožné, aby Bůh lhal – měli silnou útěchu my, kteří jsme se utekli k uchopení před námi ležící naděje,*

Kromě toho to nebylo jen kvůli Abrahamovi, že Bůh dal tuto dvojnásobnou záruku: Své slovo a Svou přísahu. Tak principy, podle nichž Bůh jednal vůči otcům za staré doby, jsou použity na děti víry nyní, „*abychom my měli silnou útěchu*“. Aby Bůh ve Své sklánějící se milosti přesvědčil dědice zaslíbení o neproměnném charakteru Svého Slova, dotvrdil Své zaslíbení přísahou, tak jako to činí lidé ve svém jednání navzájem. Když nemohl přísáhnout skrze někoho většího, přísáhl skrze Sebe samého. Tak skrze dvě nepohnutelné věci, Své slovo a Svou přísahu, ve kterých bylo nemožné, aby Bůh lhal, dává silné povzbuzení všem, kteří se utekli ke Kristu jako k útočišti před soudem, aby se chopili naděje, postavené před nimi, místo aby se obrátili zpět kvůli těžkostem na cestě. Je to narážka na útočištné město pro toho, kdo zabil člověka nechtě. Židé zabili svého vlastního Mesiáše a přivedli se pod soud. Věřící ostatek, oddělující se od provinilého národa, se pro útočiště utekl k živému Kristu ve slávě.

Verše 19 a 20: *...kterou máme jako bezpečnou a pevnou kotvu duše, která také vchází až do vnitřku za oponu, kam pro nás jako předchůdce vešel Ježíš, jenž se stal nejvyšším knězem na věčnost podle řádu Melchisedechova.*

Věřící, který se utíká ke Kristu, má naději, která je jistá a pevná, poněvadž Ježíš, náš velký Nejvyšší kněz, vešel v nebi dovnitř za oponu. Kristus se zjevuje před Boží tváří pro nás jako náš Předchůdce a jako náš Nejvyšší kněz. Předchůdce znamená, že za ním přijdou druzí. Máme proto nejen Boží slovo, ale i Ježíše, živou Osobu ve slávě, jako věčné svědectví o slávě, ke které

jdeme, a jako záruku toho, že tam budeme. Dokud nedosáhneme odpočinku nebe, je Kristus naším velkým Nejvyšším knězem, aby nás udržoval na cestě. Tak opět, jako na konci 4. kapitoly Epištoly Židům, drží apoštol před našimi dušemi Boží slovo a žijícího Krista. Zde to je Boží slovo jako pevný základ naší víry, a žijící Kristus jako kotva naší duše, jako Ten, jenž nás spojuje s nebem a udržuje duši v klidu uprostřed všech bouří života.

5. Nový řád kněžství

(Židům 7)

Když dal slovo varování a povzbuzení, obsažené ve vsunuté části od kapitoly 5,11 do konce 6. kapitoly, apoštol navazuje na velké téma 5. kapitoly. V té kapitole nám ukázal důstojnost Kristova kněžství tím, že nám připomněl, že Kristus jako vzkříšený byl pozdraven jako velký Nejvyšší kněz podle řádu Melchisedechova. V 7. kapitole pokračuje a objasňuje vyvýšený charakter tohoto řádu kněžství, když ukazuje jeho nadřazenost nad aronským kněžstvím.

Je důležité rozeznávat mezi **řádem** kněžství a **vykonáváním** kněžských funkcí. Když jde o otázku řádu nebo hodnosti kněžství, je Melchisedech vhodným předobrazem Kristova kněžství. Když jde o otázku vykonávání Jeho kněžských činností ve prospěch křesťanů, je Aron předobrazem, který velkou mírou ukazuje Kristovy činnosti. Aronské kněžství uvádí oběť, přímluvu a vybavení svatyně, o kterých nemáme žádnou zmínku ve spojení s Melchisedechem. Tak je nám připomenuto, že žádná jednotlivá osoba sama nemůže ani předobrazně vyjádřit Kristovy slávy.

Verše 1 a 2: *Neboť tento Melchisedech, král Sálema, kněz Boha Nejvyššího, který vyšel vstříc Abrahamovi, když se vracel od porážky králů, a požehnal mu, jemuž také Abraham přidelil desátek ze všeho; který se nejprve v překladu nazývá král spravedlnosti, pak ale také král Sálema, to jest král pokoje,*

Apoštol se zmiňuje o pozoruhodné události v Abrahamově historii, kdy se na krátkou chvíli s patriarchou setkal Melchisedech, větší osoba, než byl on sám. Tento muž je úmyslně obklopen zdáním tajemství, aby, jsa v určitých směrech „připodobněn Božímu Synu“, mohl vhodně předobrazovat našeho velkého Nejvyššího kněze, Syna Božího. Oddíl v 1. Mojžíšově 14,17-24, ve

kterém je tento výjev popsán, předobrazně jedná o tisíciletém království. Po pobití králů, jimiž byl Boží lid vzat do zajetí, vychází Melchisedech, aby se setkal s Abrahamem. Jeho jméno a jméno jeho země znamenají, že byl král spravedlnosti a král pokoje. Dále byl „kněz Boha Nejvyššího“, toho Boha, jenž pobitím králů ukázal, že může vysvobodit Svůj lid od jeho nepřátel a zničit každou soupeřící moc.

Pokud se postavení týká, Melchisedech byl král. Jeho vláda se vyznačovala spravedlností a pokojem a ve vykonávání svého kněžství stál mezi Abrahamem a Bohem. Jako Boží zástupce před člověkem v Božím jménu požehnal Abrahamovi. Jako představitel člověka před Bohem velebil Boha Nejvyššího ve jménu Abrahamovu. Přináší člověku požehnání od Boha, a vede chválu od člověka k Bohu.

Tak bude ve dnech tisíciletého království Bůh znám jako Nejvyšší Bůh, který vysvobodí Svůj pozemský lid a bude jednat v soudu s každou nepřátelskou mocí. Potom bude Kristus skutečně zářit jako Král a Kněz. Jak nám to je řečeno v přímém prorocství: „*Ponese slávu a seděti a panovati bude na trůnu svém, a bude knězem na trůnu svém, a rada pokoje bude mezi nimi oběma.*“ (Zachariáš 6,13) On bude tím pravým Králem spravedlnosti, Králem pokoje a Knězem Boha Nejvyššího.

Verš 3: ...*bez otce, bez matky, bez rodokmenu, nemaje ani počátek dnů ani konec života, ale připodobněn Božímu Synu, zůstává knězem navždy.*

Kromě toho je Melchisedech úmyslně zahalen tajemností, takže není dán žádný záznam o jeho původu, jeho narození ani o jeho smrti. Pokud se jeho příběhu týká, je „*bez otce, bez matky, bez rodokmenu, nemaje ani počátek dnů ani konec života*“. Přichází na scénu bez jakýchkoli detailů o svém původu a odchází bez jakéhokoli pokračování svého příběhu. Pokud se týká zprávy o něm, „*zůstává knězem navždy*“, v ostrém protikladu k Aronovi.

V tom všem je připodobněn Božímu Synu, a proto vhodným způsobem vyjadřuje důstojnost kněžství Božího Syna, který zůstává Knězem navěky.

Verše 4-7: *Pohledte ale, jak velký byl tento, jemuž sám Abraham, patriarcha, dal desátek z kořisti. A vskutku mají ti ze synů Lévi, kteří dostávají kněžství, přikázání brát podle zákona desátek od lidu, to jest od svých bratrů, ačkoli vyšli z beder Abrahamových. On ale, jenž svůj rod neodvodil od nich, vzal desátek od Abrahama a požehnal tomu, který měl zaslíbení. A beze všeho odporu menší od lepšího přijímá požehnání.*

Nyní jsme vyzváni, abychom zvážili jiné události v této historii, které ukazují nadřazenost Melchisedechova kněžství nad Aronovým kněžstvím. Předně je tento král – kněz tak velký v důstojnosti, že i patriarcha Abraham mu dal desetinu z kořisti. Z Abrahama však pocházejí synové Lévi, kteří ve vykonávání svého kněžství berou „desátek od lidu“. Ale ačkoli berou desátek, oni sami zaplatili desátek Melchisedechovi v osobě Abrahama, svého otce.

Melchisedech dále nejenom přijal desátek od Abrahama, ale žehná tomu, který měl zaslíbení. Ten, o kterém bylo řečeno, že má být požehnáním a že skrze jeho símě bude požehnáno všem národům země, sám dostává požehnání, a bez odporu „menší od lepšího přijímá požehnání“.

Verše 8-10: *A zde dostávají desátek lidé, kteří umírají, ale tam někdo, o kterém je vydáno svědectví, že žije; a abychom tak řekli, skrze Abrahama také Lévi, který dostává desátek, dal desátek, neboť byl ještě v bedrech otcových, když mu Melchisedech vyšel vstříc.*

Nadto v případě Arona a jeho synů dostávají desátek smrtelní lidé. Ale o Melchisedechovi nemáme žádný náznak o jeho smrti. Pokud jde o líčení příběhu, „je vydáno svědectví, že žije“.

Takto v osobě svého otce Abrahama kněží podle Aronova řádu zaplatili desátky a přijali požehnání, místo aby přijímali desátky a dávali požehnání. Navíc jako smrtelní lidé platili desátky tomu, o kterém je vydáno svědectví, že žije. Potom je jasné, že řád Melchisedechova kněžství je daleko nad Aronovým řádem.

Verš 11: *Kdyby nyní byla dokonalost skrze lévitské kněžství (neboť ve spojení s ním obdržel lid zákon), jaká potřeba by tu ještě byla, aby povstal nějaký jiný kněz podle řádu Melchisedechova a nebyl jmenován podle řádu Aronova?*

Jestliže však Melchisedechovo kněžství je nadřazené Aronovu, je to jasný důkaz nedokonalosti aronského kněžství. Bylo přechodné ve svém charakteru a nedokonalé ve svém konání. Později v Epištole poznáme, že nedávalo trvalé ulehčení svědomí a neuschopnilo obětujícího, aby se blížil k Bohu. Právě tato nedokonalost ukázala potřebu, aby povstal jiný kněz podle řádu Melchisedechova. Tímto knězem je Kristus, v němž jediném je dokonalost.

Verše 12-14: *Neboť jestliže je změněno kněžství, tu nutně dochází také*

ke změně zákona. Neboť ten, o kterém je toto řečeno, patří k jinému pokolení, ze kterého nikdo nesloužil u oltáře. Neboť je zřejmé, že náš Pán vyšel z Judy, pokolení, ke kterému Mojžíš ve vztahu ke kněžím nic nemluvil.

Tato změna v řádu kněžství činí nutnou změnu zákona, neboť je zřejmé, že Kristus patřil k pokolení Juda, ze kterého pod Mojžíšovým zákonem nikdo nebyl povolán ke kněžské službě.

Verše 15-17: *A je to ještě mnohem zřejmější, jestliže, podle podobnosti Melchisedechovy, povstává jiný kněz, který nebyl ustanoven podle zákona tělesného přikázání, nýbrž podle síly neporušitelného života. Neboť jemu je vydáno svědectví: „Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchisedechova.“*

Je rovněž jasné, že ačkoli Pán přišel z pokolení Juda, je povolán, aby byl knězem. Jsa kněz podle podobnosti Melchisedechovy, je jím, ale ne podle nějakého tělesného přikázání, které uznává, že kněz je v těle, a proto je poddaný smrti, pro což bylo učiněno opatření skrze následnictví kněží. V protikladu k tomu Kristovo kněžství stojí samo ve vši své jedinečné důstojnosti, neboť je podle moci nekonečného života. Pán byl povolán být Knězem jako vzkříšený v moci života mimo smrt, a proto ne pro dobu života, ale „navěky“.

Verše 18 a 19: *Neboť tu je odstranění předcházejícího přikázání kvůli jeho slabosti a neužitečnosti (neboť zákon nic nepřivedl k dokonalosti) a uvedení lepší naděje, skrze kterou se blížíme k Bohu.*

Mojžíšovo přikázání ohledně kněžství je proto dáno stranou kvůli jeho slabosti a neužitečnosti. Bylo slabé, protože kněz, jsoucí poddaný smrti, nemohl trvat. Bylo neužitečné, protože nemohlo obětujícího postavit do Boží přítomnosti se svědomím osvobozeným od strachu ze soudu. Zákon ukazuje na lepší věci, ale v sobě samém neučinil nic dokonalým. S Kristovým kněžstvím tu je uvedení lepší naděje. Ta má před očima věřícího, který byl uveden do slávy, ačkoli my, dokud nedosáhneme slávy, se můžeme k Bohu blížit skrze našeho Nejvyššího kněze. (Srovnej s Židům 10,21.22.)

Verše 20-22: *A jak dalece se toto nestalo bez přísahy (neboť oni se stali kněžími bez přísahy, tento ale s přísahou skrze toho, který k němu řekl: „Přisáhl Pán a nebude toho litovat: Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchisedechova.“), tak dalece se Ježíš také stal ručitelem lepší smlouvy.*

Dále jsme o nadřazenosti Kristova kněžství nad Aronovým ujištění skuteč-

ností, že na rozdíl od Aronova, je povolání Krista ke kněžství potvrzeno přísahou. Aby to dokázal, apoštol znovu cituje Žalm 110,4. Přísaha zahrnuje, že nemůže dojít k odvolání nebo dání stranou Kristova kněžství, jako v případě lévítského kněžství. Přísaha činí tím jistějšími požehnání nové smlouvy, která spočívají na Ježíšovi a Jeho dílu.

Verše 23 a 24: *A z oněch se jich více stalo kněžími, protože jim smrtí bylo zabráněno, aby zůstali; tento ale, protože zůstává navěky, má nezměnitelné kněžství.*

Pod zákonem byli za kněze ustanovováni lidé, kteří z důvodu smrti nebyli schopni dále setrvávat v úřadu. Kněz mohl svou mírou mít soucit s těmi, pro které vykonával svou kněžskou funkci a pomáhat jim, ale smrt ho vzala a povstal jiný kněz, jemuž byly cizí těžkosti těch, kteří přicházeli k jeho předchůdcům. Jak jiné je to u Krista! Když zvítězil nad smrtí, stále trvá ve vykonávání nezměnitelného kněžství: „Ty pak zůstáváš,“ a „Ty jsi tentýž“ (Židům 1,11.12).

Verš 25: *Proto může také plně zachránit ty, kteří se skrze něho blíží Bohu, poněvadž vždycky žije, aby se za ně přimlouval.*

Když apoštol ukázal nadřazenost Kristova kněžství, shrnuje požehnání, která k věřícímu plynou skrze toto kněžství. Poněvadž máme takového Nejvyššího kněze, který vždycky žije a nikdy se nezmění, jsme ujištěni, že je mocen nás zachránit až do krajního bodu naší cesty pouští, poněvadž skrze Něho se můžeme blížit Bohu, dokud jsme na cestě. Může nás zachránit před každým nepřítelem, přivést nás k Bohu a přimlouvat se za nás v našich slabostech.

Verše 26 a 27: *Neboť takový nejvyšší kněz se nám slušel: svatý, nevinný, neposkvrněný, oddělený od hříšníků a který se stal vyšší než nebesa, který nemá den co den zapotřebí, jako ti nejvyšší kněží, přinášet oběti nejprve za vlastní hříchy, potom za hříchy lidu; neboť toto učinil jednou provždy, když obětoval sebe samého.*

Apoštol uzavírá tuto část Epištoly, když ukazuje, že „takový Nejvyšší kněz se nám slušel“. V kapitole 2,10 jsme se dověděli, že takový Nejvyšší kněz se sluší na Boha; zde se dovídáme, že se „sluší nám“. Kvůli tomu, kdo je Bůh ve vsí Svě svatosti, nikdo menší než Kristus by nebyl pro Boha vhodný jako Nejvyšší kněz. Kvůli tomu, co jsme my ve vsí své slabosti, nikdo menší než Kristus by nám nebyl platný. Sluší se nám kvůli Svě vnitřní svatosti; kvůli čistotě

Svých pohnutek – On je nevinný, bez jediné zlé myšlenky; kvůli tomu, že když procházel tímto světem, byl bez poskvrny – nedotčen kazícími vlivy světa; kvůli Svému vyvýšení; nade vše pak kvůli Svému dokonanému dílu za hříchy, když sám Sebe obětoval na kříži.

Verš 28: *Neboť zákon ustanovuje za nejvyšší kněze lidi, kteří mají slabost; slovo přísahy ale, které přišlo po zákonu, Syna, dokonalého na věky.*

Tak je Syn, posvěcený slovem přísahy k tomu, aby byl Knězem na věky, ukázán v pozoruhodném protikladu k lidem, obklopeným slabostí, kteří byli zákonem ustanoveni, aby byli kněžími.

Shrňme učení kapitoly, kterou máme před sebou:

1. důstojnost řádu Kristova kněžství, jak je předobrazena Melchisedechem (verše 1-3);
2. vyvýšenost Kristova kněžství, jak je dosvědčena nadřazeností Melchisedechova kněžství nad lévitským kněžstvím (verše 4-10);
3. nedokonalost lévitského kněžství, vyžadující změnu kněžství (verš 11);
4. změna kněžství vyžaduje změnu zákona ve vztahu k pozemskému kněžství (verše 12-19);
5. Kristovo kněžství je potvrzeno přísahou (verše 20-22);
6. Kristovo kněžství je trvalé a nezměnitelné (verše 23 a 24);
7. dokonalé uschopnění Kristovo pro Jeho kněžskou činnost (verš 25).
8. Kristova osobní vhodnost pro Jeho kněžský úřad (verše 26-28).

6. Nová smlouva

(Židům 8)

V sedmé kapitole nám je ukázán nový řád kněžství, ke kterému byl povolán Kristus, a jeho nadřazenost nad aronským kněžstvím, zahrnující dání stranou zákona lévitského kněžství.

Nyní se máme naučit, že nové kněžství nejenže dává stranou mojžíšovský zákon ohledně ustanovování kněze, ale otevírá cestu pro novou smlouvu, založenou na nové oběti a vykonávanou v nové svatyni pro nové velebitele. Dvě velká témata této kapitoly jsou: předně velká skutečnost, že Kristova kněžská služba je nyní vykonávána ve spojení s nebem (verše 1-5); za druhé,

že zahrnuje novou smlouvu (verše 6-13).

Verše 1 a 2: *Suma toho ale, co říkáme, je: Máme takového nejvyššího kněze, který se posadil na pravici trůnu majestátu v nebesích, služebník svatyně a pravého stánku, který zřídil Pán, ne člověk.*

Kapitola začíná krátkým shrnutím pravdy, která už byla ukázána. Apoštol konstatuje, že nejen je takový Nejvyšší kněz, ale že my „**máme** takového Nejvyššího kněze“. Tato velká a slavná Osoba, povoláná být Nejvyšším knězem podle řádu Melchisedechova, je tu **pro službu nám**. Je Tím, ke kterému se můžeme obracet pro soucit ve svém zármutku a pro podporu ve svých slabostech. Apoštol nám připomíná nesrovnatelnou důstojnost našeho Nejvyššího kněze tím, že nám ukazuje Jeho místo moci „na pravici trůnu“, Jeho blízkost Bohu – „trůnu majestátu“, a Jeho vyvýšené postavení „v nebesích“.

Navíc je služebníkem svatyně. To není zemská svatyně, ale „pravý stánek, který zřídil Pán, ne člověk“. O něco dále v Epištole nám je řečeno, že to je „samo nebe“ (kap. 9,24). Zmínka o svatyni uvádí další část Kristovy kněžské služby. Už to není služba pomoci v našich trápeních nebo podpora v naší slabosti, ale spíše vyšší služba, kterou jsme jako velebitelé vedeni do Boží přítomnosti. Jeho služba pro nás v našich okolnostech pouště byla ukázána v kapitolách 2 až 7. Jeho kněžská služba, kterou nás uvádí do svatyně jako velebitele, je přesněji popsána v kapitolách 8 až 10.

Verš 3: *Neboť každý nejvyšší kněz je ustanoven k tomu, aby obětoval jak dary, tak i oběti; proto je nutné, aby také tento měl něco, co by obětoval.*

Zrovna tak, jako bylo důležitou součástí činnosti lévitských kněží, aby obětovali dary a oběti, má i Kristus jako náš Nejvyšší kněz něco, co by obětoval, jak to v Epištole čteme dále: „Proto **skrze něho** obětujeme Bohu oběť chvály vždycky.“ (kap. 13,15)

Verše 4 a 5: *Kdyby nyní byl na zemi, tak by nebyl ani knězem, protože tu jsou takoví, kteří přinášejí dary podle zákona (kteří slouží obrazu a stínu nebeských věcí, tak jak Mojžíš obdržel božskou směrnicí, když se chystal stavět stánek; neboť „hleď,“ říká, „abys udělal všechno podle vzoru, který ti byl ukázán na hoře“).*

Toto Kristovo kněžské dílo je vykonáváno v nebi a ve prospěch nebeského lidu. Kdyby byl na zemi, nebyl by knězem, protože na zemi ti jediní lidští kněží, kteří kdy byli schváleni Bohem jako zvláštní třída mezi Božím lidem,

byli ustanovováni podle zákona. Sloužili jako „obraz a stín nebeských věcí“. To vyplývá z jasné směrnic dané Mojžíšovi, jemuž bylo řečeno, aby udělal stánek podle vzoru, který mu byl ukázán na hoře (2. M. 25,40). Když přišel Kristus, „obraz a stín nebeských věcí“ splnil svůj účel. Lidské kněžství, vykonávané na zemi ve prospěch pozemského lidu, udělalo místo nebeskému kněžství Krista, vykonávanému v nebi ve prospěch nebeského lidu.

Žel, že křesťanstvo ztratilo nebeské povolání křesťana ze zřetele a zřídilo si pozemský systém podle vzoru židovství, s kněžstvem ordinovaným lidmi jako zvláštní třídou uprostřed Božího lidu. Když tak učinilo, znamenalo to nejen návrat ke stínům a ztrátu podstaty, ale došlo k praktickému popření Kristova kněžství a k neoprávněnému přivlastnění si Jeho úřadu a služby.

Verše 6-9: *Nyní ale dosáhl výtečnější služby, tak jako je i prostředníkem lepší smlouvy, která je ustavena na základě lepších zaslíbení. Neboť kdyby ona první smlouva byla bez vady, nebylo by hledáno místo pro nějakou druhou. Neboť káraje, jim říká: „Hle, přicházejí dny, praví Pán, kdy zřídím ve vztahu k domu Izraele a ve vztahu k domu Judy novou smlouvu; ne podle smlouvy, kterou jsem učinil s jejich otci v ten den, kdy jsem uchopil jejich ruku, abych je vyvedl z egyptské země; neboť oni nezůstali v mé smlouvě, a já jsem se o ně nestaral, praví Pán.*

Kristus nejenže vykonává výtečnější službu v nebi, ale je Prostředník lepší smlouvy, která je ustavena na lepších zaslíbeních. O této nové smlouvě apoštol mluví ve verších 6 až 13.

Smlouva stanoví podmínky, na jejichž základě mohou dva lidé být ve vzájemném vztahu. Písmo mluví o dvou velkých smlouvách mezi Bohem a lidmi: o staré a o nové smlouvě, o smlouvě zákona a smlouvě milosti. Obě smlouvy, stará i nová, stanoví podmínky, na jejichž základě může Bůh žehnat Svému pozemskému lidu. Velký rozdíl mezi těmi smlouvami je ten, že za podmínek první smlouvy záviselo požehnání na tom, aby člověk vykonal svou část, zatím co pod druhou smlouvou je požehnání zajištěno Božím zaslíbením bez podmínek. Zprostředkující dílo Krista klade spravedlivý základ pro Boha, aby mohl žehnat věřícímu ve svrchované milosti podle podmínek nové smlouvy.

V 2. Mojžíšově knize máme historickou zprávu o tom, jak Izrael formálně vstoupil do smlouvy s Bohem. Hospodin se zavazuje, že bude lidu žehnat, **jestliže** oni budou poslušni Jeho hlasu a zachovávat Jeho smlouvu. Lid se ze své strany zavazuje plnit svou část, jak čteme: „*Odpověděl pak všechen lid*

společně, a řekl: Cožkoli mluvil Hospodin, budeme činiti.“ (2. M. 19,5-8) Později je tato smlouva lidem obnovena a zapečetěna krví (2. M. 24,6-8).

Ukazuje se, že pod starou smlouvou byl izraelský lid postaven do vnějšího vztahu k Bohu na základě zákona. Kdyby zachovávali zákon, byl jim zaslíben život a požehnání na zemi; kdyby porušili zákon, byli by zlořečeni. Všechno požehnání záviselo na člověku, plnícím svou část. To byla slabina první smlouvy, neboť je zjevné, že padlý člověk nemůže zachovávat Boží svatý zákon. Tak je hledáno místo pro druhou smlouvu, jejímž Prostředníkem je Kristus.

Hospodin skutečně nic nevyčítá první smlouvě samé, ale těm, kteří nebyli schopni plnit její ustanovení. „*Neboť káraje, **jim** říká*“ Hospodin, mluvě o nové smlouvě. Apoštol ve verších 8-12 cituje ze Septuaginty Jeremiáše 31,31-34, aby nám ukázal podmínky této nové smlouvy.

Z této citace se učíme, že nová smlouva hledí k budoucímu dni a, přesně vzato, je učiněna s Izraelem a vztahuje se na pozemský lid. Nicméně i když litera nové smlouvy je omezena na Izrael, její duch může být použit na křesťany. Proto apoštol v jiné epištole o sobě mluví jako o způsobilém být služebníkem nové smlouvy, „***ne litery, ale ducha***“ (2. Korintským 3,6).

Z tohoto důvodu těžko můžeme očekávat, že v nové smlouvě najdeme některé z pravd, které výlučně ukazují křesťanské výsady, ale spíše požehnání, která jsou podstatná pro všechen Boží lid a společná všem vykoupeným. Z těchto požehnání, do nichž obnovený a vykoupený Izrael vstoupí v budoucím dni, se předem těší věřící v přítomném dni milosti.

Nová smlouva stojí v protikladu ke staré smlouvě, učiněné s Izraelem v době, kdy byli vyvedeni z Egypta. V ten den oddělil Bůh národ od světa Egypta, aby byl ve vztahu k Němu samému. Ale jak jsme viděli, podle podmínek smlouvy záviselo požehnání na tom, aby lid plnil svou část smlouvy. Oni to neudělali, jak Pán říká: „*Oni nezůstali v mé smlouvě.*“ V důsledku toho ztratili požehnání, a Pán „*se o ně nestaral /o ně nedbal/*“. Dbát o lid, který neposlušností a modlářstvím selhal v dodržování svých závazků, by znamenalo schvalovat jejich zlo. Tak Bůh odmítl uznat je za jsoucí ve vztahu k Němu na základě staré smlouvy. Na tomto základě je národ zavržen.

Verše 10-12: *Neboť toto jest ta smlouva, kterou zřídím domu Izraele po oněch dnech, praví Pán: Když své zákony dám do jejich mysli, napíše je také na jejich srdce; a budu jim Bohem a oni mi budou lidem. A nebudou každý*

svého spoluobčana a každý svého bratra učit a říkat: Poznej Pána! Neboť všichni mne budou znát od malého až k velkému mezi nimi. Neboť budu jejich nepravostem milostivý a na jejich hříchy a na jejich bezzákonnosti nikdy více nevzpomenu.“

Přesto se Bůh může, a On to činí, utéci ke Svě svrchované milosti a mluví o nové smlouvě pro budoucí dny. Tato nová smlouva závisí zcela na svrchované Boží milosti a stanoví podmínky, na jejichž podkladě On může být a jednat s lidmi podle Svě vlastní svatě přirozenosti a Svě vlastní vůle. Když předkládá požehnání nové smlouvy, Pán stále znovu říká, co **On** učiní: „...smlouva, kterou **/Já/zřídím**“; „**/Já/své zákony dám** do jejich myslí“; „**/Já/budu jim Bohem**“; „**/Já/budu jejich nepravostem milostivý**“; „**/Já/ na jejich hříchy a na jejich bezzákonnosti nikdy více nevzpomenu.**“ Je jasné, že požehnání nové smlouvy nezávisí na lidském konání ani na vůli člověka, ale na Boží svrchované vůli. Podstata nové smlouvy je ta, že Pán se zaručuje za její naplnění.

Jeremiáš nám říká, že požehnání nové smlouvy jsou: předně Boží dílo v srdcích Jeho lidu, kterým budou obnoveny jejich mysli a získány jejich náklonnosti, takže Boží zákon bude napsán do jejich srdce, v protikladu k zápisu na kamenných deskách. Za druhé ti, na něž bude takto působeno, budou lid ve vztahu k Bohu. Do toho ducha vstupují věřící dnešní doby, jak to čteme v Evangelii Jana: „*Kteří pak koli přijali jej, dal jim právo stát se Božími dětmi, těm, kteří ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha narození jsou.*“ (Jan 1,12.13) Za třetí tu bude vědomá známost Pána, takže nebude třeba učit souseda nebo bratra znát Pána. Jak pravdivá skutečnost to je dnes mezi pravým Božím lidem, který osobně zná Pána, jakkoli mnoho se ještě potřebuje učit o Pánu, a v tomto smyslu potřebuje naučení! Za čtvrté tu bude milosrdenství Pána, skrze které bude s jejich hříchy tak spravedlivě naloženo, že Bůh bude moci říci: „*Na jejich hříchy a na jejich bezzákonnosti už nikdy nevzpomenu.*“ Do tohoto velkého požehnání je přiveden každý věřící dnes.

Verš 13: *Tím, že říká: „novou“, učinil tu první starou; co ale stárne a zestarává, je blízké zmizení.*

Takové jsou podmínky a požehnání nové smlouvy. Jestliže tu je nové kněžství, skrze které se blížíme Bohu, nutně tu musí být nová smlouva, jinak to nové kněžství, jakkoli dokonalé, nemůže být k užtku. Pod první smlouvou by naše blížení se Bohu záviselo na našem dodržování podmínek smlouvy.

Poněvadž to je nemožné, byli bychom kvůli svým selháním ustavičně odděleni od Boha. Pod novou smlouvou jsme ve vztahu k Bohu zcela na základě toho, co Bůh učinil ve svrchované milosti.

Smlouva je nová v tom smyslu, že je úplně **rozdílná** od staré smlouvy: není to nová smlouva podle téhož vzoru. Protože je nová, činí tu starou neaktuální, upadající a vetšíci, a ta je připravena zmizet. Je proto pro Židy nebo křesťanstvo marné, aby se vraceli zpět k tomu, co člověk porušil a co Bůh dal stranou skrze kříž a zničení Jeruzaléma a chrámu.

7. Nová oběť a nová svatyně

(Židům 9)

Apoštol nám představil nové kněžství (kapitola 7) a s ním spojená požehnání nové smlouvy (kapitola 8). Nyní v kapitole 9 popisuje novou oběť Krista v její nekonečné ceně spolu s novou svatyní, do které Kristova oběť umožňuje přístup.

Zemská svatyně s jejími materiálními oběťmi

(Židům 9,1-7)

Verše 1-5: *I první smlouva měla sice ustanovení služby a svatyni, světskou. Neboť byl zřízen stánek, přední /nebo: první/ – ve kterém byl jak svícen, tak i stůl a předložení chlebů, který je nazýván svatyně; za druhou oponou ale stánek, který je nazýván nejsvětější /nebo: svatyně svatých/, který měl zlatou kadidelnici a truhlu smlouvy, všude potaženou zlatem, ve které byl zlatý džbán, který obsahoval mannu, a hůl Aronova, která vypučela, a desky smlouvy; nahoře nad ní ale cherubínové slávy, kteří zastíňovali slitovnici, o čemž nyní není třeba jednotlivě mluvit.*

Apoštol se nejprve zmiňuje o stánku za staré doby. Ne aby do podrobností mluvil o jeho vybavení, jakkoli symbolicky poučném, ale aby na rozdílech ukázal nadřazenost nebeské svatyně.

Učíme se, že ačkoli tu byla ustanovení o bohoslužbě spojené se stánkem, ten byl přece svou podstatou „světská svatyně“. Svou krásou, svým propracovaným rituálem a působivými ceremoniemi se zvláště dotýkal přirozeného člověka a hodil se tak cele pro tento svět. Apoštol dále klade velký důraz na dvě části stánku, oddělené oponou, svatyní a svatyní svatých.

Verše 6 a 7: *To pak když tak jest zařízeno, vcházejí do předního stánku vždycky kněží a vykonávají službu; do druhého ale jednou v roce sám nejvyšší kněz, ne bez krve, kterou obětuje sám za sebe a za poblouzení /nebo: za hříchy z nevědomosti/ lidu;*

Když se apoštol zmínil o formě stánku a jeho obsahu, pokračuje a mluví o kněžích, o obětech spojených se stánkem, a o lidu. Ve spojení s tímto stánkem to byli kněží, nikoli lid, kdo vykonával bohoslužbu. Navíc do druhé části stánku měl přístup jen nejvyšší kněz, a to jen jednou v roce, a ne bez krve, kterou obětoval za sebe a za pochybení lidu.

V těchto prvních sedmi verších máme tedy popis toho, o čem apoštol mluví v závěrečné kapitole jako o „táboru“ (kap. 13,13). Tábor se skládal z lidu, obklopujícího krásný stan, který působil na přirozené city, jehož jedna část byla oponou oddělena jako svatyně svatých, v němž byla vykonávána služba společností kněží, odlišených od lidu, kteří konali službu Bohu ve prospěch lidu.

Význam stánku a jeho obětí

(Židům 9,8-10)

Verše 8-10: *...čímž Duch Svatý ukazuje, že cesta k svatyni ještě není zjevena, dokud přední stánek ještě trvá, který je podobenstvím na přítomnou dobu, podle kterého jsou přinášeny jak dary, tak i oběti, které podle svědomí nemohou učinit dokonalým toho, kdo vykonává bohoslužbu, která spočívá jen v pokrmech a nápojích a různých umýváních, v ustanoveních těla, uložených až do času napravení.*

Čemu se tedy máme naučit od stánku a jeho služeb? Není nám ponecháno, abychom dávali svůj vlastní výklad, ale je nám rozhodně řečeno, že Duch Svatý ukázal jejich pravý význam. Předně se máme naučit, že služby stánku jasně ukázaly, že pod zákonem ještě nebyla zjevena cesta do Boží přítomnosti.

Za druhé: Jestliže cesta do svatyně svatých ještě nebyla otevřena, byl to jasný důkaz nepostačitelnosti obětí. Nemohly učinit obětujícího dokonalého, pokud jde o jeho svědomí.

Za třetí byly tyto věci během své existence podobou budoucích věcí. Obrazy však nikdy nemohly uspokojit Boha, ani vyhovět potřebě člověka. Pod takovým systémem byl Bůh uzavřen uvnitř a člověk byl vyloučen venku. Židovský

systém nám ani nemohl otevřít nebe, ani nás učinit vhodnými pro nebe.

Žel, že křesťanstvo nedbá na učení Ducha Svatého, a místo toho, aby ve stánku vidělo předobraz, užilo ho jako vzor pro své náboženské služby. Když tak učinilo, ztratilo ty „dobré věci“, o kterých předobrazy mluví. Tak masy křesťanstva opět postavily nádherné budovy, opět oddělily část svých budov jako světější než zbytek, a opět ustanovily kněžskou třídu odlišnou od laiků, která vykonává náboženské služby ve prospěch lidu. Tak byl přijat systém podle vzoru židovského tábora, který drží lidi v odstupu od Boha a nikdy nemůže učinit svědomí dokonalým.

Je dobré mít na paměti, že „dokonalé“ nebo „očištěné“ svědomí, o kterém apoštol mluví v kapitolách 9 a 10, je velmi různé od toho, o čem je jinde mluveno jako o „dobrém svědomí“. Očištěné svědomí je takové, které když bylo „jednou očištěno“, nemá už svědomí z hříchů (kap. 10,2). Předpokládá to svědomí, které bylo ve zkouškách, pokud jde o jeho hříchy, ale které v těch zkouškách poznalo, že věřící je očištěn od všech hříchů drahou krví Krista a nikdy nepřijde pod soud. Dobré svědomí je svědomí, které není zatíženo ve vztahu k praktickým cestám a chození.

Nová oběť

(Židům 9,11-23)

Verš 11: *Kristus ale, přišed jako nejvyšší kněz budoucích dobrých věcí, ve spojení s větším a dokonalejším stánkem, který není učiněn rukama (to jest, není z tohoto stvoření),*

S příchodem Krista se vše změnilo. Okamžitě máme nového Nejvyššího kněze, větší a dokonalejší stánek a novou oběť. Aron byl nejvyšší kněz ve vztahu k věcem v tomto přítomném světě; Kristus je náš „nejvyšší kněz budoucích dobrých věcí“. Kristova oběť zajišťuje pro věřícího také přítomná požehnání, ale „dobré věci“, ve vztahu ke kterým je Kristus Nejvyšší kněz, jsou ještě „budoucí“. Takto opět má Duch Boží před očima konec naší cesty pouští. V kapitole 2,10 jsme se naučili, že Kristus přivádí mnohé syny ke slávě. V kapitole 2,5 čteme o „budoucím světu“; v kapitole 4,9 je nám mluveno o odpočinku, který zůstává; v kapitole 6,5 opět čteme o „budoucím věku“. Kristus je náš Nejvyšší kněz, aby nás podpíral při průchodu pouští, s cílem přivést nás do „dobrých věcí“ na konci cesty v budoucím světě.

Jestliže tedy je áronské kněžství Kristovým kněžstvím dáno stranou, tak také

zemský stánek je dán stranou „větším a dokonalejším stánkem“. Zemský stánek byl učiněn rukama a byl z tohoto stvoření; dokonalý stánek je „samo nebe“ (verš 24).

Verš 12: *...ani ne s krví kozlů a telat, nýbrž se svou vlastní krví – jednou provždy vešel do svatyně, když našel věčné vykoupení.*

Lévitské oběti jsou dány stranou tou jednou velkou obětí Krista, který se Svou vlastní krví vstoupil do samého nebe, představovaného svatyní svatých. Navíc v protikladu k áronskému knězi, který vcházel „jednou v roce“, Kristus vstoupil do nebe „jednou provždy“. Vstoupil, aby vykonával Svou kněžskou službu ve prospěch těch, pro které už našel věčné vykoupení.

Verše 13 a 14: *Neboť jestliže krev kozlů a býků a popel mladé krávy, kropené na znečištěné, posvěcuje k čistotě těla, čím více krev Kristova, který skrze věčného Ducha obětoval sám sebe bez poskvrny Bohu, očistí vaše svědomí od mrtvých skutků, abyste sloužili živému Bohu!*

Kristova krev, skrze kterou bylo získáno věčné vykoupení, dává stranou krev býků a koz. Krev těchto zvířat skutečně měla posvěčující účinek, pokud šlo o očistění těla (viz 4. M. 19,7.8). Ale Kristova krev očisťuje svědomí. Krev zvířete, obětovaná knězem, je zcela dána stranou „krví Krista, který skrze věčného Ducha obětoval sám sebe bez poskvrny Bohu“. Skrze Ducha Svatého Kristus přijal tělo; skrze Ducha Svatého žil Svůj dokonalý život. Tak skrze věčného Ducha, jako dokonalý člověk „obětoval sám sebe bez poskvrny Bohu“. (Viz Lukáš 1,35; Skutky 10,38.) V devátém verši druhé kapitoly jsme četli, že Ježíš „skrze Boží milost“ okusil smrti „za všechno“ /nebo: „za každého“. Zde se učíme, že obětoval sám sebe bez poskvrny Bohu. Tak můžeme zvěstovat hříšníkovi, že Kristus sám sebe obětoval Bohu, ale **za něho**.

Neboť pro toho, kdo věří, spočívá účinek této velké oběti v tom, že očisťuje „svědomí od mrtvých skutků“. Poněvadž Kristus obětoval sám Sebe bez poskvrny Bohu a Bůh přijal tu velkou oběť a je nekonečně uspokojen Kristem a Jeho vylitou krví, je svědomí věřícího osvobozeno od každé myšlenky na to, aby něco dělal pro obdržení požehnání. Takové skutky, jakkoli samy o sobě dobré, by byly jen mrtvými skutky. Takto, osvobozen ve svědomí, se věřící stává velebitelem Boha.

Verš 15: *A proto je prostředník nové smlouvy, aby, protože smrt nastala k vykoupení od přestoupení pod první smlouvou, povolání obdrželi zaslíbení*

věčného dědictví.

Poněvadž Kristova smrt odpovídá Boží svatosti a potřebě hříšníka, Kristus se stává Prostředníkem nové smlouvy, Tím, skrze něhož jsou zajištěna všechna požehnání nové smlouvy pro ty, kdo jsou povoláni, aby obdrželi zaslíbení věčného dědictví.

Verše 16 a 17: *(Neboť kde je závěť, tam musí nutně nastoupit smrt toho, který závěť učinil. Neboť závěť je platná, když nastoupila smrt, protože nikdy nemá platnost, dokud žije ten, kdo závěť učinil.)*

Apoštol ukázal, že věřící dostává zaslíbení dědictví, „když nastoupila smrt“. Aby ilustroval nutnost smrti, zmiňuje se v těchto dvou vsunutých verších o skutečnosti, že mezi lidmi je dědictví zajištěno závětí, která vstupuje v platnost teprve smrtí toho, kdo tu závěť učinil.

Verše 18-22: *Proto také ta první smlouva nebyla zasvěcena bez krve. Neboť když každé přikázání podle zákona bylo pověřeno Mojžíšem všemu lidu, vzal krev telat a kozlů s vodou a šarlatově červenou vlnou a yzopem a pokropil jak knihu samotnou, tak i všechen lid a řekl: „Toto je krev smlouvy, kterou vám Bůh přikázal.“ A také stánek a všechny nádoby služby stejným způsobem pokropil krví; a téměř všechny věci jsou očišťovány krví, podle zákona; a bez vylití krve není odpuštění.*

Pisatel jde dále a ukazuje, že ta velká skutečnost, že požehnání nové smlouvy a nové svatyně může být zajištěno jen „když nastoupila smrt“, byla obrazně ukázána v první smlouvě a zemském stánku. První smlouva byla zasvěcena krví a stánek se všemi svými nádobami byl pokropen krví, což je svědectví o tom, že tu nemůže být žádné požehnání pro člověka a nelze se blížit Bohu, jedině skrze krev.

Tak je dosaženo velkého závěru, že „bez vylití krve není odpuštění“. Zde máme ne prosté pokropení krví, ale „vylití krve“ – spravedlivý základ, na kterém Bůh může vyhlášovat /nabízet/ odpuštění všem a prohlašovat, že všem, kteří věří, je odpuštěno.

Verš 23: *Bylo tedy nutné, aby obrazy věcí v nebesích tímto byly očišťovány, nebeské věci samy ale lepšími oběťmi než tyto.*

Stánek a jeho zařízení byly jen „obrazy věcí v nebesích“. Do zemského stánku bylo možné vstoupit skrze očištění těla, získané krví býků a kozlů; ale očištění nebeských věcí vyžadovalo lepší oběti.

Nová svatyně

(Židům 9,24-28)

Verš 24: *Neboť Kristus nevešel do rukama udělané svatyně, protiobrazu pravé, nýbrž v nebe samo, aby se nyní za nás zjevil před Boží tváří;*

Pisatel mluvil o lepších obětech a předmět uvedl slovy: „Kristus ale, přišed...“ (11. verš) Nyní vede naše myšlenky k nové svatyni slovy: „*Neboť Kristus nevešel do rukama udělané svatyně, protiobrazu pravé, nýbrž v nebe samo.*“ Tam, v samé Boží přítomnosti, se Pán Ježíš jako náš velký Nejvyšší kněz nyní zjevuje, aby zastupoval Svůj lid před Boží tváří. Kristus, zjevující se „za nás“ v nebi před Boží tváří, je ustavičným svědectvím toho, že nebe je pro věřícího zajištěno a otevřeno.

Verše 25-28: *...také ne, aby sám sebe často obětoval, jako nejvyšší kněz každoročně vchází do svatyně s cizí krví; jinak by byl musel často trpět od založení světa; nyní ale byl v dokonání věků jednou zjeven k odstranění hříchu skrze svou oběť. A stejně tak, jako je lidem stanoveno jednou zemřít, potom ale soud, tak i Kristus, když byl jednou obětován, aby nesl hříchy mnohých, se podruhé těm, kteří ho očekávají, bez hříchu ukáže k záchraně.*

Nadto s každou překážkou pro to, aby věřící byl v nebi, bylo naloženo podle Boží spravedlnosti a byla odstraněna tou jednou, věčně účinnou obětí. Každoroční opakování lévitských obětí bylo důkazem jejich neschopnosti odstranit hřích. V protikladu k těmto obětem byl Kristus **jednou** zjeven v dokonání věků, aby odstranil hřích tím, že sám Sebe obětoval, „*a stejně tak, jako je lidem stanoveno jednou zemřít, potom ale soud,*“ tak byl Kristus jednou obětován, aby nesl hříchy mnohých. Tak jednou obětí Krista samého byl pro věřícího hřích odstraněn, hříchy byly nesený a smrt a soud byly od věřícího vzdáleny.

Požehnaný výsledek pro věřícího je ten, že když se Kristus ukáže podruhé, už nebude mít nic co činit s hříchem. S hříchem bylo jednáno při Jeho prvním zjevení. Jeho druhé zjevení bude cele pro záchranu Jeho lidu od světa hříchu a moci nepřítele, aby jej uvedl do odpočinku, který zůstává.

Tento oddíl ukazuje tři zjevení Pána Ježíše: Jeho minulé zjevení na kříži, aby odstranil hřích, nesl hříchy a odvrátil soud (verš 26); Jeho přítomné ukázání v nebi samém jako velkého Nejvyššího kněze ve prospěch Jeho lidu (verš 24); budoucí zjevení ve slávě ke konečné záchraně Jeho lidu z tohoto zlého světa se všemi jeho pokušeními a jejich slabostmi (verš 28).

8. Noví velebitelé

(Židům 10)

Desátá kapitola Epištoly ukazuje způsob, jakým byl věřící učiněn vhodným pro nebe. Jeho svědomí je očištěno (verše 1-18), takže nyní může v duchu vcházet do svatyně svatých (verše 19-22), držet se pevně na své cestě tímto světem bez kolísání nebo obracení se zpět (verše 23-31), čelit pronásledování (verše 32-34) a jít po cestě víry (verše 35-39).

Očištěné svědomí

(Židům 10,1-18)

Verše 1-4: *Neboť poněvadž zákon má stín budoucího dobrého, ne sám obraz těch věcí, nikdy nemůže jednostejnými oběťmi, které každoročně bez přerušení přinášejí, učinit přibližující se dokonalými. Neboť cožpak by jinak nepřestalo jejich přinášení, protože ti, kteří vykonávají bohoslužbu, jednou očištění, by už neměli žádné svědomí z hříchů? Ale v oněch obětech je každoročně připomínání hříchů; neboť je nemožné, aby krev býků a kozlů odejmula hřichy.*

V 9. kapitole jsme poznali, že místo v nebi je zajištěno pro každého věřícího ne něčím, co věřící udělal, ale zcela skrze dílo Krista a postavení, které zaujímá před Boží tváří. V 10. kapitole se učíme, jak je to samé dílo použito na svědomí věřícího, aby se už nyní mohl z tohoto nového místa radovat a v duchu tam vcházet. Abychom mohli poznávat svůj domov s Kristem v nebi samém, je nutné mít očištěné svědomí. Prvních osmnáct veršů 10. kapitoly jasně ukazuje, jak je toto očištěné svědomí zajištěno.

Ve třech oddílech v 9. a 10. kapitole apoštol mluví o „dokonalém“ nebo „očištěném“ svědomí. V kapitole 9,9 s určitostí prohlašuje, že židovské oběti nemohly učinit obětujícího dokonalého, pokud jde o svědomí. Pak v kapitole 9,14 čteme o Kristově dokonalé oběti, která očišťuje svědomí od mrtvých skutků, takže věřící je učiněn volným, aby se klaněl živému Bohu. Nakonec v kapitole 10,2 je nám řečeno, že velebitel, který má očištěné svědomí, už nemá svědomí z hříchů. Ten, kdo má svědomí z hříchů, žije ve strachu, že Bůh jej jednoho dne přivede na soud kvůli jeho hříchům, a proto se nemůže těšit z pokoje s Bohem. Nemít už svědomí z hříchů znamená, že

tato obava ze soudu je odstraněna, když vidíme, že Bůh jednal se všemi hříchy věřícího.

Nicméně ačkoli Bůh nikdy nepřivede věřícího na soud kvůli jeho hříchům, může se stát, že jako Otec musí s námi jednat v kázni, když jako děti hřešíme (kap. 12,5-11). Očištěné svědomí proto tedy neznamená, že nikdy nezhřešíme, anebo že nikdy nebudeme mít vědomí o selhání, buď minulém nebo přítomném, ale znamená, že všechen strach z budoucího soudu kvůli našim hříchům je zcela odejmut. Tak nemá být očištěné svědomí zaměňováno za to, o čem mluvíme jako o dobrém svědomí. Jestliže skutečný věřící kvůli nedbalému chození padne, jeho svědomí bude zcela jistě zneklidněno, a jen vyznáním Bohu opět získá dobré svědomí. To se však nedotýká otázky věčného odpuštění jeho hříchů, které mu dává očištěné svědomí.

Pod zákonem bylo nemožné obdržet „dokonalé“ nebo „очиštěné“ svědomí. Oběti mohly dát nanejvýš časné ulehčení. Každý nový hřích vyžadoval novou oběť. Kdyby ty oběti dávaly očištěné svědomí, nebyly by opakovány. Zákon skutečně ukazoval, že k odejmutí hříchů byly oběti nutné, ale byl to jen stín budoucích dobrých věcí; nebyla to podstata. Krev býků a kozlů nikdy nemůže odejmout hříchy.

Jak se tedy získá očištěné svědomí? Následující verše dávají odpověď na tuto otázku, když před nás stavějí tři velké pravdy:

1. Boží vůle (verše 5-10);
2. Kristovo dílo (verše 11-14);
3. svědectví Ducha (verše 15-18).

Verše 5-7: *Proto když vchází do světa, praví: „Oběť a oběť pokrmu jsi nechtěl, ale připravil jsi mi tělo; v zápalných obětech a obětech za hřích jsi ne našel žádné zalíbení. Tu jsem řekl: Hle, přicházím (v roli knihy je o mně psáno), abych činil, ó Bože, tvoji vůli.“*

Boží vůle byla zapsána v roli knihy. Tímto výrazem jistě není míněno celé Svaté Písmo, neboť tento poukaz na roli knihy tvoří část citátu ze 40. Žalmu. Zdá se být obrazným poukazem na věčné Boží rady. Když Pán přišel na svět, řekl, že přišel, aby činil Boží vůli. Oběti a oběti pokrmů pod zákonem nemohly splnit Boží vůli. Pro Pána muselo být připraveno tělo, aby mohl v souhlasu s Boží radou vykonat Boží vůli.

Verše 8 a 9: *Když předem říká: „Oběti a oběti pokrmů a zápalné oběti a*

oběti za hřích jsi nechtěl, ani jsi v nich nenalezl zalíbení“ (které se podle zákona přinášejí), pak řekl: „Hle, přicházím, abych činil tvou vůli.“ (Odstraňuje to první, aby zřídil to druhé.)

To, co Pán řekl, když přišel na svět, bylo už řečeno „předem“ v nebi. Vykonat Boží vůli nutně znamenalo odstranit první smlouvu a ustanovit druhou.

Verš 10: *Skrze kterou vůli jsme posvěceni skrze oběť těla Ježíše Krista, učiněnou jednou provždy.*

V desátém verši nám je jasně řečeno, co je Boží vůlí. Čteme tam: „*Skrze kterou vůli jsme posvěceni skrze oběť těla Ježíše Krista, učiněnou jednou provždy.*“ Je marné a zbytečné hledět sami do sebe ve snaze najít ve své víře, svém pokání, svých zkušenostech nebo ve svých pocitech to, co přinese ulehčení nebo pokoj obtíženému svědomí. Toto místo Písma tak požehnaně zcela odvádí naše myšlenky od nás samých a zaměstnává nás Boží vůlí a dílem Krista. Bůh nám odkrývá požehnané tajemství Svých rad, že Jeho vůle je, aby nás měl zbavené každé poskvrny hříchu ne něčím, co jsme my učinili nebo můžeme činit, ale zcela skrze dílo někoho jiného, Pána Ježíše Krista.

Verše 11-14: *A každý kněz tu denně stojí, vykonává službu a často přinášeje tytéž oběti, které nikdy nemohou odejmout hříchy. On ale, když přinesl jednu oběť za hříchy, se navždy posadil po Boží pravici, nadále očekává, až jeho nepřátelé budou položeni za podnož jeho nohou. Neboť jednou obětí navždy učinil dokonalé ty, kteří jsou posvěcováni.*

Verše 11-14 nám s větší podrobností ukazují dílo Krista, kterým byla vykonána Boží vůle. Tyto verše se zcela zabývají Kristem a Jeho dílem. My nemáme žádný podíl na tomto díle, kromě hříchů, které ji učinily nezbytnou. Musíme vyloučit své city a své zkušenosti a s jednoduchou vírou tiše stát a vidět spasení Páně (srv. s 2. Mojžíšovou 14,13).

11. verš před nás staví úplnou neužitečnost židovských obětí. Tento verš pokrývá období patnácti století a jedním obsáhlým rozmachem zahrnuje všechny židovské kněze, všechny dny jejich nikdy nekončící služby s nesčíslnými oběťmi, které obětovali. Pak je nám řečeno, že tato rozsáhlá přehlídka lidské energie s potoky krve, které tekly z židovských oltářů „*nikdy nemůže odejmout hříchy*“.

Když apoštol takto jedním krátkým veršem skončil s celým židovským systémem, ukazuje ve 12. verši v protikladu k tomu mocné Kristovo dílo. „*On*

ale,“ (Kristus, – v protikladu ke všem židovským kněžím) „*když přinesl jednu oběť za hříchy,*“ (v protikladu ke všem židovským obětem) „*se navždy posadil po Boží pravici,*“ (v protikladu ke kněžím, kteří ustavičně stáli a nikdy neskončili své dílo).

Je třeba zdůraznit, že „*navždy*“ se vztahuje k „*posadil se*“, což je věčný důkaz toho, že Jeho dílo je skončeno. Pokud jde o dílo smíření, už nikdy nebude muset povstat. Navíc, poněvadž se posadil po Boží pravici, víme, že Jeho dílo je přijaté dílo.

Dva následující verše ukazují výsledek skutečnosti, že se Kristus navždy posadil, a to jak pro Jeho nepřátele, tak i pro věřící. Pro Jeho nepřátele to znamená soud. Když Jeho dílo je odmítnuto, není už nic, co by mohlo být vykonáno pro odstranění hříchů. Kristus „*nadále*“ očekává, „*až jeho nepřátelé budou položeni za podnož jeho nohou*“.

Pokud jde o ty, kteří jsou posvěcováni, Kristus jako vzkříšený a oslavený je učiněn dokonalým (viz. kap. 2,10 – p. p.); a Svým dílem učinil dokonalými věřící. Čekáme na obdržení svých oslavených těl, ale naše duše už byly v Božích očích dokonale očistěny od hříchů dílem Krista. Jak to jeden řekl: „Otec a Syn nemohli nic více učinit pro naše hříchy, než co už je učiněno v oběti Ježíše a co je zjeveno naší víře v psaném Slovu.“ Nejenže se Kristus navždy posadil, ale věřící jsou navždy posvěceni. Jestliže se Kristus navždy posadil, pak jsou věřící navždy učiněni dokonalými.

Verše 15-18: *To nám dosvědčuje ale také Duch Svatý; neboť když dříve řekl: „Toto je ta smlouva, kterou jim zřídím po oněch dnech, praví Pán: Když své zákony dám do jejich srdcí, napíše je také na jejich mysli;“ a: „Na jejich hříchy a na jejich nepravosti nikdy více nevzpomenu.“ Kde ale je jejich odpuštění, tu už není oběti za hřích.*

Viděli jsme již Boží vůli jako zdroj našeho požehnání a Kristovo dílo jako účinný prostředek, kterým je požehnání zajištěno. Nyní apoštol předkládá svědectví Ducha jako Toho, který nás přivádí k známosti pravdy s božskou autoritou, takže ji můžeme vlastnit s božskou jistotou. Na jiných místech Písma čteme o svědectví Ducha **v nás** (Římanům 8,16); zde to je svědectví Ducha **(k) nám**. Svědectví „k nám“ je to, co Duch řekl v Písmu, jak čteme: „*když dříve řekl*“. Potom následuje citace z Jeremiáše 31,34, již dříve citovaná v Židům 8, aby nám představila podmínky nové smlouvy. Zde je citát opakován jako důkaz, že účinnost Kristova díla je taková, že Bůh může o věřících říci: „*Na jejich hříchy a na jejich nepravosti nikdy více nevzpomenu.*“

Bůh neříká: „Na jejich hříchy a nepravosti nevzpomenu,“ ale: „*Na jejich hříchy a nepravosti nikdy více nevzpomenu.*“ Prosté konstatování, že Bůh nebude vzpomínat na naše hříchy, by mohlo znamenat, že je přešel. Ale když Bůh říká, že na ně nevzpomene „nikdy více“, znamená to, že všechny byly vzpomenuity, vyznány, nesený a bylo s nimi jednáno v soudu. Poněvadž s nimi bylo jednáno, Bůh může spravedlivě říci, že nebudou vzpomenuity „nikdy více“.

Noví velebitelé

(Židům 10,19-22)

Verše 19-22: *Poněvadž tedy, bratři, máme smělou důvěru ke vstupu do svatyně skrze krev Ježíšovu po nové a živé cestě, kterou nám zasvětil skrze oponu, to jest své tělo, a velkého kněze nad domem Božím, přistupme s opravdovým srdcem, v plné jistotě víry, majíce srdce pokropená a tak očištěná od zlého svědomí, a tělo umyté čistou vodou.*

Pravda o očištěném svědomí připravuje cestu pro velebení. Apoštol už mluvil o nové oběti a o nové svatyni. Nyní ukazuje nového velebitele. V protikladu k židovství, ve kterém obětující neměl přístup do svatyně svatých, má v křesťanství věřící „*smělou důvěru ke vstupu do svatyně skrze krev Ježíšovu*“. Bylo učiněno opatření k odstranění všeho, co by bránilo našemu blížení se Bohu jako velebitelů. S hříchy bylo jednáno Ježíšovou krví. Kristus tím, že přijal tělo a stal se člověkem, otevřel pro lidi živou cestu, aby mohli vstoupit do svatyně svatých. Naším slabostem odpovídá náš Nejvyšší kněz. Ani hříchy, kterých jsme se dopustili, těla, v nichž jsme, ani slabosti, kterými jsme obklíčeni, nemohou věřícím zabránit, aby vstoupili v duchu za oponu, do samého nebe.

Přistupme k Bohu, říká apoštol, s opravdovým srdcem, v plné jistotě víry, majíce náklonnosti osvobozené od odsuzujícího svědomí a svá těla oddělená od každého znečišťujícího jednání.

Zde se jistě můžeme zastavit a ptát se sami sebe: Jak mnoho víme o tomto blížení se, o vstupování za oponu? Asi skutečně něco víme o jiném napomenutí, o kterém apoštol mluví ve 4. kapitole, když říká: „*Přistupme nyní se smělostí k trůnu milosti, abychom obdrželi milosrdenství a našli milost k pomoci v pravý čas.*“ Tam to znamená vyhledávat útočiště, abychom unikli bouřím života; zde se obrácíme k našemu domovu, abychom se vyhřívali ve slunečním svitu lásky. Mezi útočištěm a domovem je velký rozdíl. **Útočiště**

je místo, kam se utíkáme, abychom byli ochráněni v době bouře. **Domov** je místo, kde naše náklonnosti nalézají svůj odpočinek. My všichni známe Krista jako útočiště, ke kterému se utíkáme ve svých těžkostech, ale jak málo Jej známe jako domov pro své náklonnosti. Kristus je skutečně „*skryše před větrem, a schrána před přívalem /bouří/... stín skály veliké v zemi vyprahlé*“ (Izaiáš 32,2). A skutečně je požehnané mít Někoho, ke kterému se můžeme obracet pro ochranu a pomoc, když procházíme tímto světem s jeho vysilujícími bouřemi, s jeho vyprahlostí a únavou. Pamatujme však, že jestliže se ke Kristu utíkáme jen jako k ochraně v době bouře, pak když bouře přešla, budeme v nebezpečí, že Ho opustíme. Žel, to je to, co se příliš často stává každému z nás. Obracíme se k Němu v bouři; zanedbáváme Ho v klidné době. Ale jestliže jsou naše náklonnosti přitahovány k Němu tam, kde On je, jestliže vidíme, že Jeho místo je naším místem v nebi samém, pak místo, kde On je, se stane domovem našich náklonností, kde můžeme mít společenství s Ježíšem v prostředí, na které nikdy nepadne stín smrti a kde jsou setřeny všechny slzy.

Cesta a její nebezpečí

(Židům 10,23-39)

Verše 23-25: *Držme nepohnutelně pevně vyznání naděje (neboť věrný je ten, který to zaslíbení dal); a mějme pozor jedni na druhé k rozněcování se k lásce a k dobrým skutkům, nezanedbávající naše shromáždění, jak je to u některých zvyk, nýbrž vzájemně se povzbuzujme, a to tím více, čím více vidíte přibližovat se ten den.*

Čím více uskutečňujeme a užíváme svou výsadu blížít se Bohu uvnitř za oporou, tím budeme schopnější zvládat cestu pouští s jejími nebezpečími. Takto napomenutí: „*Přistupme,*“ je následováno napomenutím: „*Držme nepohnutelně pevně vyznání naděje.*“ Před nás je postavena jasná naděje, a Ten, jenž dal zaslíbení naděje, bude věrný Svému slovu. Ale je tu nebezpečí vzdání se „vyznání“ naděje tím, že se usadíme v tomto světě. Jen když hledíme k Tomu, jenž je věrný, budeme schopni pevně držet bez kolísání.

Navíc uprostřed trápení, těžkostí a nebezpečí budeme potřebovat vzájemnou podporu jednoho od druhého. Může se stát, že občas budeme zkoušeni izolací, ale Boží cesta pro Jeho lid je praktické společenství. Mějme tedy zřetel jeden na druhého a neopouštějme naše společné shromáždění. Marnivost a domýšlivost těla mohou považovat pomoc druhých za mající malou

cenu; ale pravdivý pocit o naší vlastní nicotnosti nás povede k tomu, abychom nejenom předně a nadevše hleděli k Tomu, který je věrný, ale abychom si také cenili podpory svých bratří. A na ty, jichž si ceníme, budeme obracet svou zřetel a hledat u nich lásku, kterou potřebujeme, a praktickou pomoc jejich dobrých skutků. Žel, jak snadno se tělo nechá unést trochou nevraživosti, podlehne špatné náladě a provokuje bratra úmyslně a zbytečně slovy, o nichž ví, že jsou urážlivá. Snažme se raději provokovat k lásce tím, že sami ukazujeme lásku.

Nikdo nemůže zanedbávat shromažďování Božího lidu, aniž by utrpěl ztrátu. Opouštění shromáždění svatých je jistým znamením mizící náklonnosti. Často navyklé zanedbávání shromáždění předchází opuštění shromáždění a obrácení se zpět ke světu nebo k světskému náboženství. Jak se „ten den“ – den slávy – blíží, nesnáze budou přibývat a činit stále nezbytnějším to, abychom hledali vzájemnou podporu a nezanedbávali shromažďování se svatých.

Verše 26-31: *Neboť jestliže hřešíme dobrovolně poté, co jsme přijali známost pravdy, tak nezůstává už žádná oběť za hříchy, nýbrž určité hrozné očekávání soudu a horlivost ohně, který pohltí protivníky. Někdo, kdo zavrhl Mojžíšův zákon, umírá bez milosrdenství na výpověď dvou nebo tří svědků; čím horšího potrestání, myslíte, bude hoden ten, kdo Syna Božího pošlapal nohama a krev smlouvy, jíž byl posvěcen, považoval za nesvatou, a Ducha milosti potupil? Neboť známe toho, kdo řekl: „Má je pomsta, já odplatím, praví Pán.“ A opět: „Pán bude svůj lid soudit.“ Je hrozné upadnout do rukou živého Boha!*

Apoštol zvážil nebezpečí, že se vzdáme své naděje, že si nebudeme vážit jedni druhých a že opustíme naše shromáždění. Nyní varuje před mnohem větším nebezpečím odpadnutí, které útočí na křesťanské vyznání. Dobrovolně hřešit znamená odpadnout od křesťanské víry. Apoštol nyní nemluví o zbloudilých, kteří se snad vrátili do světa jako Démas, o kterém čteme v jiné epištole. Takový může být napraven. Odpadlík se nejenom vzdává křesťanství, ale **přijímá** nějaké lidské náboženství poté, co vyznal křesťanství. Prakticky říká: „Zkusil jsem křesťanství, ale shledal jsem, že židovství nebo buddhismus či nějaké jiné náboženství je lepší.“ Pro takového tu už není oběť za hřích, jen hrozné vyhlášení soudu. Takový jedná se Synem Božím s opovržením, pohrdá Kristovou obětí a činí útržku Duchu milosti.

Apostata (odpadlík) musí být přenechán Bohu. Není na nás, abychom vykonávali pomstu. Bůh nám nemůže svěřit pomstu. Je nám jasně řečeno, že pomsta **patří Pánu**. Apostata shledá, že je hrozné upadnout do rukou živého Boha.

Verše 32-34: *Vzpomeňte si ale na předchozí dny, v nichž jste, poté co jste byli osvěceni, strpěli mnohý boj utrpení; když jste na jedné straně pohaněními a souženými byli vystavováni na odiv, a na druhé straně jste se stali společníky těch, s kterými bylo takto nakládáno. Neboť jste jak prokazovali účast vězňům, tak jste i s radostí přijali uloupení svých statků, poněvadž víte, že sami pro sebe vlastníte lepší a zůstávající majetek.*

Apoštol nás dále napomíná, abychom kvůli utrpením, pohaněním a soužením nebyli skleslí. Nebezpečí, že se odvrátíme od cesty víry kvůli pohanění a utrpení, které s sebou přináší, tu je stále. Tito věřící začali dobře. Když byli osvěceni pravdou, hned se octli v boji za pravdu. Ale v tomto boji **vytrvali** a celým srdcem byli spojeni s těmi, kteří trpěli pro Kristovo jméno. Dokonce s radostí přijímali uloupení svých majetků, protože věděli, že mají v nebi lepší a trvalý majetek.

Verše 35-39: *Neodvrhujte tedy svoji důvěru, která má velkou odměnu. Neboť potřebujete vytrvání, abyste, když vykonáte Boží vůli, obdrželi zaslíbení. Neboť jen ještě velmi maličko, a ten přicházející přijde a nebude otálet. „Spravedlivý ale bude žít z víry;“ a: „Jestliže někdo ustupuje zpět, tu moje duše v něm nebude mít žádné zalíbení.“ My ale nejsme z těch, kteří ustupují zpět ke zkáze, nýbrž z těch, kteří věří k záchraně duše.*

Taková důvěra bude mít svou slavnou odplatu, ale zatím potřebujeme trpělivost, abychom se poddávali Boží vůli, když čekáme na obdržení zaslíbení. Doba čekání je jen krátká, neboť „ten přicházející přijde a nebude otálet“. Dokud nepřijde, je cesta věřícího cestou víry. Vždy byla taková, neboť za starých časů, stejně jako dnes, je podle slov proroka Abakuka pravdivé, že „spravedlivý z víry živ bude“.

Bůh nebude mít žádné zalíbení v tom, kdo ustupuje zpět. Apostata ustupuje zpět k zatracení; ale o těch, jimž apoštol píše, může s důvěrou říci: „My ale nejsme z těch, kteří ustupují zpět ke zkáze, nýbrž z těch, kteří věří k záchraně duše.“

9. Cesta víry

(Židům 11)

Ve 3. kapitole jsou věřící osloveni jako účastníci nebeského povolání. Jsme povoláni ze země do nebe. V 9. kapitole se dovídáme, že nebe je pro věřícího zajištěno, neboť Kristus vstoupil do samého nebe, aby se zjevil v Boží přítomnosti pro nás. V 10. kapitole se učíme, že věřící byli Kristovým dílem učiněni vhodnými pro nebe, takže i když jsou nyní na zemi, mohou v duchu vcházet do nebeských radostí za oponou.

V 11. kapitole nám je představena cesta, po které má jít nebeský člověk, když prochází tímto světem na své cestě k nebi. Učení jasně ukazuje, že od začátku až do konce to je cesta víry. Celá kapitola je krásným předvedením citátu z proroka Abakuka na konci předcházející kapitoly: „*Spravedlivý z víry živ bude.*“

Když si připomeneme, komu byla Epištola napsána, můžeme rozumět tomu, že celá kapitola má být věnována trvání na „víře“ jako na velké zásadě, již věřící žije. Hebrejští věřící zřejmě měli zvláštní těžkost v přijetí cesty víry, protože byli vychováni v náboženském systému, který velmi důrazně oslovoval vidění. Židovský systém měl svůj střed v nádherném chrámu s jeho oltáři a materiálními oběťmi, přinášeny oficiální kněžskou třídou v krásných oděvech, vedoucí krásné ceremonie podle předepsaného rituálu.

Toto všechno ale bylo křesťanstvím, do kterého byli uvedeni, dáno stranou. Tito věřící se museli naučit, že v křesťanství není nic pro vidění, ale vše pro víru. Navíc ty viděné věci židovského náboženství byly jen **stíny** dobrých budoucích věcí, zatím co neviděné věci křesťanství jsou **substancí** (podstatou). Byli povoláni k tomu, aby vyšli z židovského tábora a přišli ke Kristu, který byl venku na místě pohanění. Když přišli na místo venku, jsou apoštolem varováni, aby „neustupovali zpět“.

Apoštolova napomenutí a varování k nám dnes vážně mluví, protože křesťanstvo tak velkou mírou ustoupilo zpět, i když ne snad v plném významu slov, užitých v kapitole 10,38.39, neboť tam to je skutečné odpadnutí. Křesťanstvo se vzdálilo cestou napodobování. Kopírovalo židovský systém tím, že opět budovalo nádherné chrámy s viditelnými oltáři a ustanovilo oficiální kněze, aby vedli propracované ceremonie, které působí na zrakové vnímání přirozeného člověka, a přitom otázka obrácení a nového narození zůstává

stranou. Takto křesťanstvo, ačkoli se nevzdalo křesťanského vyznání a nevrací se k židovství, přece se pokouší spojit židovství s křesťanstvím. Výsledkem je, že křesťanstvo ztrácí základní pravdy křesťanství, do nichž může vcházet jen pravý věřící, a podržuje vnější věci židovství, které může oceňovat přirozený člověk.

V této velké kapitole necháváme za sebou stíny a vstupujeme na cestu víry, na níž jedině mohou být známé a prožívané skutečné a podstatné věci Boží. Učíme se navíc, že za všech domácností (dispenzací) byla víra základním pojítkem k Bohu.

Po prvních třech úvodních verších se kapitola přirozeným způsobem rozpadá do tří hlavních oddílů:

Předně verše 4-7, které nám představuje víru jako velký princip, skrze který se blížíme Bohu a unikneme budoucímu soudu.

Za druhé verše 8-22, podávající příklady lidí víry, kteří se chopili Božích úmyslů pro budoucí svět, a to jim umožnilo chodit na zemi jako cizinci a příchodí.

Za třetí verše 23-38, ve kterých je víra viděna jako přemáhající moc ďábla a přítomný svět se všemi jeho přitažlivostmi a obtížemi.

Úvod

(Židům 11,1-3)

Verš 1: *Víra je ale uskutečňování toho, v co doufáme, přesvědčení o věcech, které nevidíme.*

Úvodní verše ukazují velké principy víry. První verš je méně definice víry, ale spíše konstatování účinku víry. Říká nám, co víra činí, spíše než co víra je. Víra je ujištění o věcech, v které doufáme. Činí pro naši duši skutečností věci, kterých se nadějeme. Dává nám přesvědčení o věcech, které nevidíme. Neviditelné věci se pro věřícího stávají tak skutečnými, jako přítomné věci pro zrak, „ba ještě více, protože věcmi, které se vidí, můžeme být oklamáni“ (J. N. D.).

Verš 2: *Neboť v této staří obdrželi svědectví.*

Skrze víru obdrželi staří svědectví. Ne skrze své skutky, ani svůj život, ale skrze svou víru obdrželi svědectví. Byli to muži a ženy stejných hnutí mysli jako my a jejich životy byly pokaženy mnoha selháními a jejich skutky dávaly

příležitostně příčinu k odsouzení. Avšak přes všechna ta selhání se vyznačovali vírou v Boha, a když jsme slyšeli jejich svědectví, je nám na konci kapitoly opět připomenuto, že obdrželi dobré svědectví skrze víru.

Verš 3: *Vírou rozumíme, že světy byly utvořeny Božím slovem, takže to, co se vidí, nevzniklo z viditelného.*

Vírou rozumíme, že světy byly stvořeny Božím slovem. Přirozený člověk s nepřátelstvím vůči Bohu ve svém srdci se snaží vysvětlit **rozumem** zformování vesmíru bez Boha. Rád by našel původ světa ve hmotě a v přírodních silách. Výsledkem je, že tápe ve tmě a nenachází ve svých spekulacích žádnou jistotu. Teorie, které jsou se zalíbením vítány jako poslední slovo moudrosti jednou generací, jsou následující generací zavrženy jako neudržitelný nesmysl. Člověk se zaměstnává s věcmi, které se ukazují. Bůh jasně říká, že to, co je viditelné, nemá svůj původ ve věcech, které se ukazují. Rozumem se lidé noří do moře vzájemně si odporujících spekulací. Věřící vírou rozumí, jak byly světy zformovány. Víme, že původ hmoty není ve hmotě, neboť věci, které se vidí, nebyly učiněny z věcí, které se ukazují. Víra ví, že světy byly povolány v jsoucnost „Božím slovem“.

Tak tyto úvodní verše předkládají tři velké principy víry: Předně nám víra činí neviditelné věci skutečností. Víra za druhé získává svědectví pro ty, kdo ji mají. Za třetí nás víra vede k porozumění věcem, které leží mimo chápání přirozené mysli.

Víra, která se blíží Bohu

(Židům 11,4-7)

Od úvodních veršů přicházíme k prvnímu hlavnímu oddílu kapitoly, ve kterém víru vidíme jako velký princip blížení se Bohu, jak je ukázán v Abelovi, vysobození od smrti, ukázaný příkladem Enocha, a uniknutí soudu, představovaný v Noém. Tak je jednotlivý věřící vírou postaven do správných vztahů s Bohem.

Verš 4: *Vírou přinesl Abel Bohu výtečnější oběť než Kain, skrze kterou obdržel svědectví, že je spravedlivý, když Bůh dal svědectví jeho darům; a skrze tu, ačkoli zemřel, ještě mluví.*

V Abelovi máme ukázán jediný způsob, jakým se hříšník může blížít k Bohu.

Abel věděl, že je hříšník a že Bůh je svatý Bůh, který nemůže přecházet hříchy. Jak potom mohl být ve správném poměru k Bohu? Vírou šel po té jediné možné cestě pro hříšníka, který je pod rozsudkem smrti. Přišel k Bohu na základě smrti oběti, na níž nebyl žádný hřích. Jeho oběť Bohu mluvila o Ježíšovi, Božím Beránku, a tak Abel obdržel svědectví, že je spravedlivý, když Bůh vydal svědectví jeho darům. Bůh nesvědčil o jeho životě, ba ani o jeho víře, ale o oběti, kterou jeho víra přinesla. To je stále ještě cesta požehnání pro hříšníka, a je to jediná cesta. Ten kdo věří v Ježíše a odvolává se na Jeho oběť, obdrží svědectví, že je spravedlivý. Slovo pro takové zní: „**Skrze Tohoto každý, kdo věří, je ospravedlněn.**“ (Skutky 13,39) Takto Abel, i když zemřel, stále mluví. Stále mluví o cestě víry, na které hříšník může obdržet požehnání.

Verše 5 a 6: *Vírou byl Enoch přenesen, aby neviděl smrti, a nebyl nalezen, protože Bůh ho přenesl; neboť před přenesením měl svědectví, že se líbí Bohu. Bez víry ale je nemožné se jemu líbit; neboť kdo se Bohu blíží, musí věřit, že on je a těm, kteří ho hledají, je odplatitelem.*

V Enochovi máme ukázán jiný velký znak víry: vysvobozuje od smrti. O Enochovi čteme, že byl vírou přenesen, aby neviděl smrti. Na odpor vidění a rozumu a proti vši zkušenosti očekával, že bude přenesen, aniž by viděl smrt. Jen víra mohla čekat na událost, ke které nikdy předtím v historii lidí nedošlo. Tak věřící dnes čeká nikoli na smrt, ale na přenesení. Čekáme na událost, která nemá obdoby v historii křesťanstva. Čekáme na zvuk trouby a na hlas Pána, aby nás zavolal, abychom se s Ním setkali ve vzduchu. Přirozený člověk se strachem čeká na smrt, že uzavře jeho historii na zemi. Jen víra může čekat na přenesení bez projití smrtí.

V příběhu v 1. Mojžíšově knize není o Enochově víře řečeno nic, jen je nám dvakrát řečeno, že „*chodil s Bohem*“. Tuto skutečnost má apoštol zjevně na mysli, když říká, že Enoch před svým přenesením „*měl svědectví, že se líbí Bohu*“. Na základě tohoto svědectví apoštol soudí, že musel mít víru, neboť bez víry je nemožné se Bohu líbit. Ten, kdo přichází k Bohu, musí nejen věřit, že Bůh je, ale že je odplatitelem těch, kteří Ho hledají.

Verš 7: *Vírou připravoval Noé, když obdržel božský výrok o tom, co ještě nebylo vidět, veden strachem, archu k záchraně svého domu, skrze kterou odsoudil svět a stal se dědicem spravedlnosti, která je podle víry.*

U Noého vidíme, jak víra uniká Božímu soudu. Byl Bohem varován před přicházejícím soudem, když navenek nebyla vidět nejmenší známka hrozíciho soudu, neboť když Bůh dal to varování, z budoucího soudu nic „*ještě nebylo vidět*“. Pokud šlo o viditelné věci, vše šlo dále jako obvykle. Pán nám říká, že lidé těch dnů jedli a pili, ženili se a vdávaly se. Nicméně muž víry věřil Božímu varování a, veden strachem, použil opatření, které Bůh dal, a tak unikl soudu, který zachvátil svět. Cestou, po které se vydal ve víře, odsoudil svět, který odmítl věřit Božímu svědectví o přicházejícím soudu, a stal se dědicem spravedlnosti s tou dlouhou řadou věřících, jimž víra v Boží slovo je počtena za spravedlnost.

Víra, která se chápe budoucího světa

(Židům 11,8-22)

V osmém verši vstupujeme do dalšího oddílu kapitoly, který ukazuje víru, vítající Boží radu ve vztahu k budoucímu světu a umožňující věřícímu, aby v tomto přítomném světě chodil jako cizinec a poutník. V tomto oddílu, který jde až k 22. verši, je jmenováno pět věřících ze Starého zákona: Abraham, Sára, Izák, Jákob a Josef. Každý z nich má své zvláštní znaky víry, ale všichni vyhlížejí k budoucímu světu slávy.

Verš 8: *Vírou Abraham, povolán jsa, poslechl, aby vyšel na to místo, které měl obdržet za dědictví; a vyšel, aniž by věděl, kam přijde.*

Abraham je hlavní svědek víry, jenž se chápe Boží rady, která ho vede k tomu, aby hleděl na jiný svět a aby v tomto nynějším světě chodil jako cizinec. Byl povolán vyjít ze země, ve které žil, v očekávání jiné země, kterou měl později obdržet. Jestliže Bůh vyvolává člověka z tohoto přítomného světa, je to proto, že má lepší svět, do kterého ho chce přivést. Vzpomeňte si, že Štěpán začíná svou řeč před židovskou radou slovy: „*Bůh slávy ukázal se otci našemu Abrahamovi.*“ To je nádherný výrok, ale výrok na konci řeči je ještě nádhernější. Neboť Štěpán, hledě upřeně do nebe a vida Ježíše, stojícího na pravici Boží, může říci: „*Aj, vidím nebesa otevřená a Syna člověka, stojícího na pravici Boží.*“ Začátek povolání je, že se Bůh slávy zjevuje člověku na zemi; konec je, že jeden Člověk se zjevuje v Boží slávě v nebi. Jakmile Pán Ježíš zaujímá Své místo ve slávě, vidíme jasně to, co Abraham viděl nejasně – plný výsledek Božího povolání. My, podobně jako Abraham, jsme byli povoláni podle Božího uložení (2. Timoteovi 1,9). Ale to znamená,

že jsme byli povoláni ven z tohoto přítomného světa, abychom měli s Kristem podíl v domově slávy, kde On je; abychom byli skutečně s Ním a jako On – připodobnění obrazu Božího Syna (Filipským 3,4.21; Římanům 8,29; 2. Tesalonickým 2,14).

Navíc máme v Abrahamovi nejen pozoruhodnou ilustraci Božího svrchovaného povolání, ale také zářný příklad odpovědi víry. Předně čteme, že „vyšel, aniž by věděl, kam přijde“. Opustit svou zem a nevědět, kam jdeme, by se přirozenému člověku jevilo jako prosté šílenství a přičítací se rozumu a uvážlivosti. To však je právě příležitost pro víru, aby zářila. Pro Abrahamovu víru bylo dosti to, že ho Bůh povolal, a Bůh věděl, kam ho vede. My někdy chceme vědět, co bude výsledkem toho, když uděláme krok v poslušnosti Božího slova. Důsledkem je, že váháme ten krok udělat. Lidská rozvážnost chce pečlivě zvažovat výsledky; božsky daná víra přenechává výsledek poslušnosti Bohu.

Verš 9: *Vírou se zdržoval v zemi zaslíbení jako v cizí, a bydlel ve stanech s Izákem a Jákobem, spoludědici téhož zaslíbení;*

Abraham za druhé nejen vyšel ve víře, ale když opustil staré prostředí, **cho-dil vírou**, dokud neobdržel nové. Tak společně s Izákem a Jákobem na sebe vzal charakter cizince a poutníka. Pro něho byla země, ve které byl, cizí země, a on sám byl poutník, přebývající ve stanech. Není toto pravé postavení křesťana dnes? Byli jsme vyvoláni ven ze světa kolem nás; ještě nejsme v novém, ke kterému jdeme. Až do oné chvíle jsme cizinci v cizí zemi a poutníci, jdoucí do jiného světa.

Verš 10: *...neboť očekával město, které má základy, jehož stavitelem a tvůrcem je Bůh.*

Za třetí očekával Abraham město, které má základy, jehož stavitelem a tvůrcem je Bůh. Zde se dovídáme, co ho udržovalo jako poutníka a cizince v cizí zemi: hleděl kupředu k budoucímu požehnání, které má Bůh pro Svůj lid. Byl obklopen městy lidí, která tehdy, stejně jako dnes, neměla spravedlivé základy. Z tohoto důvodu jsou města lidí určena ke zničení. Abraham hleděl kupředu k Božímu městu, které, založeno na spravedlnosti, se nikdy nepohne. Z 16. verše a také z kapitoly 12,22 víme, že tím městem je „*město živého Boha, nebeský Jeruzalém*“. Tak jde Abraham cestou víry ve světle budoucího světa.

Přirozenosti se to může jevit jako vrchol bláznovství, pouštět ze zřetele

tento přítomný svět kvůli světu, který jsme nikdy neviděli. Ale **víra** hledí kupředu k Božímu městu – k nebeskému Jeruzalému. A až se toto krásné město ukáže zrakům se vši svou slávou a požehnáním – město, kde už nebude žádné utrpení, žádný pláč, ani smrt ani noc – pak bude vidět, jak měl pravdu a jak moudrý byl Abraham, a jak moudří jsou všichni ti, kteří jdou v jeho stopách, když nechávají být tento přítomný svět a jako cizinci a poutníci jdou k Božímu městu.

Verše 11 a 12: *Vírou obdržela také sama Sára sílu uložit semeno, a to mimo vhodný čas věku, protože považovala za věrného toho, který dal zaslíbení. Proto také z jednoho, a to umrtveného, se (jich) narodilo jako hvězd nebeských na množství, a jako písku na břehu mořském, který je nesčíslný.*

U Sáry se dále učíme, že víra nejen tváří v tvář tíživým nesnázím hledí k Bohu, ale důvěřuje v Boha i přes přirozené nemožnosti. Nečekala už, že obdrží syna obvyklým způsobem, ani neuvažovala: „Jak to může být?“ Její důvěra byla obrácena k Bohu, který věrně vykoná Své slovo Svým vlastním způsobem. Bůh poctil její víru a dal jí dítě, „*mimo vhodný čas věku*“. Tak Bůh vytváří mnohý lid podle Své rady, ale dělá to Svým vlastním způsobem „*z jednoho, a to umrtveného*“. Jako tak často ve Svých cestách, Bůh provádí Své plány pomocí nádob slabosti v okolnostech, které se jeví beznadějně. Vyvádí sílu ze slabosti, pokrm ze šířajícího (Soudců 14,14), život ze smrti, a tolik „*jako hvězd nebeských na množství*“ z jednoho, vlastně již umrtveného. „*Aby, kdo se chlubí, v Pánu se chlubil.*“ (1. Kor. 1,31)

Verše 13-16: *Tito všichni zemřeli ve víře a neobdrželi ta zaslíbení, nýbrž viděli je zdaleka a vítali je a vyznávali, že jsou cizinci a bez občanství na zemi. Neboť ti, kteří takové věci říkají, jasně ukazují, že hledají vlast. A kdyby bývali mysleli na onu, ze které vyšli, tu by měli čas se vrátit. Nyní ale touží po lepší, to jest nebeské. Proto se za ně Bůh nestydí, být nazýván jejich Bohem, neboť jim připravil město.*

Dále nám je řečeno, že tito svatí nejen žili ve víře, ale oni také „*zemřeli ve víře*“, neobdrževše ta zaslíbení. Když zemřeli, Bůh nám dává obdivuhodný souhrn jejich života. V jejich příběhu, jak víme, bylo mnoho selhání, neboť to byli lidé s týmiž hnutími myslí jako my, a jejich selhání byla zaznamenána pro naše varování. Zde je selhání pominuto a Bůh zmiňuje v jejich životech vše to, co bylo ovocem Jeho vlastní milosti. Tyto verše jsou Božím epitafem na hrobech patriarchů.

1. Předně je nám řečeno, že hleděli přes viditelné věci dále. Viděli zaslíbení „*zdaleka*“. Byli ve svém myšlení přesvědčeni o jistotě budoucí slávy a srdečně se chápali naděje slávy.
2. Za druhé ta budoucí sláva, kterou srdečně uchopili, měla v jejich životě praktický účinek – vyznávali, že jsou na zemi cizinci a poutníci.
3. Za třetí: Když vyznávali, že jsou cizinci a poutníci, vydávali jasné svědectví o Bohu, „*neboť ti, kteří takové věci říkají, **jasně ukazují**, že hledají vlast*“.
4. Za čtvrté odmítli příležitosti k návratu do světa, který opustili. Ti, kteří odpověděli na Boží volání a oddělili se od tohoto přítomného světa, shledají, že se ďábel bude snažit přitáhnout je do něho zpět a bude jim dávat příležitosti k návratu. Žádost těla, přitažlivosti světa, nároky přirozených vztahů, okolnosti života v povolání a obchodu nám budou různými způsoby a v různých obdobích otevírat příležitosti k návratu. Abraham jasně ukázal, že je cizinec a poutník. Lot jasně vyhlásil, že pouze následoval člověka, neboť třikrát je zaznamenáno, že šel s Abrahamem. A tak když přišla příležitost, Lot se jí chopil a vrátil se do měst roviny, zatím co Abraham šel dále k Božímu městu. Žel, jak mnozí od Lotových dnů, když neuchopili zaslíbení, se chopili příležitosti, aby se odvrátili od cesty, která je pro přirozenost nemožná a pro tělo je ustavičnou zkouškou.

Jestliže chceme uniknout příležitostem k návratu, pak dbejme na to, abychom jasně vyhlásili, že jsme na straně Pána. Jestliže to chceme **jasně vyhlásit**, pak rozhodně přijmeme cestu oddělení od světa jako **cizinci a poutníci**. Chceme-li být opravdu cizinci a poutníky, pak hledme na rozsáhlý obzor požehnání, který je nám otevřen v novém světě. Budme **přesvědčeni** o skutečnosti přicházející slávy a srdečně ji **uchopme** ve svých náklonnostech.

5. Za páté: Když odmítli příležitosti k návratu do své země, byli volní, aby s úsilím šli kupředu s touhou po zemi „*lepší, to jest nebeské*“.
6. Za šesté čteme o lidech, jejichž životy jsou takto charakterizovány, že „*se za ně Bůh nestydí, být nazýván jejich Bohem*“. V detailech jejich života bylo mnoho chyb a mnohé, za co by se bezpochyby styděli, ale velký ovládající princip jejich života, který je vedl a dával charakter jejich chování, byl takový, že Bůh se nestyděl je uznávat a být nazýván jejich Bohem.
7. Za sedmé připravil Bůh pro takové město, a v tom městě vše, co bylo v jejich životě z Boha, bude mít slavnou odpověď.

Jestliže nás tyto věci vyznačují v našich dnech, nemůžeme pak říci, že přes naše mnohá selhání, naši slabost a naši bezvýznamnost v očích světa se Bůh nebude stydět být nazýván naším Bohem?

Verše 17-19: *Vírou Abraham, když byl zkoušen, obětoval Izáka, a ten, který obdržel zaslíbení, obětoval jednorozeného, o kterém bylo řečeno: „V Izákovi má být nazváno tvé símě;“ když soudil, že Bůh je mocen také vzkřísit z mrtvých, odkud jej také, v podobenství, přijal.*

Abrahamův život ilustruje jinou fázi víry. Jestliže život víry je zkoušen příležitostmi obrátit se zpět, které předkládá ďábel, bude také testován na dokázání své ceny zkouškami, poslanými od Boha. Učíme se, že Abraham „byl zkoušen“, když mu bylo řečeno, aby obětoval Izáka, svého jednorozeného syna – právě toho, skrze něhož se měla naplnit zaslíbení. Jeho víra obstála ve zkoušce a uschopnila ho obětovat svého syna, když počítal s tím, že Bůh je mocen vzkřísit ho i z mrtvých.

Verš 20: *Vírou požehnal Izák ve vztahu k budoucím věcem Jákobovi a Ezauovi.*

Jako další je před námi Izák jako příklad člověka, který chodil ve světle budoucnosti, neboť čteme, že Jákobovi a Ezauovi požehnal „ve vztahu k budoucím věcem“. Historie požehnání jeho synům je podána v 1. Mojžíšově 27, a když čteme tuto smutnou kapitolu, ve které každý člen rodiny selhává, můžeme najít jen málo svědectví o nějaké víře. Tam se Izák ukazuje jako ovládaný svými chutěmi a snažící se jednat podle přirozenosti. Zde Bůh, který vidí za všechno vnější selhání, nám dává vědět, že Izák požehnal svým synům vírou, ve vztahu k budoucím věcem.

Verš 21: *Vírou požehnal Jákob, umíraje, každému ze synů Josefových a poklonil se nad špicí své hole.*

Jákob je jmenován jako další mezi starými, kteří skrze víru obdrželi svědectví. Ale v tomto případě Bůh zjevně čeká, až Jákob bude umírat, než zaznamenaná skutek víry, který mu dal místo mezi starými. Jeho život jako věřícího byl dotčen mnoha skvrnami. Oklamal svého otce, přelstil svého bratra, byl vyvržen ze svého domova, putoval v cizí zemi, sloužil pánovi, který ho oklamával a podváděl; jeho děti mu působily zármutek a on sám končí svou pohnutou dráhu jako cizinec v Egyptě. Nicméně to byl pravý věřící a jeho bouřlivý život měl jasný slunečný západ. Pozvedá se nad přirozenost a jedná ve

víře, když žehná Josefovým synům. Přirozenost by chtěla dát první místo staršímu, ale Jákob, který vírou ví, že Božím úmyslem je dát první místo mladšímu, zkrřížil své ruce, a přes Josefův protest dává mladšímu první pozhénání.

Verš 22: *Vírou Josef, umíraje, učinil zmínku o vyjití synů Izraele a dal příkaz kvůli svým kostem.*

Nakonec máme před sebou Josefa jako příklad víry, hledící kupředu k budoucnosti, neboť čteme, že když umíral, učinil zmínku o odchodu Izraele. Josef měl v Egyptě velikou moc a zaujímal jedinečné místo světské slávy. A přece, když umíral, bledne a mizí před jeho zraky všechna sláva tohoto světa. Místo toho, aby hleděl zpět na minulé slávy Egypta, Josef hledí kupředu k budoucím slávám Izraele. V té chvíli se to zdálo velmi nepravděpodobné, že Izrael kdy opustí Egypt. Usadili se v Gesen a my čteme, že „synové Izraelští rozmnožili se a rodili se v hojnosti“. Avšak víra viděla, že o sto padesát let později bude Izrael z Egypta vysvobozen, aby vstoupil do své vlastní zaslíbené země. A víra dává příkazy vzhledem k jejich vyjití.

Víra, která přemáhá přítomný svět

(Židům 11,23-40)

Předcházející část kapitoly ukazuje víru, skrze kterou se věřící blíží Bohu na základě oběti a nalézá vysvobození od smrti a soudu (verše 4-7). Potom máme před sebou víru, na jejímž základě věřící prochází tímto světem jako cizinec a poutník ve světle budoucího světa (verše 8-22). V poslední části kapitoly, začínající veršem 23, vidíme víru, která přemáhá tento přítomný svět. V předcházejícím oddílu byl Abraham velkým příkladem člověka, jehož víra se chápe budoucího světa, nebeské země a města, které má základy. V této další části je Mojžíš vynikajícím příkladem věřícího, jenž vírou přemáhá přítomný svět.

Verš 23: *Vírou byl Mojžíš, když se narodil, tři měsíce ukrýván svými rodiči, protože viděli, že dítě je krásné; a nebáli se příkazu králova.*

Ve spojení s narozením Mojžíše nám je připomenuta víra jeho rodičů, která je nejen vedla k tomu, aby nedbali na králův příkaz, ale aby překonali i svůj strach. Právě strach z nějakého hrozícího zlého je často nesnadnější k překonání než to zlé samo. Nás může udivovat, že to byla krása jejich dítěte,

která uvedla v činnost jejich víru. Jednali ve víře, „protože viděli, že dítě je krásné“. Zjevně to byla víra, působící skrze lásku.

Verš 24: *Vírou odepřel Mojžíš, když se stal velkým, být nazýván synem faraonovy dcery*

Když přicházíme k Mojžíšovi samotnému, máme tu působivé svědectví o způsobu, jakým víra přemáhá tento přítomný svět se vším, co ten může nabídnout v přitažlivosti a slávě. Rodiče překonali strach ze světa; syn překonal jeho přízeň. To činí Mojžíšovu víru tím pozoruhodnější, neboť můžeme přemoci strach ze světa, a přece padnout pod jeho přízní.

Abychom si uvědomili krásu víry tohoto muže, je dobře si vzpomenout na to, co nám Písmo říká ohledně jeho pozoruhodného charakteru, jakož i o vysokém postavení, které v tomto světě zaujímal. Štěpán nám ve své řeči před židovskou radou podává pozoruhodné shrnutí Mojžíšova charakteru a postavení (Skutky 7,20-22). Je nám tam řečeno, že byl „velmi krásný“, že byl „vyučen vši moudrosti egyptské, a byl mocný v řečech i v skutcích“. Zde tedy máme napsáno, že to byl člověk, jehož vzhled byl přitažlivý, jehož mysl byla dobře naplněna vši učeností vůdčí země tehdejšího světa, jenž uměl užít svou moudrost slovy majícími váhu, která byla následována mocnými skutky. Mojžíš byl tedy ve všech směrech uschopněn s úspěchem zastávat to nejvyšší postavení v tomto světě. Navíc bylo toto velké postavení v jeho dosahu, neboť skrze adopci byl synem faraonovy dcery, a tak v přímé linii k faraonovu trůnu.

Jak za takových příznivých okolností k postupu v tomto světě bude Mojžíš jednat? Předně čteme: „Když se stal velkým“ – když chvíle byla pro něho příznivá, aby užil výhody svých velkých schopností a postavení – obrátil se ke vši té slávě světa zády a „odmítl být nazýván synem faraonovy dcery“.

Verš 25: *...a zvolil raději s lidem Božím snášet zlé zacházení, než mít dočasný požitek hříchu,*

Za druhé se učíme, co si zvoluje. A jeho volba je tak pozoruhodná jako jeho odmítnutí. V jeho dnech tvořila velká část lidu nejnížší třídu v Egyptě. Byli to nechtění cizinci, s nimiž se jednalo s krajní tvrdostí. Jejich život byl tvrdou službou učiněn hořkým, když s námahou vyráběli cihly a pracovali na polích pod žhnoucím sluncem (2. M. 1,13.14). Avšak přes své nízké postavení a tvrdou službu byli tito otroci Boží lid. S tímto lidem Mojžíš zvolil spojit svůj úděl, když dal přednost snášení utrpení s Božím lidem před dočasným požitkem

hříchu.

Tváří v tvář takovému pozoruhodnému „odmítnutí“ a „volbě“ se jistě můžeme ptát, co bylo pohnutkou jeho jednání. Jedním slovem nám je řečeno, že to byla **víra**. Vírou odmítl svět; vírou zvolil utrpení s Božím lidem. Navíc jednal tak, jak víra vždy jedná: v rozporu s tím, co nabízely okolnosti prozřetelnosti, nehledě na to, co diktovaly přirozené city, a způsobem, který se jevil urážlivým pro zdravý rozum.

Proti cestě, kterou se vydal, by bylo možné uvést **prozřetelnost**. Cožpak nemohlo být oprávněně tvrzeno, že by bylo chybné nebrat na vědomí pozoruhodnou Boží prozřetelnost, v níž Bůh člověka, královským rozkazem určeného k smrti, uvedl před králem do nejvyššího postavení? Mohly být do popředí stavěny **správné přirozené city**, neboť docela dobře se mohlo říci, že vděčnost vůči té, která mu prokázala dobrodiní, vyžadovala, aby zůstal u dvora. Mohlo být naléháno na **zdravé myšlení a rozum**, neboť mohlo být řečeno, že jeho velké schopnosti a jeho vysoké postavení a z toho plynoucí vliv by jistě mohly být využity k zastávání zájmů jeho chudých bratrů.

Avšak víra hledí k Bohu a ví, že i když prozřetelnost, správné přirozené city a zdravý rozum mohou mít své místo, tu přece nemohou být správným vůdcem nebo pravidlem pro jednání na cestě víry. A ačkoli prozřetelnost přivedla Mojžíše na královský dvůr, víra jej odtud vedla pryč. Vírou odmítl své spojení na základě prozřetelnosti s největším národem světa a zvolil cestu ztotožnění s těmi nejvíce opovrhovanými v zemi.

Verš 26: *...když považoval pohanění Kristovo za větší bohatství než poklady Egypta; neboť hleděl na odplatu.*

Jestliže víra takto jedná, musí tu být nějaká skrytá síla – nějaká tajná pohnutka – která víře umožňuje, aby se vydala po cestě přičící se přirozenosti. To nás přivádí k Mojžíšovu „považování“. Ve verši 24 máme Mojžíšovo „odmítnutí“, ve verši 25 Mojžíšovo „zvolení“ a ve verši 26 Mojžíšovo „považování /oceňování/“, které nám odkrývá tajemství jeho odmítnutí a zvolení.

Toto považování má ukázat, že víra není krok do tmy. Zdaleka ne, neboť víra má své tajné pohnutky, stejně jako svou vnější energii. Víra si vytváří uvážené ocenění hodnot, víra má daleký výhled a víra má předmět. Mojžíšova víra vytvořila správné ocenění věcí viděných i neviditelných. Hleděla těmto věcem do tváře a zvažovala je. Na jedné straně tu bylo jeho vysoké postavení ve světě, spojené se všemi radostmi hříchu a s poklady Egypta. Na

druhé straně tu bylo, ve spojení s Božím lidem, utrpení a pohanění v oné době. Když ty věci zvážil, s rozmyslem odmítl svět a zvolil trpět s Božím lidem.

Proč tak jednal? Protože jeho víra viděla daleko. Čteme: „*Hleděl na odplatu*“, a dále: „*vytrval, jako kdyby viděl Neviditelného.*“ Hleděl přes poklady a radosti Egypta na jedné straně, a přes utrpení a pohanu Božího lidu na druhé straně. Vírou hleděl kupředu a viděl „*Krále v okrase jeho*“ a „*zemi dalekou*“ (Iz. 33,17). Ve světle slávy té země, a přitahován krásou Krále, přemohl všechnu slávu světa. Ve světle budoucího světa si utvořil správné ocenění přítomného světa. Viděl, že ve spojení s pohaněním Krista tu jsou větší bohatství než všechny poklady v Egyptě.

Viděl, že nad vši slávou tohoto světa je stín smrti a soudu. Viděl, že radosti tohoto světa jsou jen dočasné a že všechny poklady Egypta končí v hrobě. Takovým to shledal být i Josef v dřívější době, neboť i on zaujímal velké místo v Egyptě. Jako druhý po králi měl moc, kterou žádný smrtelník před ním ani po něm v tomto světě neměl. Nicméně to vše končilo v rakvi, neboť poslední slova 1. Mojžíšovy knihy jsou: „*I umřel Josef... a... vložen jest do truhly v Egyptě.*“ Tolik je možné říci o radostech a pokladech Egypta. Všechna sláva tohoto světa klesne nakonec do rakve. Faraonova mocná říše se scvrkne do úzkého hrobu.

Jak jiné to je s Božím lidem! Jeho podílem v tomto světě je utrpení a pohanění. Ale trpět s Kristem pohanění znamená vládnout s Kristem ve slávě, neboť není snad napsáno: „*.... jestliže spolu trpíme, abychom spolu i oslaveni byli.*“ (Římanům 8,17)?

Pro člověka ve světě se Mojžíšovo odmítnutí, volba a považování jeví jako vrchol pošetilosti. Podívejme se tedy, jak se to v Mojžíšově případě vyvine. Přenesme se o nějakých tisíc pět set let kupředu od dne jeho odmítnutí a volby, a začneme vidět odměnu. Když se obrátíme k onomu velkému výjevu, popsanému v počátečních verších 17. kapitoly Matouše, uvidíme, že země, která byla daleko, se přiblížila a Král je ukázán ve Svě krásě. Jsme nesení od země stranou na vysokou horu a na chvíli vidíme Krista v Jeho slávě, když se změnilo vzezření Jeho tváře. Tvář, kdysi zohavená více než kterého člověka, nyní září jako slunce. Šaty ponížení jsou odloženy a On má roucho, které září jako světlo. Je to nádherné zjevení, ale mají následovat další divy, neboť čteme: „*A aj, ukázali se ... Mojžíš a Eliáš, rozmlouvající s Ním.*“ Před patnácti sty lety zmizel Mojžíš zrakům světa a krále tohoto světa, aby sdílel pohanění

Krista s Jeho chudým a opovrhovaným lidem. Nyní se opět objevuje, ale tentokrát proto, aby sdílel slávy Krále králů ve společnosti proroka a apoštolů. Byla doba, kdy pevně vytrval, **jako kdyby viděl Neviditelného**; nyní je „s Ním“ ve slávě. Kdo řekne ve světle této odměny, že Mojžíš promarnil svou příležitost, když odmítl svět a zvolil učinit se zajedno s trpícím Božím lidem?

Verš 27: *Vírou opustil Egypt a nebál se hněvu krále; neboť pevně vytrval, jako kdyby viděl Neviditelného.*

Je pro nás dobré, když si z tohoto zářného příkladu víry vezmeme příklad. Je pro nás skutečně dobré, když zvážíme Kristova bohatství, postavíme je proti pokladům tohoto světa a považujeme je za větší než to druhé. Je také dobré, když hledíme přes sebezapírání a odmítání světa a vidíme odměnu v budoucí slávě. Nade vše pak je dobré, když ve všech protivenstvích, urážkách a pohanění vytrváme s pohledem na Toho, který je neviditelný. Když Štěpán stál před svými nepřáteli a snášel jejich protivení se a urážky, vytrval bez slov hněvu nebo odporu, když hleděl na Toho, který je neviditelný, neboť čteme: „*On pak pln jsa Duchu svatého, pohleděv do nebe, užíval slávu Boží a Ježíše stojícího na pravici Boží.*“ (Skutky 7,55) Nespokojujme se s tím, že On vidí nás, ale snažme se chodit v energii víry, která vidí Jeho. Je to velká věc, uvědomovat si, že On nás vidí; a přece je více to, když chodíme, jako kdybychom viděli vírou Jeho, a přitom čekáme na chvíli, kdy Ho skutečně uvidíme tvář v tvář.

*„Neboť jak odmění úsměv Jeho
utrpení krátké chvíle této!“*

Verš 28: *Vírou slavil paschu a pokropení krví, aby se jich zhoubce prvorozených nedotkl.*

V Mojžíšově příběhu jsou pro nás navíc další naučení. Viděli jsme, že jeho víra ho pozvedla nad strach z člověka. Nyní máme vidět, že vede ke svaté bázni před Bohem. Víra uznává, že jsme hříšníci a že Bůh je svatý Bůh, který nemůže přecházet hříchy. Izraelité jako hříšníci byli pod soudem stejně jako Egypťané. Jak potom měli uniknout zkáze svých prvorozených? Bůh opatřuje prostředek ochrany před soudem – krev beránka – a říká: „*Když užijím krev, pominu vás.*“ (2. M. 12,13) Víra spočívá ne na našem ocenění krve Beránka, ale na Božím dokonalém ocenění. Tak skrze víru Mojžíš „*slavil paschu a pokropení krví, aby se jich zhoubce prvorozených nedotkl.*“

Verš 29: *Vírou prošli Rudé moře jako po suché zemi, o což se pokusili Egyptští, a byli pohlceni.*

Vírou v Boží ocenění krve byly děti Izraele zachovány před soudem v Egyptě. Potom vírou „prošli Rudé moře jako po suché zemi.“ V Egyptě se setkali s Bohem jako se Soudcem. U Rudého moře zasahuje jako Zachránce. Tu bylo lidu řečeno: „Stůjte a vizte spasení Hospodinovo.“ (2. M. 14,13) Tam Bůh zadržel vody Rudého moře, takže Jeho lid prošel jako po suché zemi. V Egyptě byli ochráněni krví před soudem, u Rudého moře byli zachráněni od všech svých nepřátel.

Kristovou smrtí bylo učiněno zadost nárokům svatého Boha a smrtí a vzkříšením Krista prošel věřící smrtí a soudem. V předobrazu představuje pascha Krista, jak se sám obětoval bez poskvrny Bohu; Rudé moře představuje Krista, jak byl vydán pro naše provinění a vzkříšen pro naše ospravedlnění (Řím. 4,25).

Když se Egyptští pokusili projít Rudým mořem, utopili se. Čelit smrti bez víry znamená pro přirozeného člověka jistou zkázu. Žel, kolik je dnes takových, kteří navenek vyznávají křesťanství, a přece se pokoušejí získat spasení svými vlastními snahami a stojí proti smrti bez víry v Kristovu krev; najdou jen zahynutí.

Verš 30: *Vírou padly zdi Jericha, když je obcházeli po sedm dní.*

Jestliže izraelský lid byl vírou zachráněn před soudem a vysvobozen z Egypta, tu také vírou přemohl odpor nepřítele, který jim chtěl zabránit ve vstupu do zaslíbené země. „Vírou padly zdi Jericha.“ Izrael použil neslýchanou metodu obléhání města; ale pád zdí nezpůsobilo prostě chození kolem města po sedm dní, ale víra, která byla poslušná Božího slova.

Verš 31: *Vírou nezahynula Raab, nevěstka, s nevěřícími, protože v pokoji přijala zvědy.*

Víra kromě toho zajišťuje ženě se špatnou pověstí místo mezi těmito vynikajícími lidmi Starého zákona. „Vírou nezahynula Raab, nevěstka, s nevěřícími.“ Jako nevěstka by byla lidmi odsouzena. Skrze víru přichází do toho velkého oblaku svědků, kteří dostávají od Boha dobré svědectví.

Verš 32: *A co mám ještě říci? Neboť by mi chyběl čas, kdybych chtěl vyprávět o Gedeonovi a Barákovi a Samsonovi a Jefte a Davidovi a Samuelovi a prorocích,*

Gedeon, Barák, Samson, Jefte, David a Samuel doplňují seznam mužů víry, kteří tu jsou uvedeni jmény. Bylo poznamenáno, že v tomto seznamu jmen není sledován historický pořádek. V dějinách Barák předcházela Gedeon, Jefte Samsona. Snad je to ke zdůraznění skutečnosti, že ve dnech soudců byla Gedeonova víra vyššího řádu než Barákova a že Samsonova víra převyšovala víru Jefte. David může být počítán mezi soudce, protože také on byl vládce; a o Samuelovi je zmínka jako o posledním snad proto, aby ho spojila s proroky, kteří přišli po králích.

Verše 33 a 34: *...kteří skrze víru podmaňovali království, působili spravedlnost, dosahovali zaslíbení, zacpávali tlamy lvů, uhašovali sílu ohně, ucházeli ostrosti meče, ze slabosti nabývali sílu, v boji se stávali silní, zaháněli vojska cizinců.*

V závěrečných verších se apoštol zmiňuje o neobyčejných skutcích víry, aby ukázal pozoruhodné vlastnosti víry.

1. Předně se zmiňuje o událostech, které zdůrazňují **sílu víry**, která si podmaňuje království a poráží armády; která je silná ve slabosti a statečná v boji; která triumfuje nad mocí přírody, jak je představovaná lvem, a uhašuje prudkost živlů, jako je oheň; která dokonce získává vítězství nad smrtí.

Verše 35 a 36: *Ženy dostávaly své mrtvé zpět skrze vzkříšení; jiní ale byli mučeni, nepřijavše osvobození, aby získali lepší vzkříšení. Jiní ale byli zkoušeni posměchem a bičováním, a k tomu pouty a vězením.*

2. Za druhé před nás apoštol staví **pevné vytrvání víry**, která v mukách odmítla přijmout vysvobození a ve zkoušce snesla posmívání a bití, pouta a uvěznění.

Verše 37 a 38: *Byli kamenováni, rozřezáváni, pokoušeni, umírali smrtí mečem, bloudili sem a tam v ovčích kožešinách, v kozích kůžích, měli nedostatek, soužení, zlé nakládání (jichž svět nebyl hoden), bloudili po pustinách a horách, a děrách a jeskyních země.*

3. Za třetí mluví podrobněji o **utrpeních víry**: „Byli kamenováni, rozřezáváni, pokoušeni, umírali smrtí mečem.“
4. Nakonec vidíme **pohanění víry**. Svět vyháněl muže víry ze svého středu a jednal s nimi jako s opovrhovanými vyvrženci. Stávali se bloudícími v zemi. Svým jednáním s těmi, kteří byli pro Boha cennými, se svět ukázal

být jich nehoden. Odsuzováním mužů víry odsoudil sám sebe.

Verše 39 a 40: *A tito všichni, kteří skrze víru dosáhli svědectví, neobdrželi zaslíbení, poněvadž Bůh pro nás zamýšlel něco lepšího, aby oni bez nás nebyli učiněni dokonalými.*

Nicméně přes všechny své mocné skutky, svou vytrvalost, svá utrpení a pohanu neobdrželi ve svých dnech zaslíbené požehnání. V minulosti žili vírou; dnes mají dobré svědectví; v budoucnosti se budou radovat z odměny, když budou uvedeni do zaslíbených požehnání. Velké bude požehnání těchto starozákonních svatých. A přece Bůh připravil pro křesťana „něco lepšího“. Když Bůh dokončí Svůj úmysl povoláním Církve, starozákonní věřící spolu s Církví vstoupí do plnosti požehnání. Oni čekají a my čekáme na jitro vzkříšení, abychom byli „učiněni dokonalými“.

10. Jak nás Bůh udržuje na cestě víry

(Židům 12)

Je věcí zásadního významu, aby křesťan měl správné ocenění světa, jímž prochází, a přitom vždy měl před sebou blaženost světa, ke kterému jde.

Avšak jestliže se příliš zabýváme vzrůstajícím zlem světa, který zraje k soudu, vážným stavem křesťanstva, které bude tak brzo vyvrženo z Kristových úst, a zmatkem a rozptýlením mezi Božím lidem, tu sotva unikneme depresi a malomyslnosti.

Ve dvanácté kapitole je uznávána skutečnost, že je možné, aby křesťan byl skleslý kvůli zkouškám na cestě. Avšak je také představena pravda, která působí proti tomuto osidlu. Apoštol zřejmě viděl, že ti, kterým píše, jsou v nebezpečí, že klesnou pod tlakem zkoušek a v konfliktu s nepřítelem se vzdají. Mluví o „břemenech“, která tlačí dolů, o hříchu, který nás obkličuje, a o těžkostech, které mohou vyvstat v křesťanském okruhu.

Tváří v tvář těmto zkouškám vidí, že tu je vážné nebezpečí, že věřící budou mít překážky v tom, aby běželi závod, který je před nimi. Že se unaví a zemdlí v boji s nepřítelem, že snad zemdlí pod kázní Páně. Že jejich kolena zeslábnou a že jejich zemdlené ruce a slabá kolena povedou nohy k odvrácení se na nějakou křivou cestu.

Aby nás apoštol ochránil před tím, abychom byli přemoženi zlem, ukazuje

nám některé velké pravdy, které, jsou-li s energií drženy, nás posilní a povzbudí, abychom přes všechny zkoušky a protivenství, běželi závod ze země k nebi.

Verš 1: *Proto tedy, majíce tak velký oblak svědků kolem sebe, když odložíme každé břemeno a snadno oplétající nás hřích, běžme i my s vytrvalostí ten před námi ležící závod,*

Naše nohy jsou na cestě, která leží mezi přítomným světem, ke kterému jsme se obrátili zády, a budoucím světem, k němuž jsou obrácené naše zraky. Na tuto cestu je pohlíženo jako na „**ten** závod /běh/“. Není to „**nějaký** závod /běh/“, který máme před sebou, ale „**ten před námi ležící závod**“. Zdá se, že si mnozí myslí, že zatímco je jen jedna cesta, jak být spasen, je mnoho cest pro putování tímto světem; a že každý křesťan má svobodu k tomu, aby si vybral cestu, které dává přednost. Písmo nám ukazuje, že Bůh má Svoji cestu, jak zachránit lidi ze světa, a Svoji cestu, jak je provést světem. Naší velkou věcí by mělo být poznat cestu, kterou Bůh vyznačil pro Svůj lid, a potom běžet „**ten před námi ležící závod**“.

Když čteme Epištolu Židům, je zřejmé, že Boží cesta pro Jeho lid je zcela vně židovského tábora. Je rovněž zřejmé, že křesťanstvo se vrátilo k pořádku věci tábora, a proto příkaz v poslední kapitole, abychom vyšli ven z tábora, má stále své použití. Ale tak jako tehdy, i nyní vyjít z dnešního náboženského světa přinese pohanění a možná i utrpení, a my přirozeně uhýbáme pohaně i utrpení.

Navíc tu jsou překážky, bránící nám v tom, abychom šli po této cestě. Apoštol říká: „...*když odložíme každé břemeno a snadno oplétající nás hřích.*“ Zde jsou dvě věci, které nám často brání v tom, abychom celým srdcem šli po cestě, kterou Bůh vyznačil: „břemena“ a „hřích“. Břemena nejsou věci mravně špatné. Vše, co duši brání, aby přijala Boží cestu, anebo aby s trpělivostí běžela po započaté cestě, je břemeno. Možná, že nejrychlejší způsob pro každého, jak poznat, co je pro náš duchovní pokrok břemenem, je začít běžet. Běžec se při závodu zbaví každé části oblečení, která není nutná. Věci, které by v běžném životě nebyly žádným břemenem, se stanou břemenem, když běžíme závod. Kromě toho jsme vyzváni, abychom odložili „každé břemeno“. Jsme dost ochotni odložit některá břemena, a přece si ponecháváme jiná.

Jinou velkou překážkou je hřích. Ne to, čemu někdy říkáme navyklý hřích, jak bychom si na základě některých překladů mohli myslet. Nemá to být „**ten**

hřích“, ale prostě „hřích“, jehož principem je bezzákonost, či konání vlastní vůle. Nic nám nebude tak bránit v nastoupení cesty pohanění vně tábora jako neodsouzená vlastní vůle. Boží cesta musí být cesta, na které není prostor pro vůli člověka.

Existence těchto překážek bude vyžadovat energii a vytrvalost, pokud mají být překonány. Apoštol proto říká: „*Běžme... s vytrvalostí.*“ Běh předpokládá duchovní energii a ve spojení s tím potřebujeme vytrvalost. Je snadné učinit energický start; je těžké vytrvat den za dnem tváří v tvář těžkostem a zklamáním. Abychom mohli překonat tyto překážky a vyvinout energii, potřebnou k tomu, abychom s vytrvalostí běželi závod, který je před námi, Duch Boží nám v této kapitole představuje různé prostředky, které Bůh za tím účelem používá.

1. Předně máme pro své povzbuzení oblak svědků o cestě víry. Když se proti nám stavějí nepřátelé, když tu jsou zkoušky, s kterými se musíme vypořádat, a těžkosti, které musíme překonávat, pak pamatujme, že před námi šli po této cestě víry druzí. Druzí už chodili ve světle budoucích sláv; druzí se museli setkávat s ještě většími zkouškami – krutým posměchem, pouty, vězeními, pronásledováními a smrtí – a vírou zvítězili. Jsme tak obklopeni oblakem svědků o víře, která se umí povznést nad každý druh zkoušky v tomto přítomném světě a s trpělivostí běžet závod, který vede do jiného světa.

Verš 2: ...*hledíce na Ježíše, započínatele a dokonavatele víry, který, ne dbaje na hanbu, pro před sebou ležící radost vytrpěl kříž a posadil se po pravici Božího trůnu.*

2. Za druhé: Daleko nade všemi pozemskými svědky je Ježíš ve slávě. A aby nás mohl povzbudit na cestě víry, jsou naše oči obráceny k Němu, „*započínateli /vůdci/ naší víry*“. Apoštol si nepředstavuje, že když jsme se vydali po cestě vně tábora, budeme schopni udržovat se na cestě vlastní silou. Naopak, jeho napomenutí jasně říká, že když jsme překonali překážky a začali běžet, můžeme pokračovat jen s pohledem upřeným pevně na Ježíše. On, jenž nás přitahuje ven z tábora k Sobě, je ten jediný, kdo nás může udržet, když jsme k Němu vyšli. Jiní vstoupili na cestu víry, ale nedosáhli konečného cíle; ještě nejsou „*učiněni dokonalými*“ (Židům 11,40). „*Hledíce na Ježíše*“, vidíme Toho, jenž šel každý krok po té cestě a dosáhl cíle. Hrdinové Starého zákona jsou zářnými příklady, ale nejsou ani „*započínateli /vůdci/*“, ani „*dokonavatelé*“; Ježíš je obojí. Na Své cestě

utrpení a hanby byl posilován radostí, která ležela před Ním. Když šel po cestě, mohl říci: „*Sytost hojného veselí jest před obličejem tvým, a dokonalé utěšení po pravici tvé až na věky.*“ (Žalm 16,11)

Svědkové z 11. kapitoly nás povzbuzují svým příkladem, ale ani jeden z těchto svědků nemůže být předmětem víry, ani dát milost k pomoci v čas potřeby. Ježíš je nejen dokonalý příklad někoho, kdo šel cestou víry a dosáhl cíle, ale On je také Ten, jenž z místa moci „po pravici Boží“ může udílet udržující milost těm, kteří jsou na cestě. Oblak svědků opustil jeviště: pro Boha jsou živí, ale pokud jde o tento svět, jsou mrtví. Ježíš vždycky žije. Máme za sebou obdivuhodné příklady; před sebou máme žijící Osobu.

Je třeba si všimnout toho, jak často je Pán v této Epištole představen Svým osobním jménem jako Ježíš. (Viz Židům 2,9; 4,14; 6,20; 10,19; 12,2; 13,12.) Je to zřejmě proto, abychom si uvědomovali tu velkou skutečnost, že Ten, který je korunován slávou a ctí – který je náš Apoštol a Nejvyšší kněz – je ten samý, jenž zde byl jako pokorný člověk mezi lidmi. Jakkoli se Jeho postavení a okolnosti změnily, je to „tento JEŽÍŠ“, na kterého jsme vyzváni upřeně hledět. On hledí na nás, avšak hledíme stále i my na Něho?

Verše 3 a 4: *Neboť hledte /pomyslete/ na toho, který proti sobě strpěl tak velký odpor od hříšníků, abyste se neunavili, umdlévajíce ve svých duších. Ještě jste se, proti hříchu bojujíce, nevzepřeli až do krve,*

3. Za třetí máme povzbuzení z Ježíšovy dokonalé cesty. Jsme nejen napomenuti, abychom hleděli na Ježíše tam, kde je, ale abychom také na Něho patřili tam, kde byl. „Dobře hledte /zvažujte/“ je lepší překlad. Když budeme hledět na Jeho cestu, uvidíme, že od začátku až do konce tu byl „odpor hříšníků proti Němu“. I my, jestliže se vydáme cestou víry vně tábora, abychom běželi závod, který před námi leží, jistě shledáme, že se na všech stranách budeme muset setkávat s převráceností lidí, s odporováním hříšníků proti Kristu, a dokonce s odmítáním Božího lidu sdílet Jeho pohanění. Snášení ustavičného protivení se je velmi unavující. A když jsme unaveni, máme sklon zemdlávat a vzdávat se. Pak „hledme na Něho“, abychom neochabli. Není nic, s čím se musíme setkávat, ať od protivících se hříšníků nebo od chybujících svatých, s čím by se On už nesetkal v plné míře. On mohl říci: „*Každý den utrhaří mi nepřátelé moji, a posměvači moji proklínají mnou /přisahají při mně/.*“ (Žalm 102,9) Ještě

jsme se nevzepřeli až do krve, bojujíce proti hříchu. Pán raději vylil Svou krev, než by ustoupil odporování hříšníků a zklamal v poslušnosti Boží vůle. Hříšníci, kteří obklopovali kříž, říkali: „*Pomoz sám sobě. Jsi-li Syn Boží, sestup s kříže.*“ (Mat. 27,40) Kdyby to byl udělal, zklamal by v činění Otcovy vůle a nevykonal by to dílo, které On Mu dal, aby je činil.

4. Za čtvrté: Aby byly naše nohy udržovány na cestě, máme ve verších 5-11 Otcovy cesty lásky v kázni. Kdybychom při vzpírání se proti hříchu byli povoláni k tomu, abychom vytrpěli mučednickou smrt, byli bychom provždy osvobozeni od těla. Jestliže však nejsme povoláni, abychom trpěli až k smrti, používá Otec jiný způsob, jak nás vysvobodit od moci těla a učinit nás účastníky Své svatosti. Může posílat zkoušky, aby nás káznily a, je-li toho potřeba, napravovaly.

Verš 5: *...a zapomněli jste na napomenutí, které k vám mluví jako k synům: „Synu můj, nevaž si málo kázně Páně, ani neumdlévej, když jsi od něho trestán;*

Vzhledem k tomuto Otcovu jednání tu jsou dvě nebezpečí, před kterými jsme varováni. Na jedné straně jsme v nebezpečí, že budeme zkouškou pohrdat, na druhé straně můžeme pod tíží zkoušky umdlévat. Nemáme v duchu pýchy přijímat zkoušku stoickým způsobem, jako jsoucí údělem lidstva, ani nemáme pod zkouškou klesat v duchu beznaděje.

Verše 6-8: *...neboť koho Pán miluje, toho ukázňuje; švihá ale každého syna, kterého přijímá.“ Co trpíte, je ke kázni: Bůh s vámi jedná jako se syny; neboť kdo je syn, kterého otec neukázňuje? Jestliže ale jste bez kázně, které se stali všichni účastnými, pak jste bastardi a ne synové.*

Když jsme byli varováni před těmito dvěma nebezpečími, jsou nám dále připomenuty dvě pravdy, které nás zachovají jak před zlehčováním těžkostí, tak i před zemdléváním v nich. Nejprve nám je řečeno, že za každou zkouškou je láska. Neboť je napsáno: „*Koho Pán miluje, toho ukázňuje.*“ Ruka, která udeří, je vedena milujícím srdcem. Jak potom mohu pohrdat něčím, co dokonalá láska vidí za potřebné činit? Proč bych měl zemdlévat? Cožpak láska nemůže podepřít ve zkoušce, kterou láska posílá? Za druhé nám je řečeno, že v našich zkouškách s námi Bůh jedná jako se syny. U svých dětí vidíme působení jejich vůle a určité sklony, které musejí být potlačeny. Tak podobně Bůh vidí u Svých dětí všechno, co je v rozporu s Jeho svatostí – zlé sklony a zvyky, které si snad málo

uvědomujeme: netrpělivost a vznětlivost, marnivost a pýchu, chlubitost a sebedůvěru, tvrdost a sobectví, žádosti a vášně. On ve Své velké lásce s námi jedná tak, aby nás učinil účastníky Své svatosti. Námaha, kterou si Otec s námi dává, když nás cvičí a formuje náš charakter k podobnosti Své vlastní svaté přirozenosti, je důsledek Jeho velké lásky k Jeho dětem. Jeho láska není pouze jakási pasivní láska; je aktivní v náš prospěch. I my často myslíme na Jeho lásku a mluvíme o ní, když jsme ušetřeni nějaké zkoušky anebo zbaveni nějaké těžkosti. To skutečně může být Jeho něžné, milující milosrdenství. Ale zde se učíme, že to je rovněž Jeho láska, která posílá zkoušku.

Apoštol mluví o káznění a švihání. Švihání je snad více Boží jednání ve vládě, když kárá a trestá kvůli skutečnému pochybení. Kázeň (výchova) není nutně vykonávaná kvůli nějakému hříchu, ale spíše za účelem, aby v nás rozvinula to, co odpovídá Boží přirozenosti, abychom mohli být účastni Jeho svatosti.

Verše 9-11: *K tomu jsme také měli své otce podle těla za vychovatele a měli jsme je v úctě; neměli bychom tím více být poddáni Otci duchů a žít? Neboť oni samozřejmě nás káznili po málo dní podle svého dobrozdání, ale on k užitku, abychom se stali účastni jeho svatosti. Všechno káznění se ale pro přítomnost nezdá být předmětem radosti, nýbrž zármutku; potom ale dává pokojné ovoce spravedlnosti těm, kteří jsou skrze ně pocvičeni.*

Potom je nám dáno naučení o dvou pravdách, skrze které můžeme mít užitek z Božího jednání v kázni. Předně nám je řečeno, že máme být „**poddáni Otci duchů a žít**“. Naši pozemští otcové jednali s tělem; Otec duchů s námi jedná v kázni, aby v nás formoval správného **ducha**, abychom žili Jemu. Abychom z tohoto jednání získali plný užitek, musíme se cele **poddát** tomu, co Bůh dovoluje. Když se ve zkoušce poddáváme Bohu, udržujeme Boha mezi sebou a zkouškou. Když se vzpouíme a pochybujeme o Boží cestě, zkouška se dostává mezi nás a Boha, a místo aby naše duše byly v životě podpírány, upadáme do tmy.

Za druhé: Když jsme se poddali tomu, co Bůh dovoluje, máme skrze to „**být pocvičeni**“. V budoucím dni uvidíme celou tu cestu, po níž nás vedl, a plně porozumíme zkouškám a trápením, jimiž nás cvičil a žehnal nám.

Avšak i když toto je pravda, Bůh si přeje, abychom už v přítomnosti měli požehnání z Jeho jednání s námi, a pro to potřebujeme přítomné

zkoušky. Požehnání spočívají v tom, že se stáváme účastníky Jeho svatosti a těšíme se z pokojného ovoce spravedlnosti. Svatost, o které apoštol mluví v 10. verši, je druh svatosti, která nás vede k tomu, abychom nejenom odmítli vše, co není svaté, ale abychom také vše, co není svaté, **nenáviděli**, jako to Bůh nenávidí. Nenávidění zlého povede k praktické spravedlnosti, která opět přinese pokojné ovoce, v protikladu k neklidu nespravedlivého světa, jímž procházíme.

5. Za páté máme ve verších 12 až 17 pro naše povzbuzení některá velmi praktická napomenutí, která nám pomohou čelit zvláštním nebezpečím a těžkostem, které mohou vyvstat mezi těmi, kteří jdou po cestě víry. Když se snažíme jít v poslušnosti Slova a odmítáme snižovat standard Slova, nepředpokládá se, že najdeme společnost, ve které nejsou žádné slabosti a selhání. Snahy vytvořit nějaké společenství, z něhož by byli vyloučeni všichni, kromě těch nejduchovnějších, by vyústily jen ve vytvoření domýšlivé společnosti sobeckých a se sebou spokojených věřících.

Proto Písmo ukazuje na to, že na křesťanské cestě můžeme najít:

- 1) takové, kterým chybí křesťanská energie – jejichž ruce jsou ochablé a kolena zchomrlá;
- 2) takové, kteří chodí po křivých cestách;
- 3) takové, kteří působí sváry;
- 4) takové, kteří zklamávají vzhledem k praktické svatosti;
- 5) takové, kteří trpí nedostatkem Boží milosti;
- 6) takové, kteří vytvářejí nesvatá spojení se světem;
- 7) takové, kteří jednájí s Božími věcmi jako s něčím obyčejným.

Jak tedy máme jednat tváří v tvář těmto různým zlým věcem, do kterých každý z nás může upadnout, neochrání-li ho Boží milost?

Verš 12: *Proto „pozvedněte ochablé ruce a zchomrlá kolena,*

1. Apoštol za prvé říká: „*Pozvedněte ochablé ruce a zchomrlá kolena.*“ Jestliže duchovní energie ochabuje, pak povzbuzuj druhé tím, že pozvedneš své vlastní ruce. Nemůžeme použít toto napomenutí na modlitbu? Když apoštol píše Timoteovi, říká: „*Chtěl bych, aby se modlili na všelikém místě muži, **pozdvihující** čistých rukou.*“ (1. Timoteovi 2,8) Ruce, které jsou svěšené, a kolena, která jsou zchomrlá, mohou svědčit o rukou, zřídka pozvedaných v modlitbě, a o kolenou, které se zřídka sklánějí v modlitbě.

Za starých dob prorok řekl: „*Ustává a umdlévá mládež, a mládenci těžce klesají. Ale ti, jenž očekávají na Hospodina, nabývají nové síly.*“ (Izaiáš 40,30.31) Nejsme až příliš často bez síly na veřejnosti, protože se sami vskrytu nemodlíme?

Verš 13: ...a „*učňte přímou cestu pro své nohy,*“ aby se to chromé neodvrátilo od cesty, ale spíše bylo uzdraveno.

2. Za druhé musí praxe následovat modlitbu, a tak dále čteme: „*Učňte přímou cestu pro své nohy!*“ V době, kdy jsou mnozí nakloněni k tomu, aby chodili po křivých cestách, dbejme pečlivě na to, abychom učinili stezky pro naše nohy přímými, aby nikdo nebyl odvrácen od cesty. Jsou mnozí, kteří jsou snad chromí a ve svém chození kulhají. Nejsou přesvědčeni o cestě, po které jdou, a nemají jasné poznání o místě, které zaujímají. Takové lze snadno odvrátit i malým podnětem. Jak důležité proto je, aby tu nebyla žádná příčina ke klopýtnutí tím, že by následovali nějaké pochybné chození. Snadno se stane, že nějaký starší věřící nemoudrým jednáním otevře dveře, jimiž mohou mladší věřící **projít**, a tak být odvráceni od cesty.

Verš 14: *Usilujte o pokoj se všemi a o svatost, bez níž nikdo neuvidí Pána;*

3. Za třetí: Jestliže tu jsou takoví, kteří jdou cestou působící nesváry, pak hledme, abychom usilovali o pokoj se všemi. Křesťan se má snažit procházet tímto světem klidně, neplést se do politiky světa, ani nemá vyjadřovat silné názory o věcech, které se ho jako cizince ve světě netýkají. V padlé lidské přirozenosti je vrozený sklon zaplétat se do sporů. Křesťan se nejen má zdržet všeho, co vzbuzuje svár, ale také má usilovat o pokoj tím, že jde cestou, působící pokoj.
4. Za čtvrté dbejme na to, abychom usilovali o praktickou svatost, bez které žádný člověk neuvidí Pána. Apoštol říká, že vidíme Ježíše, korunovaného ctí a slávou; ale to předpokládá normální chození ve svatosti. Každé trpění nesvatých věcí zatemňuje vidění. Bez svatosti neuvidíme Pána. Pokoj a svatost musí být drženy pospolu, tak jako v tomto oddílu, jinak můžeme usilovat o pokoj na úkor svatosti, anebo o svatost bez pokoje.

Verš 15: ...*dbajíce na to, aby někdo netrpěl nedostatkem Boží milosti, aby nevypučel nahoru nějaký kořen hořkosti a vás nezneklidnil, a mnozí by jím byli znečištěni;*

5. Za páté nás apoštol napomíná, abychom dbali na to, „*aby někdo netrpěl nedostatkem Boží milosti*“. Nedostatek Boží milosti znamená ztratit důvěru v Boží milost a praktický prožitek toho, čím Bůh pro nás je. Jako následek může vyrůst nějaký kořen hořkosti a znepokojuvat věřící a mnozí mohou být poskvrněni udržováním hořkých myšlenek jeden proti druhému.

Verše 16 a 17: ...*aby někdo nebyl smilník nebo bezbožný jako Ezau, který za jeden pokrm prodal právo prvorozenství, neboť víte, že také potom, když chtěl zdědit požehnání, byl zavržen (neboť nenalezl místo pro pokání), ačkoli je se slzami horlivě hledal.*

6. Za šesté máme bdít proti nesvatému spojení se světem, znázorněnému smilstvem. Konečně jsme varováni před jednáním s Božími věcmi, jako kdyby byly obyčejné. To je bezbožnost, jejímž vážným příkladem je Ezau, který kvůli přítomné, pomíjivé výhodě nakládal s právem prvorozenství lehkovážně – jako kdyby mělo malou cenu. To bylo jistě vážným varováním pro tyto Hebreje, jako je ve skutečnosti i vážným varováním pro všechny, kteří mají vyznání, aby lehkovážně neodhazovali požehnání křesťanství. Žel, křesťanstvo rychle upadlo do bezbožnosti Ezaua. Bude zavrženo jako Ezau. Poznamenejme, že Ezau nehledal vážně se slzami **pokání**, nýbrž požehnání, když bylo pozdě. Křesťanstvo jednou shledá, že není místo pro pokání u těch, kteří odpadli.

Avšak mějme na paměti, že aniž bychom šli až k odpadnutí, můžeme upadnout do bezbožnosti, když si budeme málo cenit Bohem daných výsad. Nejsou tu takoví, kteří dali stranou večeři Páně jako mající malý význam, protože skrze ni nejsme spaseni? Není to příklad novodobé bezbožnosti?

Verše 18-21: *Neboť jste nepřišli k hoře, které je možné se dotknout, a k zanícenému ohni a k temnotě a mrákotě a bouři a ke znění trouby a k hlasu slov, jejichž posluchači prosili, aby k nim už nebylo mluveno slovo (neboť nemohli snést to, co bylo přikazováno: „A kdyby zvíře se dotklo hory, má být ukamenováno.“ A tak hrozný byl ten zjev, že Mojžíš řekl: „Jsem pln strachu a třesení.“),*

7. Za sedmé. Nakonec, aby pozvedl naše duše nad zkoušky, trápení a cvičení tohoto přítomného světa, apoštol před našimi zraky rozvíjí požehnání budoucího světa.

V současnosti je všechno v tomto budoucím světě, světě požehnání, mimo oblast vidění a vnímání smysly. Tak když apoštol říká, že jsme přišli k těmto velkým skutečnostem, jistě má na mysli to, že jsme k nim přišli v chápání vírou. V kapitole 2,5 apoštol jasně mluví o „budoucím světě“, což je výraz, který označuje Kristovo rozsáhlé dědictví ve dnech tisíciletého království. Zahrnuje vše, nad čím bude Kristus jako člověk vládnout, ať v nebi nebo na zemi, neboť tu bude nebeská stránka budoucího světa, stejně jako zemská stránka.

Avšak dříve, než apoštol bude mluvit o těchto skutečnostech, aby ukázal rozdíl, mluví ve verších 18-21 o věcech, ke kterým přišel Izrael – ale ke kterým křesťan nepřišel. Na Sinaji Bůh oznámil izraelskému lidu smlouvu a představil jim to, **co jim přikázal vykonávat**, totiž deset přikázání (5. M. 4,10-13). Z tohoto důvodu byla Boží přítomnost na zemi doprovázena symboly Jeho majestátu a svatého, zničujícího odsouzení neposlušnosti a hříchu. Tyto symboly – oheň, tma, mrákota a bouře – naplnily srdce lidu hrůzou. Všechno na Sinaji bylo **proti nám**. Navíc se vše na té první hoře obracelo k vidění a smyslům. My křesťané jsme nepřišli k hoře, „*které je možné se dotknout*“ (verš 18), ani k věcem, které mohou být **slyšeny**, jako je „*znění trouby a hlas slov*“ (verš 19). Ani jsme nepřišli k věcem, které mohou být **viděny** (verš 21). Přirozený člověk nemůže snést Boží přítomnost. Každý pohled na Boží slávu je přemáhající, je-li spojen s požadavkem na člověka. Izrael to nemohl snést, a i Mojžíš shledal tento zjev jako hrozný a řekl: „*Jsem pln strachu a třesení.*“

Velkých skutečností, ke kterým jsme přišli v křesťanství, se přirozený člověk nemůže dotknout ani je slyšet, ani vidět; mohou být poznány jen vírou. Tato skutečnost musela být pro tyto hebrejské věřící zvláštní zkouškou, poněvadž byli zvyklí na náboženský systém, ve kterém bylo vše určeno k tomu, aby oslovovalo člověka v těle. Nyní byli uvedeni do něčeho, co bylo naprosto nové a co dávalo stranou všechny věci, které byly určeny pro zrak. Museli se naučit, že věci židovství byly jen stíny, a že neviditelné věci křesťanství jsou podstata. Vše pro zrak pominulo a oni a my jsme přivedeni do obdivuhodného okruhu požehnání, jichž se může chopit jen víra.

Verše 22-24: *...nýbrž přišli jste k hoře Sionu a k městu živého Boha, nebeskému Jeruzalému; a k myriádám andělů, všeobecnému shromáždění; a ke shromáždění prvorozených, kteří jsou zapsáni v nebesích; a k Bohu,*

soudci všech; a k duchům dokonáných spravedlivých; a k Ježíšovi, prostředníku nové smlouvy; a ke krvi pokropení, která lépe mluví než Abel.

V tomto výhledu na požehnání, který se nám otevírá, je jmenováno osm předmětů, o nichž nám je řečeno, že jsme k nim přišli:

1. hora Sion;
2. město živého Boha, nebeský Jeruzalém;
3. nesčíslná společnost andělů, všeobecné shromáždění;
4. církev /shromáždění/ prvorozených, kteří jsou zapsáni v nebesích;
5. Bůh, Soudce všech;
6. duchové spravedlivých lidí, učiněných dokonalými;
7. Ježíš, Prostředník nové smlouvy;
8. pokropení krví, která mluví lépe než Abel.

1. Hora Sion.

Když ve víře své duše hledíme kupředu na budoucí svět, Duch Boží nás nejprve přivádí k hoře Sionu, pozemskému Jeruzalému, který představuje pozemské svaté. Hora Sion dále jako symbol představuje půdu, na které všichni svatí, zemští i nebeští, obdrží požehnání. Dva Žalmy, 78 a 132 nám dávají světlo o duchovním významu hory Sionu.

V 78. Žalmu máme popsáno úplné selhání Izraele v jeho odpovědnosti. Na základě jejich vlastních skutků je vše ztraceno. Je opuštěn stánek (verš 60); truhla smlouvy jde do zajetí (verš 61); země přichází pod soud a lid je stráven (verše 62-64). Potom, jak je to zaznamenáno v 65. verši, dochází k velké změně v okolnostech lidu, která je zcela způsobena Hospodinem: „*Potom pak procítil Pán jako ze sna*“, a začal jednat „*jako silný rek*“.

Až do té chvíle jednal Bůh vůči Izraeli na základě jejich skutků, ale když se sami přivedli do úplné zkázy, uchyluje se ke Svě svrchovanosti a jedná sám od Sebe pro jejich požehnání. A tak čteme: „*Však vyvolil pokolení Judovo, horu Sion, kterou zamiloval.*“ A dále: „*A vyvolil Davida.*“ To je svrchovanost Božího milosrdenství, které provádí svrchovanou volbu pro požehnání člověka. Hora je symbolem moci; hora Sion je symbolem velké moci vykonávané ve svrchované milosti.

Žalm 132 představuje další velkou pravdu ve spojení s horou Sion. Tento Žalm pojednává o tom, jak David přináší truhlu na Sion. Truhla je nejen

získána zpět z rukou nepřítele, ale je postavena na své správné místo na hoře Sion. Žalmista říká: „*Neboť jest vyvolil Hospodin Sion, oblíbil jej sobě za svůj příbytek, řka: To bude obydlí mé až na věky, tu přebývati budu, nebo jsem sobě to oblíbil.*“ Jakmile se truhla smlouvy nalézá na hoře Sionu, přitékají k lidu požehnání: „*Potravu jeho hojným požehnáním rozmnožím, chudé jeho chlebem nasytím. A kněží jeho v spasení zobláčím, a svatí jeho vesele prozpěvovati budou.*“ Zde máme opět myšlenku svrchovaného vyvolení spojeného se Sionem, ale s dodatečnou myšlenkou, že Sion je spojen s truhlou. Truhla se svou slitovnicí mluví o Kristu, a tak se učíme, že plný symbolický význam hory Sion je moc Boží svrchované milosti, vykonávaná pro požehnání člověka skrze Krista. Když pro člověka jeho selháním bylo vše ztraceno, pak všechno požehnání je zajištěno skrze Boží svrchovanou milost, spravedlivě k nám plynoucí na základě všeho, co Kristus je a co vykonal. Takový je pevný základ požehnání pro budoucí svět, a k tomu přišli vírou naše duše.

2. Město živého Boha, nebeský Jeruzalém

Když jsme začali se svrchovanou milostí, která vychází vstříc člověku v jeho krajní zkáze, přecházíme nyní vírou do nebeských výjevů, a nalézáme se v městě živého Boha, nebeském Jeruzalému. Toto město je symbolem jak nebeských svatých, tak i jejich místa přebývání v budoucím světě. Zemská požehnání ve dnech tisíciletého království budou spravována tímto městem – národy budou chodit v jeho světle. V protikladu k zemským městům je nazváno městem živého Boha. Zemská města jsou tvořena smrtelnými lidmi, a proto, stejně jako oni, jsou poddána smrti a úpadku. Toto město odvozuje svůj život od živého Boha, a je proto mimo moc smrti a úpadku. Ve víře se toto slavné město tyčí před naší duší; vidíme, co je budoucí. Svými zraky hledíme kolem sebe a vidíme bídu a špínu, násilí a zkaženost lidských měst. Vírou hledíme kupředu a vidíme slavné město, kde nikdy nekráčely hříchem poskvrněné nohy. Utěšuje to naše srdce, když víme, že až národy budou chodit ve světle tohoto města, bída zmizí a bude uvedeno požehnání budoucího světa.

3. Myriády andělů, všeobecné shromáždění

Když přijdeme do nebe, budeme se nalézat v přítomnosti nesčíslné společnosti andělů. To bude všeobecné shromáždění těchto duchovních bytostí. Bude tam každá třída a řád těchto slavných bytostí. Tato nesčíslná společnost andělů už existuje a vírou jsme přišli k vědomé známosti o jejich existenci.

Andělé jsou božští strážci Božího lidu a budou mít tuto zvláštní službu v budoucím světě. Žalm 34,8 nám ukazuje tuto ochrannou péči. Čteme tam: „*Vojensky se klade anděl Hospodinův okolo těch, kteří se ho bojí, a zastává jich.*“ Elizeův příběh ilustruje tuto ochrannou péči. Když byl v Dostain obklíčen svými nepřáteli, jeho služebník měl velký strach, ale Elizeus říká: „*Neboj se, neboť mnohem více jich s námi jest, než s nimi.*“ Pán v odpověď na modlitbu otevřel oči mladého muže, aby viděl, že celá hora je plná koní a ohnivých vozů okolo Elizea (2. Královská 6,16-17). Elizeus je rozeznal už vírou; služebník je rozeznal viděním. Daniel také ve své době poznal ochranu andělů, neboť jeden byl poslán, aby zavřel ústa lvů, aby mu neublížili (Daniel 6).

Pán jako člověk byl v ochranné péči andělů, jak čteme: „*Andělům svým přikázal o tobě, aby tě ostříhali na všech cestách tvých.*“ (Žalm 91,9-12) Andělé stáli připraveni při Jeho narození; andělé Mu sloužili během Jeho pokušení; anděl Ho posiloval v Getsemanské zahradě; andělé střežili Jeho hrob a byli přítomni při jeho nanebevstoupení.

V současné době jsou věřící pod ochrannou péčí andělů, jak čteme: „*Zdali nejsou všichni služební duchové, posílání k službě kvůli těm, kdo mají zdědit záchranu?*“ (kap. 1,14) V budoucím světě budou dále vykonávat tuto ochranu, neboť stojí u bran nebeského města a budou se pohybovat mezi nebem a zemí, když budou vystupovat a sestupovat na Syna člověka.

4. Církev prvorozených, kteří jsou zapsáni v nebesích

Když jdeme ještě dále do hloubky slávy, přicházíme vírou ke shromáždění prvorozených, kteří jsou zapsáni v nebesích. V tomto rozsáhlém systému nebeské slávy jsou takoví, kteří mají zvláštní a od jiných odlišené místo. Mluví se o nich jako o prvorozených, což vyvolává myšlenku přednosti. Sedmkrát se v Písmu mluví o Kristu jako o Prvorozeném, neboť On musí vždy mít prvotnost. Zde je to slovo v množném čísle a vztahuje se na svaté, kteří tvoří Církev. Ti budou mít přednostní místo mezi nebeskými svatými, tak jako Izrael je nazván Hospodinovým prvorozeným, poněvadž má prvotní místo mezi národy (2. M. 4,22). Jména těchto prvorozených jsou zaznamenána v nebi, a to mluví o jejich nebeském domově. Neboť patříme tam, kde jsou zapsána naše jména. Jako nebeský Jeruzalém je Církev viděna jako obstarávající požehnání ve spojení se zemí. Jako shromáždění prvorozených přináší velebení ve spojení s nebem.

5. Bůh, Soudce všech

Když vystoupíme ještě výše, přijdeme vírou „*k Bohu, soudci všech*“. Bůh je viděn, jak to jeden řekl, jako „hledící dolů z výše, aby soudil vše, co je dole“. To se jistě nevztahuje na Boží soudní jednání u velkého bílého trůnu, ale na to, jak On bude vládnout nad zemí ve spravedlnosti. Takto Abraham mluví o Bohu jako o Soudci, když říká: „*Zdali soudce vši země neučiní soudu?*“ (1. M. 18,25) Tak v budoucím světě lidé řeknou: „*Jistě že jest Bůh soudce na zemi.*“ (Žalm 58,12) A opět bude řečeno: „*Zdvihni se, ó soudce vši země, a dej odplatu pyšným.*“ (Žalm 94,2) Pod vládou člověka je spravedlnost příliš často oddělena od soudu. Pod vládou Boha, Soudce všech, „*k spravedlnosti navrátí se soud*“ (Žalm 94,15), neboť „*souditi bude chudé podle spravedlnosti, a v pravosti trestati tiché v zemi*“ (Izaiáš 11,3-5).

6. Duchové dokonaných spravedlivých

Budoucí svět by nebyl úplný bez věřících Starého zákona. Budou tam pozemští svatí, mající za svůj střed horu Sion; bude tam shromáždění, mající postavení prvotnosti mezi nebeskými svatými, a budou tam svatí všech věků před křížem. Jsou nazváni duchové spravedlivých, učiněných dokonalými, což dává poznat, že oni všichni prošli smrtí, a nyní přijali svá těla slávy, když předtím byli v neoblečeném stavu (srovnej s 2. Kor. 5,4).

7. Ježíš, Prostředník nové smlouvy

Vírou jsme přišli k Ježíšovi, Tomu, skrze něhož jsou zajištěna všechna požehnání budoucího světa, ať zemská nebo nebeská. Co by byl budoucí svět bez Ježíše? On je střed všeho toho rozsáhlého jeviště požehnání, Předmět, který uspokojí srdce každého věřícího, a On bude spravovat Své království k Boží slávě.

8. Krev pokropení

Nakonec jsme přišli ke krvi pokropení, která mluví lépe než Abelova krev. To je spravedlivý a věčný základ všech požehnání pro budoucí svět. Abelova krev byla vylita na zem a hlasitě volala k Bohu o pomstu proti tomu, kdo ji vylil. Kristova krev byla kropena na slitovnici před Božíma očima, a místo aby volala o pomstu, volá po odpuštění pro ty, kdo ji vylili. „Kopí, které probodlo Tvůj bok, vyvedlo krev k záchraně.“ Všichni, kdo věří, že Bůh přijal tu krev, přicházejí pod požehnání, které ta krev zajišťuje, a mají svůj podíl v budoucím světě.

Tak je před naší duší otevřen nádherný výhled na plnost časů, kdy se naplní

Boží rady pro slávu Krista a požehnání všech Jeho svatých. A ve víře a v náklonnosti našich duší je nám dovoleno vidět pozemské svaté, nebeské svaté, starozákonní svaté, myriády andělských bytostí, Boha nade vším, Ježíše – Prostředníka všech požehnání; a Jeho drahá krev je základem všeho.

Verše 25-29: *Vizte, abyste neodmítli toho, který tu mluví! Neboť jestliže oni neušli, kteří odmítli toho, který na zemi dával božské výroky, čím více my, jestliže se odvrátíme od toho, který mluví z nebes! Jehož hlas tehdy otřásl zemí; nyní ale zaslíbil a řekl: „Ještě jednou pohnu nejen zemí, nýbrž i nebem.“ Ale to „ještě jednou“ naznačuje proměnu těch věcí, které jsou otřásány jako takových, které jsou učiněny, aby ty, které nejsou otřásány, zůstaly. Proto, poněvadž dostáváme neotřesitelné království, mějme milost, skrze kterou sloužíme Bohu příjemně se zbožností a bázní. „Neboť i náš Bůh je oheň stravující.“*

Když před nás postavil slavný výhled, ke kterému věřící už ve víře přišel, apoštol vyslovuje vážné varování před odvrácením se od Toho, jenž tyto věci mluví z nebe. Když tu nebylo úniku před soudem pro toho, kdo neposlouchal Boží hlas, když mluvil na zemi a vyžadoval od člověka spravedlnost, mnohem méně tu bude nějaký únik před soudem pro ty, kdo odmítnou Boží hlas, když nyní mluví z nebe v milosti, která přináší člověku požehnání. Jak to řekl Samuel Rutherford: „*Pomsta evangelia je těžší než pomsta zákona.*“

Navíc jsme varováni před tím, co je zahrnuto do budoucího soudu. Svatost Božího soudu byla symbolicky ukázána otřesy země na Sinaji. Budoucí soud pohne nejen zemí, ale také nebem. Je nám jasně řečeno, že toto otřesení znamená proměnu toho, co je otřásáno. Vše, co není výsledkem Boží svrchované milosti, bude v soudu odstraněno. Staré stvoření, poskvrněné hříchem, bude nakonec odstraněno a zůstane jen Boží nové stvoření, výsledek Jeho vlastní milosti. Království, které je přijímáno křesťany, je ustaveno ve spravedlnosti skrze milost, a proto nemůže být pohnuto. Chtějme tedy sloužit Bohu s uctivostí a zbožnou bázní; ne jako Ezau, který jednal s božskými věcmi, jako kdyby byly obecné, ale uvědomující si svatost Božích věcí a chodíce v pravé zbožnosti. Nezapomínejme, že ačkoli známe Boha v milosti, přesto „*náš Bůh je oheň stravující*“. Spálí vše, co není z Něho, ať to je tělo v Jeho lidu nebo stvoření, poskvrněné hříchem.

11. Vně tábora

(Židům 13)

Velkým předmětem Epištoly Židům je představit Krista ve slávě jako našeho Nejvyššího kněze, přivádějícího mnohé syny ke slávě. Krátký přehled obsahu nám to objasní:

Kapitoly 1-2 představují slávy Osoby Krista a Jeho místo v nebi.

Kapitoly 3-8 představují Krista jako velikého Nejvyššího kněze, udržujícího Svůj lid na zemi, když je na cestě domů k nebi.

Kapitoly 9-10,18 představují oběť Krista, otevírající věřícímu nebe a uzpůsobující věřícího pro nebe.

Kapitola 10,19-23 ukazuje, že máme přístup do nebe, kde je Kristus, zatím co my jsme ještě zde.

Kapitola 11 sleduje cestu víry, která vede ke Kristu v nebi.

Kapitola 12 mluví o různých prostředcích, které Bůh užívá, aby udržoval naše nohy na nebeské cestě.

Kapitola 13 ukazuje, že nebeská cesta leží mimo náboženský svět a že přítomným podílem těch, kteří patří k nebi, je pohanění.

Tak se jasně ukazuje, že v této Epištole je Kristus viděn v nebi a věřící jsou viděni jako nebeský lid – účastníci nebeského povolání – běžící závod, který začíná na zemi a končí v nebi.

V této závěrečné kapitole Epištoly je nám připomenuto, že jsme ještě v těle, a proto jsme poddáni poutům a soužením; že jsme ještě ve vztazích života, které mají být respektovány; a že máme časné potřeby, které musejí být uspokojovány. Avšak i když jsme viděni jako na zemi, je na nás pohlíženo jako na jsoucí vně náboženského světa. Jestliže s Kristem sdílíme Jeho místo přízně v nebi, musíme být připraveni přijmout Jeho místo pohanění na zemi. Jestliže je naší výsadou vcházet za oponu, je také naší výsadou a odpovědností vyjít ven z tábora. Tak všechna napomenutí v této poslední kapitole směřují k zajištění chování, náležejícího těm, kteří na zemi sdílejí s Kristem místo vně tábora. Uděláme však dobře, když budeme mít na paměti, že tato napomenutí, pokud jde o vztahy života, jasně ukazují, že když jsme vně tábora, neznamena to, že jsme vně toho, co je přirozené.

Verše 1 a 2: *Bratrská láska ať zůstává. Na pohostinnost nezapomínejte,*

neboť skrze tu někteří, aniž by to věděli, uhostili anděly.

První napomenutí předpokládá, že křesťanský okruh je ovládán láskou. Není to přirozená láska, která miluje ty, s nimiž jsme spojeni pouty přirozenosti, jakkoli je na svém místě správná, ale je to bratrská láska, podíl těch, kdo jsou spolu spojeni jako bratři v Kristu. Máme dbát na to, aby tato láska „zůstávala“. Je tu nebezpečí, že láska, která je vyvolána zvláštní zkouškou nebo pronásledováním, může v každodenním životě oslábnout mezi těmi, kteří jsou denně ve vzájemném styku. Tímto denním blízkým stykem poznáváme trochu slabosti a zvláštnosti jedni druhých, a to může vést k ochlazení naší lásky. Láska je testována nejvíce těmi, s nimiž jsme nejvíce ve styku. U takových máme dbát na to, aby bratrská láska zůstávala a abychom ji prakticky vyjadřovali pohostinností.

Verš 3: *Pamatujte na vězně jako spoluvězně; na soužené jako takové, kteří také sami jsou v těle.*

Tato bratrská láska může dále nalézt své vyjádření v praktickém společenství s těmi z lidu Páně, kteří jsou snad v poutech pro Krista, anebo s těmi, kteří trpí protivenství. Máme na takové pamatovat jako ti, kteří sami mají tělo, které může trpět pouty nebo protivenstvím.

Verš 4: *Manželství ať je ctěno ve všem, a lože neposkrvněné; smilníky ale a cizoložníky bude soudit Bůh.*

Navíc dokud jsme zde na zemi, jsou tu životní vztahy. Manželství, které je nejužší ze všech lidských pojítek, nemá být zneuctováno, ale drženo ve vážnosti a udržováno v čistotě. Každé porušení svatosti nebo manželského pouta se setká se soudem, buď časným ve vládě, nebo věčným.

Verše 5 a 6: *Chození buď bez lásky k penězům; spokojte se s tím, co máte, neboť on řekl: „Nezanechám tě, ani tě neopustím;“ tak, abychom směle mohli říci: „Pán je můj pomocník, a já se nebudu bát; co mi udělá člověk?“*

Musíme také uspokojovat časné potřeby, ale musíme bdít nad tím, aby se nestaly předmětem lakomství. Máme být spokojeni s těmi okolnostmi, do kterých nás Bůh postavil. Udaný důvod je velmi krásný: Ať jsou naše okolnosti jakékoli, Pán je s námi. On řekl: „Nezanechám tě, ani tě neopustím.“ Jestliže Pán takto mluví, my můžeme směle říci: „Pán je můj pomocník, a já se nebudu bát; co mi udělá člověk?“ Ta poslední věta je skutečně otázka.

Jestliže je Pán můj pomocník, co může udělat člověk?

Verš 7: *Vzpomínejte na své vůdce, kteří k vám mluvili Boží slovo, a, hledíce na zakončení /výsledek/ jejich chození, napodobujte jejich víru.*

Máme vzpomínat na své vůdce – na ty, kteří odešli z tohoto jeviště. Toto slovo „vzpomínat“ je jiné slovo než to, které je přeloženo jako „pamatujte“ ve 3. verši. Tam je to praktické pamatování na ty, kteří mají potřeby. Zde to je vzpomínka na ty, na které jsme nakloněni zapomenout. Jsou hodni vzpomínky, protože k nám mluvili Boží slovo. Kromě toho máme zvažovat konec jejich chození. Jestliže mluvili Boží slovo, nečinili to proto, aby přitahovali pozornost k sobě, ale ke Kristu v nebi. Dále máme napodobovat jejich víru – ne jejich zvláštnosti, jejich způsob jednání anebo dokonce jejich službu.

Verše 8 a 9: *Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes i na věky. Nenechte se odtrhovat mnohými a cizími učenými; neboť je dobré, aby srdce bylo upevněno milostí, ne pokrmu, z nichž neměli žádný užitek ti, kteří v těchto věcech chodili.*

Ve verších 8 a 9 přecházíme od vůdců, kteří od nás odešli, ke Kristu, který zůstává. Jedni pomíjejí a druhí se mění, ale „*Ježíš Kristus /je/ tentýž včera i dnes i na věky.*“ Někdy mluvíme o dřívějších velkých Božích mužích tak, jako kdybychom s jejich odchodem byli ponecháni téměř bez pomoci. Když tak mluvíme, je tu nebezpečí, že nechtěně budeme opovrhovat Kristem. Oni odešli, ale Kristus zůstává s dokonalou láskou ve Svém srdci a dokonalou mocí ve Své ruce. On je také Hlava s dokonalou moudrostí pro Svě tělo. Není žádná těžkost, pro kterou nás nemůže uschopnit, abychom ji překonali, žádné nebezpečí, před kterým nás nemůže ochránit, a žádná otázka, která může vzniknout, kterou On nemůže urovnat. On je naše opora a útočiště – naše vše. Tímto požehnaným představením Krista jako Toho, který se nemění, Epištola začíná; a také jím končí. V první kapitole je pozdraven jako Ten, který zůstává a nemění se: „*Ty pak zůstáváš,*“ a „*Ty jsi tentýž.*“ Jiní pomíjejí, ale On zůstává; druhí se mění, ale On je tentýž. Jestliže jsme viděli, že Kristus je naše útočiště, nenechme se „*odtrhovat mnohými a cizími učenými*“. Máme svrablavé ucho, hledající nové světlo, jak lidé říkají? Dejme pozor, abychom svým neklidným hledáním něčeho nového nebyli odtrženi pryč od Ježíše Krista.

Duši upevňuje a podepírá působivá Kristova milost, a ne různá a cizí učení, která se jeví být velmi intelektuální potravou, ale slouží jen rozumu, a proto

nejsou žádným užitek pro ty, kteří se jimi zabývají. Marnost těla touží po něčem, co je nové, a snaží se sama vyvýšit předkládáním pravdy způsobem, který je jiný než vše, co bylo dosud učeno. Výsledkem je, že vůdcové, kteří nás předešli, jsou snižováni, Ježíš Kristus ztrácí Svě místo jako neměnicí se Předmět pro duši, a my jsme „odnášeni“ cizími učenými.

Tak jsme vedeni k velkému tématu kapitoly – k místu, které má Kristus zde na zemi. Poznali jsme, že On je s námi; slyšeli jsme, kdo je ta slavná Osoba, která je s námi. Nyní máme poznat, kde On je, pokud jde o náboženský svět, abychom mohli zaujmout místo s Ním.

Verše 10-12: *Máme oltář, ze kterého nemají právo jíst ti, kdo slouží stánku. Neboť ze zvířat, jejichž krev za hřích je vnášena do svatyně skrze nejvyššího kněze, jsou těla spalována vně tábora. Proto také Ježíš, aby svou vlastní krví posvětil lid, trpěl venku za branou.*

Jako úvod k tomuto velkému tématu je ukázán rozdíl mezi židovstvím a křesťanstvím. V židovském systému byla skutečně stanovena cesta pro blíženi se Bohu vnějším způsobem, na čemž pohané jako takoví neměli žádné právo se podílet. Nyní oltář – cesta pro blíženi se Bohu – náleží výlučně křesťanům, a na tomto oltáři nemají ti, kteří jsou na židovské půdě, žádné právo účasti. Z kapitoly 9,14 se učíme, že Kristus „*skrze věčného Ducha obětoval sám sebe bez poskvrny Bohu*“, abychom měli svědomí očištěné od mrtvých skutků k sloužení živému Bohu. A opět v 15. verši 13. kapitoly, který navazuje na 10. verš, čteme: „*Skrze něho tedy přinášíme Bohu stále oběť chvály.*“ Kristus a Jeho kříž tvoří náš oltář. Oběť, která urovnává otázku hříchu, je přístupová cesta, po které se věřící blíží k Bohu jako velebitel. Je zřejmé, že ti, kteří se přidrželi židovských oltářů, ve skutečnosti opovrhovali velkou obětí Krista. Drželi se stínů a nedbali na podstatu. Je jasné, že takoví neměli žádné právo mít podíl na křesťanském oltáři – na Kristu a Jeho oběti. Židovské společenství bylo vnějšně Božím lidem na zemi, když se skládalo z Abrahamova semene. Proto pro účast na tomto náboženském systému bylo velkou nutností **přirozené narození** v Abrahamově linii. Otázka **nového narození** nebyla kladena. V tomto systému Bůh zkoušel člověka jako člověka; proto se systém obracel na přirozeného člověka. Jeho nádherné ceremonie, propracovaný rituál a nádherné budovy byly zcela uzpůsobeny k tomu, aby působily na mysl přirozeného člověka. Bylo to světské náboženství se světskou svatyní a světskou slávou. Nebyla s ním spojena žádná pohana; naopak, dávalo člověku velké postavení ve světě a podíl na zemi. Ale systém

jako takový nedal člověku ani postavení, ani podíl v nebi.

Jak jiné je křesťanství! V něm nám je požehnáno každým duchovním požehnáním v nebeských místech v Kristu. Dává nám obdivuhodné místo v tom nejjasnějším místě v Božím vesmíru – místo, jehož nekonečné požehnání může být měreno jen Kristem samým, Tím, jenž se pro nás zjevuje v nebi samém před Boží tváří. Jestliže však nám křesťanství dává Kristovo místo v nebi, dává nám také Kristovo místo na zemi. Kristova bohatství v nebi s sebou nesou Kristovo pohanění na zemi. Místo uvnitř s Kristem tam nahoře pro nás zahrnuje místo vně s Kristem zde na zemi. Židovský systém je tak přesným protikladem křesťanství. Židovství dávalo člověku velké místo na zemi, ale žádné místo v nebi; křesťanství dává věřícímu velké místo v nebi, ale žádné místo na zemi, kromě místa pohanění.

Jaké je tedy Kristovo místo na zemi? Je nám v tomto oddílu jasně ukázáno tím jedním slovem „venku /vně/“, které je třikrát užito ve verších 11 až 13. V 11. verši máme výraz „*vně tábora*“, ve 12. verši „*venku za branou*“ a opět ve 13. verši „*ven za tábor*“.

Co tedy máme rozumět tímto výrazem „*vně tábora*“? K lepšímu porozumění oddílu nám může pomoci, když si všimneme, že 11. verš představuje předobraz, 12. verš naplnění předobrazu a 13. verš praktické použití na křesťana. Ve vztahu k předobrazu jsou řečeny dvě skutečnosti, které máme před sebou s větší podrobností ve 4. kapitole 3. Mojžíšovy knihy, k níž se vztahuje 11. verš. V tomto oddílu se učíme, že když byl býček zabit, měl kněz omočit prst v krvi a kropit krví před Hospodinem ve svatyni. Potom mělo být tělo vyneseno **ven za tábor** na čisté místo, kde se vysypává popel, a spáleno na dříví ohněm (3. M. 4,6.12).

Tábor se skládal z lidí ve vnějším vztahu k Bohu. „*Vně tábora*“ je místo, kde není žádný uznávaný vztah k Bohu nebo člověku. Je viděno buď jako místo soudu od Boha, nebo jako místo pohanění od člověka. Viděno ve světle soudu, je to místo opuštění – místo bez Boha. Je to „vnější temnota“, kterou nikdy nemůže proniknout žádný paprsek světla, kde není útěcha lásky, kde není pomáhající soucit ani utišující milosrdenství. Tělo oběti za hřích, spálené „*vně tábora*“, vhodně představuje Boží svatý soud nad hříchem. Do tohoto místa šel Ježíš. Aby mohl posvětit Svůj lid Svou vlastní krví, trpěl vně tábora, anebo, jak to říká Boží slovo, „*venku za branou*“, neboť když Kristus zemřel, město zaujalo místo tábora. Abychom my mohli mít místo požehnání za oponou, On musel zaujmout naše místo soudu vně tábora. Odsouzení, které vyžadovaly naše hříchy, muselo být neseno dříve, než jsme my

mohli být osvobozeni od hříchů, abychom žili k Božímu zalíbení a chvále.

Děláme dobře, když s velebícím srdcem zvažujeme tu udivující skutečnost, že Kristus byl v opuštění a ve tmě a zvolal ten slavnostně vážný výkřik: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ Mysleme na to, co to znamená: On, ten Spravedlivý – jediný Spravedlivý – opuštěn Bohem. Nikdy předtím ani potom člověk nezemřel takovou smrtí. Kdy vůbec Bůh opustil spravedlivého? Otcové doufali v Hospodina a byli vysvobozováni (Žalm 22,5). Jiní strpěli krutý posměch a bičování, pouta a vězení. Jiní měli nedostatek, soužení, nepohodlí, ale ani jeden nebyl opuštěn. Uprostřed svých utrpení byli udržováni milostí, Duchem Božím byli posilňováni a byli povzbuzováni vědomou přítomností Pána. Světlo nebe a láska Otce naplňovaly jejich duše tak, že uprostřed svých utrpení měli jako mučedníci při opuštění světa v srdci radost a písně na rtech – ani jeden nebyl opuštěn. Zde však je Jeden, který je opuštěn, Jeden, jenž může říci Bohu: „Vzdálils se od spasení mého.“ Jeden, který volá k Bohu, ale musí říci: „A neslyšíš.“ Opuštěn Bohem, žádná pomoc v Bohu, žádná odpověď od Boha.

A proč byl opuštěn? Ten, jenž pronesl to volání, jako jediný může dát odpověď: „Ty jsi jistě svatý, zůstávající vždycky uprostřed chval Izraele.“ Bůh je svatý: v tom je vznešená odpověď na opuštění na kříži; ne prostě, že člověk je zlý, ale že Bůh je svatý. Byl to Bůh, nikoli člověk, koho ten Spravedlivý měl před Svou svatou duší, když vešel do hrozného opuštění kříže. Je to velký Boží úmysl, přebývat uprostřed chválícího lidu – lidí, učiněných způsobilými dílem Krista, aby stáli před Boží tváří. Aby získal tento lid pro Boží radost, Kristus vešel do opuštění. Když Jeho duše byla učiněna obětí za hřích, to, co se líbí Hospodinu, se začalo v Jeho ruce dařit. Po všechny věky tu bude lid ke chvále slávy Jeho milosti, stojící **uvnitř za oponou**, protože jednou za celé věky, které přešly, vešel Ježíš do opuštění **venku za táborem**.

Verš 13: *Proto vyjděme k němu ven za tábor, nesouce jeho pohanění.*

Tak přicházíme k praktickému napomenutí: „Proto vyjděme k němu ven za tábor, nesouce jeho pohanění.“ Zde si však musíme pozorně všimnout, že toto místo vně už není považováno za místo soudu od Boha, ale za místo pohanění od člověka. Nejsme vyzýváni, abychom vyšli ven pod Boží soud, ale jsme vyzváni, abychom vyšli ven pod pohanu od lidí, a to až do krajnosti. On trpěl jako svatá oběť pod Božím soudem; vytrval jako trpělivý mučedník pod pohanou od lidí. Nemůžeme s Ním sdílet utrpení z Boží ruky, ale je naší výsadou sdílet urážky, které přijal z rukou lidí. On vyšel ven z tábora, aby

nesl náš soud; my vycházíme ven z tábora, abychom **nesli Jeho pohanění**.

To dává vzniknout otázce: Co přivedlo Krista do pohanění? Žalm 69,8-10 dává odpověď. Tam slyšíme Pána, jak říká: „*Horlivost domu tvého snědla mne.*“ Byl horlivý pro Boha uprostřed národa, který Boha nenáviděl, a jako výsledek s Ním bylo jednáno jako s „*cizím*“ a jako s „*cizozemcem*“. Jeho horlivost Ho přivedla na místo venku, na místo pohanění a hanby. Představoval Boha ve světě, který Boha nenáviděl. Jeho přítomnost mezi lidmi jim dávala příležitost k vyjádření jejich nenávisti. Vylévali si na Kristu svou nenávist vůči Bohu, jak to Pán říká: „*Pro tebe snáším pohanění.*“ A opět: „*Hanění hanějících tě na mne připadla.*“

Křesťan je povolán, aby přijal to místo, které člověk dal Kristu, a tak vyšel z náboženského systému, který se obrací k přirozenému člověku a který je v tomto oddílu nazván táborem. Tábor, jak jsme viděli, se skládal z lidu ve vnějším vztahu k Bohu, se zemským řádem kněží, kteří stáli mezi lidmi a Bohem. Měl světskou svatyni a stanovený rituál. To je krátce shrnuto v kapitole 9,1-10, kde je nám také řečeno, že tomu, kdo konal službu, nedával **přístup k Bohu ani očištěné svědomí**. A my můžeme dodat, že v tomto systému nebylo **žádné pohanění**.

Na rozdíl od židovského tábora se křesťanské společenství skládá z lidí, kteří nemají pouhý vnější vztah k Bohu skrze přirozené narození, ale mají živý vztah k Bohu skrze nové narození. Místo zvláštní třídy, postavené stranou jako kněží, jsou všichni věřící kněžími. Místo světské svatyně má křesťan nebe samo. Navíc křesťanství dává očištěné svědomí a přístup k Bohu. Místo aby se obracelo k přirozenému člověku, dává člověka v těle naprosto stranou, a proto nese Kristovo pohanění ve světě, který Ho zavrhl.

Když máme před očima tyto charakteristické rozdíly mezi židovským táborem a společenstvím křesťanů, můžeme snadno testovat velké náboženské systémy v křesťanstvu. Mají tyto národní a nekonformistické náboženské systémy charakteristické znaky tábora nebo křesťanství? Žel, že pravda nás beze vší pochyby nutí připustit, že jsou zformovány podle vzoru tábora. Mají své světské svatyně a mají svůj zvláštní řád lidsky ordinovaných kněží, stojících mezi lidem a Bohem. Navíc nemohou tyto systémy jako takové dát očištěné svědomí ani přístup k Bohu v nebi. Uznávají člověka v těle; obracejí se k člověku v těle; jsou zřízeny tak, aby přijímaly člověka v těle. A proto není v těchto systémech žádné pohanění.

Máme z toho soudit, že takové systémy jsou tábor? Přesně řečeno jím ne-

jsou. V určitém smyslu jsou horší než tábor, poněvadž jsou pouhými napodobeninami, vytvořenými podle vzoru tábora, s určitými křesťanskými přídávky. Tábor byl ve svém původu zřízen Bohem a ve své zkaženosti byl Bohem dán stranou. Tyto velké systémy byly založeny lidmi, ačkoli připouštíme, že často velmi upřímnými a zbožnými lidmi, kteří jednali s nejlepšími úmysly. Z toho plyne, že jestliže židovští věřící byli napomenuti, aby vyšli ven za tábor, čím více je na věřících dnes, aby vyšli ven z toho, co je pouhým napodobením tábora.

Avšak v myšlení mnohých vzniká těžkost kvůli skutečnosti, že v těchto velkých náboženských systémech je velký počet skutečných křesťanů. Namítá se: Cožpak může být špatné zůstat v systémech, v nichž je tolik pravých, oddaných křesťanů? V odpověď na tuto těžkost se můžeme zeptat: Máme být ovládáni tím, co dělají křesťané, anebo tím, co říká Bůh? Poslušnost vůči Božímu slovu je jistě první povinností každého věřícího. Jestliže druzí nemají světlo tohoto Slova anebo odvahu snášet pohanění a utrpení, které poslušnost přináší, máme proto zůstat v postavení, které Boží slovo zavrhuje? Jistěže ne.

Dále, i když je pravda, že uprostřed vyznání bez života, které hlavně tvoří tyto velké systémy, jsou oddaní svatí Boží, vždy je třeba mít na paměti, že skutečnost, že tam takoví jsou, není způsobena systémem, ve kterém se snad nalézají, ale svrchovanou Boží milostí, která vždy působí pro blaho duší bez ohledu na systém. Takoví věřící nejsou produktem systému, ve kterém jsou, ani nedávají systému charakter. Kdosi jiný ukázal, že postavení takových věřících je pozoruhodně ilustrováno zbožným ostatkem uprostřed Tyatiry. Tato církev byla charakterizována Jezábel a jejími dětmi. Avšak v Tyatiře byli takoví, kteří nebyli dětmi Jezábel. Nebyli produktem toho zlého systému, ani mu nedávali charakter. Téměř se zdá, že takové je z velké míry postavení těch svatých, kteří zůstávají v těchto lidmi zřízených systémech. A i když ve vši lásce na to chceme ohledně takových brát veškerý ohled, přece tváří v tvář jasnému napomenutí, abychom vyšli ven z tábora, je jejich postavení vážné. Není na nás, abychom posuzovali pohnutky, které mnohé zdržují od toho, aby vyšli. Neznalost pravdy, nedostatek prosté víry, bázeň před lidmi, strach z následků, předsudky náboženské výchovy a spojení, nemluvíme-li o nižších pohnutkách, zdržují mnohé. Avšak možná nejsilnějším vlivem, který drží svaté v těchto systémech, je přirozený strach, který všichni máme z toho, že budeme v pohanění. Zaujmout místo mimo velké náboženské systémy křesťanstva ve společnosti se zavrženým Kristem

a chudými a slabými a opovrhovanými tohoto světa s sebou nese pohanění. A tomu se každý vyhýbá.

Cožpak tu není žádná síla, která nám umožní překonat toto vyhýbání se pohanění? Jistěže je! A nespočívá v náklonnosti ke Kristu? Proto čteme: „*Vyjděme k Němu*.“ Tato slova mají zásadní význam, neboť nám udávají pozitivní důvod pro to, abychom opustili pořádek věcí, nesoucí charakter tábora. Vyjít ven z toho, co jsme poznali, že je zlé, je pouze negativní a žádný člověk nemůže žít z negativního. Vyjít ven za tábor k Němu skutečně zahrnuje oddělení od zlého, ale je to mnohem více – je to oddělení ke Kristu. Je to oddělení, které nám dává pozitivní předmět.

Navíc oddělení, které nemá za předmět Krista, by bylo sektářské. Znamenalo by prostě opuštění jednoho tábora a snahu vytvořit nějaký vylepšený tábor. To je ve skutečnosti pravdivá historie velkých, s vládoucí církví nesouhlasících hnutí. Práví křesťané si uvědomili zlo a zkaženost toho, s čím byli spojeni, a uchopili některé důležité pravdy. Ihned zrušili své spojení a vytvořili stranu na protest proti zlu a pro držení nějaké pravdy. To však jen znamená vytvořit jiný tábor, ve kterém se v průběhu času ukáže podobné zlo, jako bylo v táboře, který původně opustili. Jakkoli vzácná může být ta pravda, ať to je pravda o příchodu Pána, pravda o přítomnosti a přebývání Ducha Svatého ve věřících nebo pravda o jednom těle, jestliže se oddělíme od náboženských systémů kolem sebe, prostě abychom drželi tyto velké pravdy, jenom vytváříme sekty. Na všech stranách vidíme, že se toto děje. Křesťané jsou pocvičováni ohledně svatosti, a ihned vytvoří ligu pro svatost. Uvědomí si skutečnost Ducha Svatého, a nutně musejí vytvořit letniční hnutí. Uvědomí si pravdu, že Pán přijde, a utvoří misii druhého příchodu. Chopí se pravdy o jednom těle, a aby drželi tuto velkou pravdu, dospějí k vytvoření sekty.

Je jedna cesta, a jenom jedna, na které můžeme udržovat oddělení od zlého a držet pravdu bez sektářství, a tou je vyjít „*k Němu*“. On je Hlava těla, a všechny náboženské systémy jsou výsledkem nedržení se Hlavy. Ve slovech Pána: „*Kdo neshromažďuje se mnou, rozptyluje,*“ (Lukáš 11,23) spočívá velký význam a bohaté naučení, stejně jako vážné varování. Když milovaný služebník Pána, J. N. Darby, psal o tomto verši, řekl: „Ne křesťané, ale Kristus se stal Božím středem. My můžeme shromažďovat křesťany, ale jestliže to v našem vlastním duchu není Kristus, kdo shromažďuje, znamená to rozptylování. Bůh nezná žádný střed jednoty kromě Pána Ježíše Krista. On sám je Předmět, a nic než Kristus nemůže být středem. Vše, co není shromažďování

kolem tohoto středu, pro Něho a skrze Něho, je rozptylování. Může tu být shromažďování, ale jestliže to není „se Mnou“, je to rozptylování. My jsme svou přirozeností tak podstatně sektářští, že nad tím musíme bdít. Nemohu učinit Krista středem svých snah, jestliže On není středem mých myšlenek.“

Viděli jsme, že Pán zaslibuje, že bude s každým ze Svého lidu jednotlivě, ale není tu žádné zaslíbení, že dá Svou přítomností schválení systémům, v nichž se nalézají mnozí z Jeho lidu. Naopak, On je venku na místě pohanění. On je s námi individuálně, ale jsme my kolektivně s Ním? „**Vyjděme**“ v sobě zahrnuje společnost shromážděnou ke Kristu.

Verše 14-21: *Neboť zde nemáme trvalé město, nýbrž hledáme to budoucí. Skrze něho přinášejme tedy Bohu stále oběť chvály, to jest ovoce rtů, které vyznávají jeho jméno. Na dobročinnost a na sdílení se nezapomínejte, neboť v takových obětech má Bůh zalíbení. Poslouchejte své vůdce a buďte poddaní; neboť oni bdí nad vašimi dušemi (jako ti, kteří mají vydávat počet), aby to činili s radostí a ne se vzdycháním; neboť to by vám nebylo užitečné. Modlete se za nás; neboť máme za to, že máme dobré svědomí, poněvadž toužíme ve všem chodit ctihodně. Prosím vás ale tím více, abyste to činili, abych vám byl tím rychleji navrácen. Bůh pokoje ale, který z mrtvých vyvedl našeho Pána Ježíše, toho velkého pastýře ovcí, v /moci/ krve věčné smlouvy, nechť vás zdokonalí v každém dobrém skutku, abyste konali jeho vůli, ve vás působě to, co před ním je libé, skrze Ježíše Krista, kterému buď sláva od věčnosti k věčnosti! Amen.*

Když nás pisatel napomenul, abychom „vyšli k němu ven za tábor“, poukazuje na některá požehnání a výsady, z nichž se mohou těšit ti, kteří poslechnou toto napomenutí. Shledáme, že místo vně je místo, na kterém je možné požívat mnohé výsady, a mohou být uskutečňována mnohá naučení Písma s plností, která je nemožná pro ty, kdo zůstávají v pořádku věcí tábora. Tak se učíme, že ti, kteří se shromažďují ke Kristu na místě vně, jsou viděni jako nesoucí určité charakteristické znaky:

1. Jsou společností poutníků: „*Nemáme zde trvalé město, nýbrž hledáme to budoucí.*“ Na místě vně můžeme na sebe vzít svůj pravý charakter jako cizinci a poutníci. Cizinec je člověk, který zde nemá trvalé město. Poutník je ten, kdo hledá budoucí město. Žel, že na místě vně můžeme selhat v tom, abychom byli věrní svému charakteru poutníků, ale v táboře by to bylo téměř nemožné, abychom tento charakter důsledně nesli (14. verš).
2. Jsou společností velebitelů: „*Skrze něho přinášejme tedy Bohu stále oběť*

chvály.“ Jak nesnadné je klanět se Bohu v duchu a v pravdě v táboře. Venku je možné nalézt nejen klanějící se jednotlivce, ale klanějící se společnost (15. verš).

3. Společnost na místě vně je společnost, ve které je pečováno o tělesné potřeby. Proto jsme napomenuti, abychom činili dobře a sdíleli se (16. verš).
4. Je to společnost, kde se bdí nad dušemi. Tak máme poslouchat své vůdce a poddávat se těm, kteří hledají blaho našich duší (17. verš).
5. Je to modlící se společnost, kde vůdcové, kteří mají péči o duše, jsou podporováni modlitbami svatých. Jestliže svatí potřebují službu vůdců, vůdcové potřebují modlitby svatých (18. a 19. verš).
6. Je to společnost, ve které je možné činit Boží vůli, a tak se Mu líbit (20. a 21. verš).
7. Konečně to je společnost k slávě Pána Ježíše Krista, „*kterému buď sláva od věčnosti k věčnosti*“ (21. verš).

Epištola velmi krásně začíná Kristem ve slávě. Pak máme společnost věřících, která je vedena ke slávě. Nyní, když se Epištola blíží ke svému konci, se učíme, že to je Boží přání, aby ti, kteří jdou ke slávě, zaujali nyní na zemi místo venku s Kristem, a tak byli k Jeho slávě v čase, jako budou ve věčnosti. Jak požehnaná je pravda, jak je ukázaná v Písmu, o společnosti lidí, kteří vyšli ke Kristu na místo vně, nesouce Jeho pohanění. Mají charakter poutníků. Jsou společností velebitelů, kde je pečováno o potřeby těla a bdí se nad dušemi; je v ní činěna modlitba a je zde pro Boží radost a pro slávu Krista. Jak málo jsme želi odpovídati tomuto obrazu. Avšak přes všechna svá pochybení jděme kupředu a snažme se obléci tyto charakterové rysy. Nespokojme se s ničím menším.

Tato Epištola končí slovy:

Verše 22-25: *Prosím vás ale, bratři, sneste slovo napomenutí; neboť jsem vám psal krátkými slovy. Vězte, že náš bratr Timoteus je propuštěn, s kterým, když brzy přijde, vás uvidím. Pozdravte všechny své vůdce a všechny svaté. Zdraví vás ti z Itálie. Milost buď s vámi se všemi! Amen.*

